

Zarząd Powiatu Wrocławskiego
zaakceptował i skierował
do Biura Rady Powiatu Wrocławskiego
04-03-2026

Projekt

z dnia w dniu

Zatwierdzony przez

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
Włodzisław Chlebosz
Włodzisław Chlebosz

Wpłynęło do Biura Rady
Powiatu Wrocławskiego
w dniu 04.03.2026r.
podpis..... *J. Szewc*

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU WROCŁAWSKIEGO**

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Wrocławskiego na lata 2026 - 2030**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 ze zm.) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.),

**Rada Powiatu Wrocławskiego
uchwała, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wrocławskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Aleksandra Kuźniarczyk - Martowicz

Aleksandra Kuźniarczyk - Martowicz
Bawokat

UZASADNIENIE

Zarząd Powiatu Wrocławskiego
zaakceptował i skierował
do Biura Rady Powiatu Wrocławskiego
w dniu 04 -03- 2026

do uchwały Rady Powiatu Wrocławskiego
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
Włodzisław Chlebosz
Włodzisław Chlebosz

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 zastępuje dotychczasowy dokument, którego obowiązywanie skończyło się w 2025 r. i jest najważniejszym dokumentem stanowiącym o realizowanej lokalnej polityce społecznej. Dokument ten uwzględnia m.in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określa: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii, jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań.

Strategia jest podstawowym instrumentem zarządzania, wyznacza instytucjom pomocy społecznej syntetycznie sformułowaną misję. Wyraża cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania, a także przedstawia alokację zasobów, jakie są niezbędne do realizacji przyjętych celów.

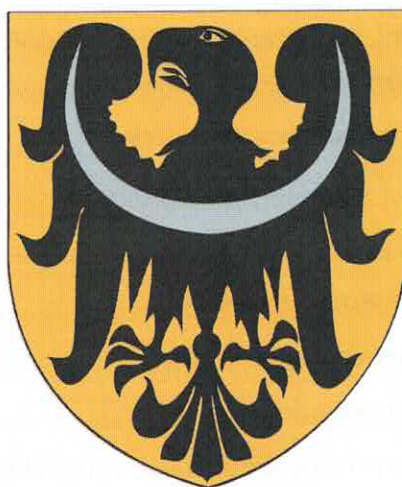
Art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, iż do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 została poddana konsultacjom społecznym z mieszkańcami Powiatu Wrocławskiego.

DYREKTOR
Arleta Szmigielka
Arleta Szmigielka

Wrocław, dnia 4. 03. 2026 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU WROCŁAWSKIEGO
NA LATA 2026-2030**

Spis treści

Wprowadzenie	4
Podstawy prawne i metodologia prac nad <i>Strategią</i>	5
1. Część diagnostyczna	7
1.1. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w Powiecie Wrocławskim	7
1.1.1. Położenie Powiatu Wrocławskiego	7
1.1.2. Struktura demograficzna społeczności lokalnej.....	8
1.1.3. Sytuacja finansowa Powiatu Wrocławskiego.....	15
1.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna	16
1.1.5. Lokalna gospodarka, rynek pracy i bezrobocie	20
1.1.6. System edukacji.....	28
1.1.7. Lokalny system ochrony zdrowia	33
1.1.8. Kultura, sport i rekreacja.....	35
1.1.9. Potencjał społeczności lokalnej.....	37
1.1.10. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych	43
1.2. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej.....	45
1.2.1. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.....	45
1.2.2. Pomoc społeczna.....	50
1.2.3. Wspieranie rodziny i pieczy zastępcza	57
1.2.4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	66
1.2.5. Wsparcie cudzoziemców i repatriantów	71
1.2.6. Orzekanie o niepełnosprawności	72
1.2.7. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami	87
1.2.8. Działania w zakresie aktywizacji i integracji seniorów	93
1.3. Analiza problemów społecznych	95
1.3.1. Identyfikacja problemów społecznych.....	95
1.3.2. Uszczegółowienie i hierarchizacja problemów społecznych.....	98
1.3.3. Grupy dotknięte i zagrożone problemami społecznymi	101
1.4. Analiza interesariuszy <i>Strategii</i>	102
1.5. Prognoza zmian w okresie objętym <i>Strategią</i>	104
1.5.1. Prognoza demograficzna.....	104

1.5.2. Prognoza występowania problemów społecznych	108
1.6. Analiza strategiczna.....	110
2. Część programowa	114
1.2. Kluczowe założenia, wizja i misja <i>Strategii</i>	114
2.2. Cele strategiczne	116
2.3. Usługi społeczne realizowane w ramach <i>Strategii</i>	118
2.4. Kierunki działań i zadania	118
2.5. Sposób realizacji <i>Strategii</i> , ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań.....	122
2.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.....	137
2.7. Zgodność <i>Strategii</i> z dokumentami wyższej rangi	138
2.8. Realizacja <i>Strategii</i> , monitoring i ewaluacja	143
Podsumowanie	144

Wprowadzenie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym stanowiącym narzędzie działań nowoczesnej pomocy społecznej, wspierające długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Obowiązek przyjęcia i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214, tj. ze zm.). Zgodnie z art. 19 ust. 1 tejże ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Założeniem jest więc stworzenie spójnego systemu planowania strategicznego w sferze społecznej, opartego o strategię rozwiązywania problemów społecznych oraz inne programy działań w sferze społecznej.

Ze względu na szeroki zakres rozumienia sfery społecznej, a co za tym idzie problemów społecznych, odwołując się do rozumienia strategii rozwiązywania problemów społecznych wynikającego z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, kluczowym obszarem działań zaplanowanych w niniejszym dokumencie są zadania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz wspierania osób z niepełnosprawnościami, które stanowią zadania powiatu.

W *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* przyjęto podejście aktywizacyjne – oferowane mieszkańcom wsparcie w rozwiązywaniu ich problemów powinno doprowadzić do usamodzielnienia jednostek i rodzin oraz przeciwdziałać występowaniu trudnych sytuacji życiowych w przyszłości. Ważnym założeniem jest współpraca instytucji samorządowych, a także innych podmiotów aktywnych w sferze społecznej, szczególnie podmiotów ekonomii społecznej, dla lepszej realizacji celów.

Dokument *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* składa się z dwóch zasadniczych części. Część pierwsza obejmuje diagnozę sytuacji społecznej w Powiecie Wrocławskim. Uwzględnia sytuację społeczno-ekonomiczną na terenie Powiatu Wrocławskiego, dokonuje analizy stanu i skuteczności pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Część diagnostyczna zawiera analizę problemów społecznych, analizę interesariuszy *Strategii* oraz prognozę zmian w okresie objętym *Strategią*. Diagnozę kończy analiza strategiczna przeprowadzona w formie analizy SWOT.

Część programowa *Strategii* zawiera misję i wizję działania Powiatu Wrocławskiego w sferze rozwiązywania problemów społecznych, określenie celów, kierunków działań i zadań do realizacji na lata 2026-2030. Dokument wskazuje też na sposób realizacji *Strategii*, ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań. Określa usługi społeczne realizowane w ramach *Strategii* i zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 została przewidziana do realizacji na okres 2026-2030. Zastępuje dotychczasowy dokument, którego obowiązywanie kończy się w roku 2025.

Podstawy prawne i metodologia prac nad *Strategią*

Prawną podstawę tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych wyznacza ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16b ust. 2 strategia zawiera w szczególności:

- diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Zgodnie z ustawą, strategia opracowana przez gminę i powiat, określa także usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818 ze zm.) oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491, tj. ze zm.), zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie. Strategia opracowywana przez powiat musi zostać skonsultowana z właściwymi terytorialnie gminami.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zwraca również uwagę na obowiązek współpracy administracji publicznej, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Prace nad *Strategią* oraz układ dokumentu zaplanowano wykorzystując informacje z projektu *STRATEGOR. Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój*, w tym przy wykorzystaniu podręcznika *Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny* (Fundacja Polskiej Akademii Nauk, Lublin 2021).

Dla opracowania i realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* Starosta Powiatu Wrocławskiego Zarządzeniem nr 72/2025 z dnia 15 września 2025 roku powołał Zespół ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030. Zgodnie z par. 2 Zarządzenia w pracach Zespołu mogą uczestniczyć inne osoby, w szczególności eksperci, biegli lub konsultanci. W przygotowaniu *Strategii* jako ekspert uczestniczyła dr hab. Dorota Moroń, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego. Zespół realizował prace w ramach systematycznych spotkań stacjonarnych oraz wymiany informacji drogą elektroniczną.

Dokument opracowany został w 2025 roku. W czasie prac nad nim wykorzystano szerokie spektrum dostępnych materiałów, raportów, dokumentów oraz danych źródłowych. Proces badawczy przeprowadzono w oparciu o metodę triangulacji metodologicznej – wykorzystano różne teorie, perspektywy, metody i narzędzia badawcze, aby jak najlepiej przeanalizować sytuację społeczno-ekonomiczną i problemy społeczne w Powiecie Wrocławskim. Diagnozy dokonano bazując na danych, informacjach i materiałach dostarczonych przez instytucje Powiatu Wrocławskiego, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu, ośrodki pomocy społecznej z gmin Powiatu

Wrocławskiego oraz na danych Głównego Urzędu Statystycznego. Wykorzystano te dane, które były dostępne dla zakresu czasowego 2020-2024.

Koncepcja programowa obejmowała wypracowanie kluczowych założeń, wizji i misji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030*, wytyczenie celów strategicznych, opracowanie kierunków działań i zadań do realizacji na lata 2026-2030. Dla każdego zadania przygotowano matrycę wskazującą na beneficjentów, harmonogram realizacji, źródła finansowania, realizatorów oraz wskaźniki realizacji zadania.

W procesie opracowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* zastosowano model ekspercki, włączając w prace nad dokumentem zarówno ekspertów wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

W ramach prac nad *Strategią* zrealizowano ankietę diagnostyczną w celu uzyskania informacji dotyczących problemów społecznych, ich hierarchizacji, prognozowania zmian i preferowanych kierunków działań. O wypełnienie ankiety poproszone zostały osoby zajmujące się polityką i realizacją zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych:

- Radni Rady Powiatu Wrocławskiego;
- Kierownicy ośrodków pomocy społecznej/ centrum usług społecznych gmin Powiatu Wrocławskiego;
- Członkowie Zespołu ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030.

Ankieta zrealizowana została w październiku 2025 roku, zebrano 35 odpowiedzi ekspertów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Zrealizowany został również warsztat konsultacyjny z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za rozwiązywanie problemów społecznych w gminach Powiatu Wrocławskiego – kierownikami ośrodków pomocy społecznej/ centrum usług społecznych lub wydelegowanymi przez nich przedstawicielami. Warsztat został przeprowadzony 12 listopada 2025 roku. Przedstawicielom gminnej pomocy społecznej przedstawiona została koncepcja dokumentu oraz planowane cele, kierunki działań i zadania. Uwagi zgłoszone w ramach warsztatu były przedmiotem prac Zespołu ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030.

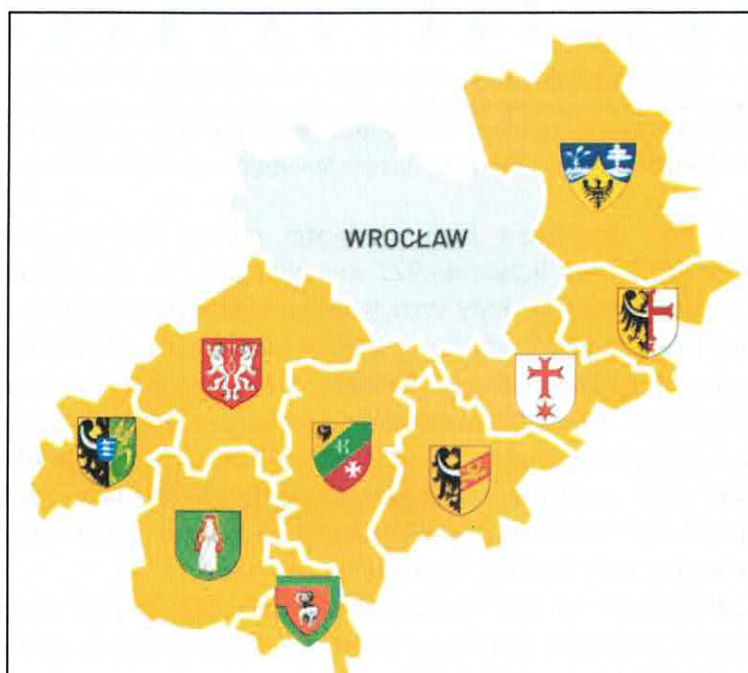
1. Część diagnostyczna

1.1. Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w Powiecie Wrocławskim

1.1.1. Położenie Powiatu Wrocławskiego

Powiat Wrocławski został utworzony na mocy reformy administracyjnej z 1 stycznia 1999 roku. W jego skład wchodzi 9 gmin, w tym 6 gmin wiejskich i 3 gminy miejsko-wiejskie: Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Siechnice, Gmina Żórawina, Gmina Kobierzyce, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Miasto i Gmina Sobótka, Gmina Jordanów Śląski oraz Gmina Mietków (ryc. 1.). Na terenie Powiatu znajdują się 232 miejscowości, w tym 3 miasta: Sobótka, Kąty Wrocławskie i Siechnice.

Powiat Wrocławski jest specyficznym powiatem ziemskim, otaczającym duże miasto – Miasto Wrocław – od wschodu i południa. Miasto Wrocław jest siedzibą władz powiatowych, ale nie wchodzi w skład Powiatu Wrocławskiego. Powiat Wrocławski ma powierzchnię 1 118km².

Ryc. 1. Gminy Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Raport o stanie Powiatu Wrocławskiego,

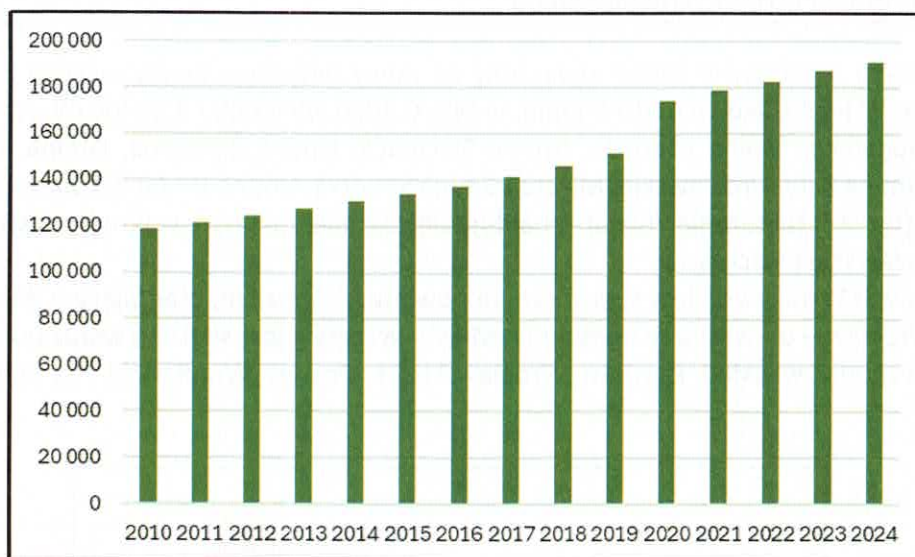
<https://sites.google.com/g.fundacjamiasto.pl/raportostaniepowiatuwrocawskie/og%C3%B3lna-charakterystyka-powiatu/po%C5%82o%C5%BCenie-i-podstawowe-parametry>.

Kluczowym atutem Powiatu Wrocławskiego jest jego atrakcyjne położenie. Powiat Wrocławski graniczy bezpośrednio z miastem Wrocław, a także z powiatami: oleśnickim, oławskim, strzelińskim, dzierzoniowskim, świdnickim, średzkim i trzebnickim. Jest obszarem atrakcyjnym przyrodniczo, turystycznie, rolniczo oraz gospodarczo. Ze względu na dogodne

położenie komunikacyjne i bliskość dużego miasta rozwija się tu przemysł i przedsiębiorczość, ale również – ze względu na dobrej jakości gleby – prowadzona jest działalność rolnicza.

1.1.2. Struktura demograficzna społeczności lokalnej

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku Powiat Wrocławski liczył 191 110 mieszkańców i był największym powiatem na terenie województwa dolnośląskiego oraz jednym z większych w skali kraju. Liczba ludności Powiatu dynamicznie rośnie – na przestrzeni ostatnich 15 lat wzrosła o 72,5 tys. osób (ryc. 2.).

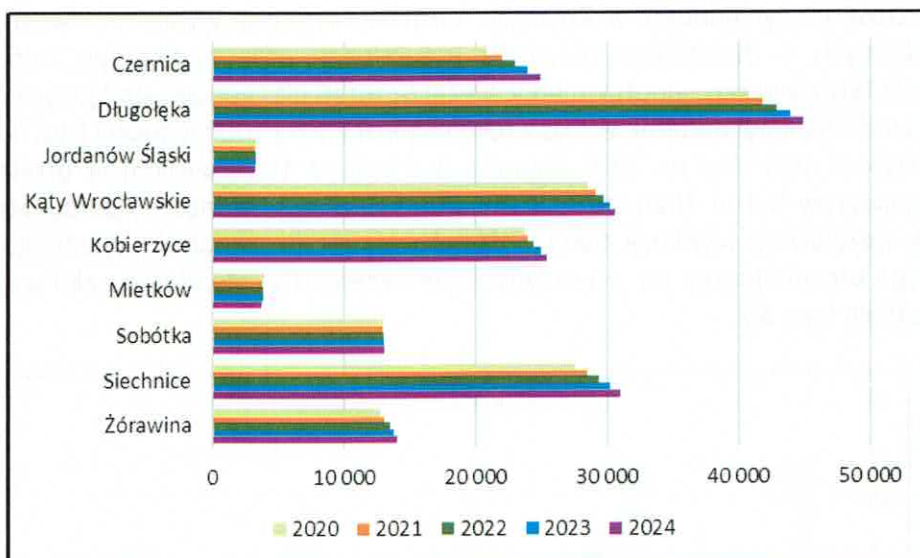

Ryc. 2. Liczba ludności ogółem w Powiecie Wrocławskim w latach 2010-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

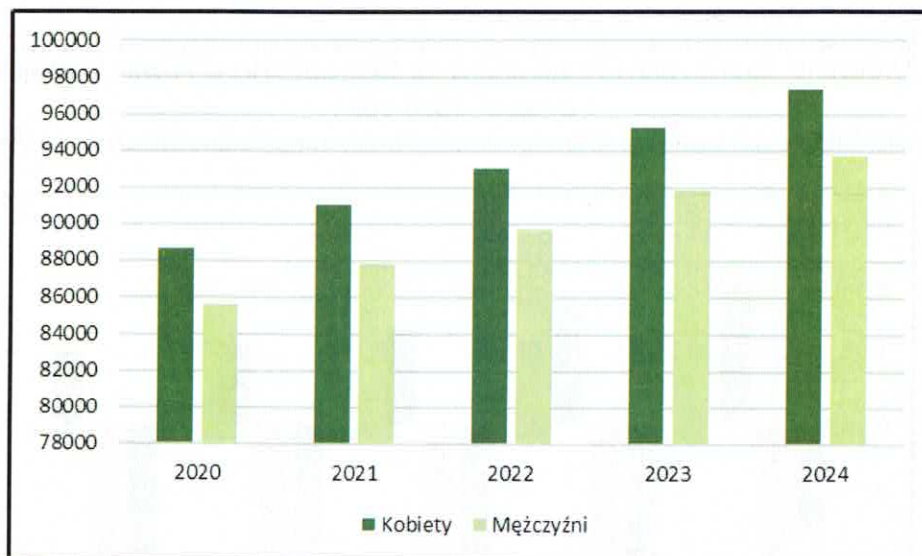
Największą pod względem liczby ludności gminą Powiatu Wrocławskiego jest Długołęka, która w 2024 roku liczyła 44 927 mieszkańców. Za nią sytuowały się Siechnice z liczbą mieszkańców 31 002 oraz Kąty Wrocławskie, w których zamieszkiwało 30 672 osób. Najmniejsze gminy to Jordanów Śląski, który w 2024 roku liczył 3 275 mieszkańców i Mietków z 3 760 mieszkańcami. Liczba ludności Powiatu rośnie, jednak taki wzrost nie dotyczy wszystkich gmin. W latach 2020-2024 największy liczebnie przyrost mieszkańców odnotowały gminy Długołęka, Czernica i Siechnice, zaś procentowy Czernica, a także Długołęka, Siechnice i Żórawina. Widać więc wyraźnie, że liczba mieszkańców rośnie w gminach położonych w bezpośredniej bliskości Wrocławia, natomiast jest stabilna w gminach bardziej oddalonych od Wrocławia: w Jordanowie Śląskim, Mietkowie i Sobótce (ryc. 3.).

Gęstość zaludnienia na terenie Powiatu Wrocławskiego jest charakterystyczna dla powiatów ziemskich o większym stopniu urbanizacji – w 2024 roku na 1km² przypadało 171,0 osób. Gęstość zaludnienia w ostatnich latach dynamicznie rośnie – w 2020 roku na 1km² przypadało 155,9 osoby. Gęstość zaludnienia jest wyższa niż średnia dla Polski (119,4 w 2024 roku) i województwa dolnośląskiego (143,8). Największą gęstością zaludnienia cechuje się Czernica – w 2024 roku na 1km² przypadło tam 298,2 osoby, zaś najniższą Mietków – zaledwie 45,1 osoby na 1km².

Ryc. 3. Liczba ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2024
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

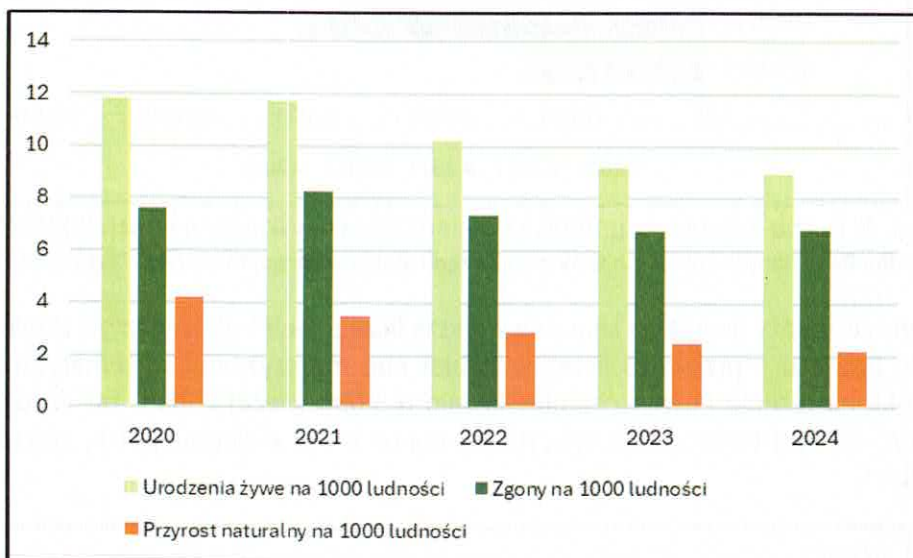
Zwrócić należy uwagę na znacznie większą liczbę kobiet niż mężczyzn zamieszkujących na terenie Powiatu – przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami systematycznie rośnie – w 2020 roku na terenie Powiatu zamieszkiwało o 3 090 więcej kobiet, zaś w roku 2024 już o 3 628 (ryc. 4.). Jest to tendencja specyficzna dla terenów wielkomiejskich, na które migruje więcej kobiet.

Ryc. 4. Liczba ludności według płci w Powiecie Wrocławskim w latach 2020-2024
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

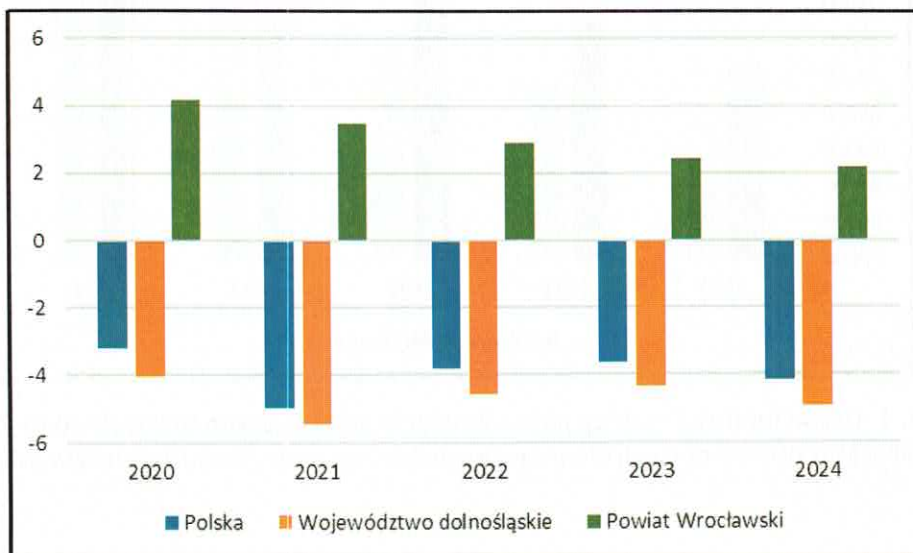
Wzrost liczby ludności w Powiecie Wrocławskim jest wynikiem dwóch procesów demograficznych – dodatniego przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji. W Powiecie Wrocławskim odnotowujemy więcej urodzeń niż zgonów, stąd przyrost naturalny w latach 2020-2024 był dodatni. W 2024 roku wyniósł 2,2 na 1000 ludności (ryc. 5.).

Przyrost naturalny na 1000 ludności w Powiecie Wrocławskim w ostatnich latach maleje, najwyższy był w 2020 roku, kiedy wyniósł aż 4,2. Jednocześnie dodatni przyrost naturalny pozytywnie wyróżnia Powiat Wrocławski na tle tendencji ujemnego przyrostu naturalnego utrzymującego się w analizowanym okresie dla całej Polski, jak i województwa dolnośląskiego (ryc. 6.).

Ryc. 5. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny na 1000 ludności w Powiecie Wrocławskim w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

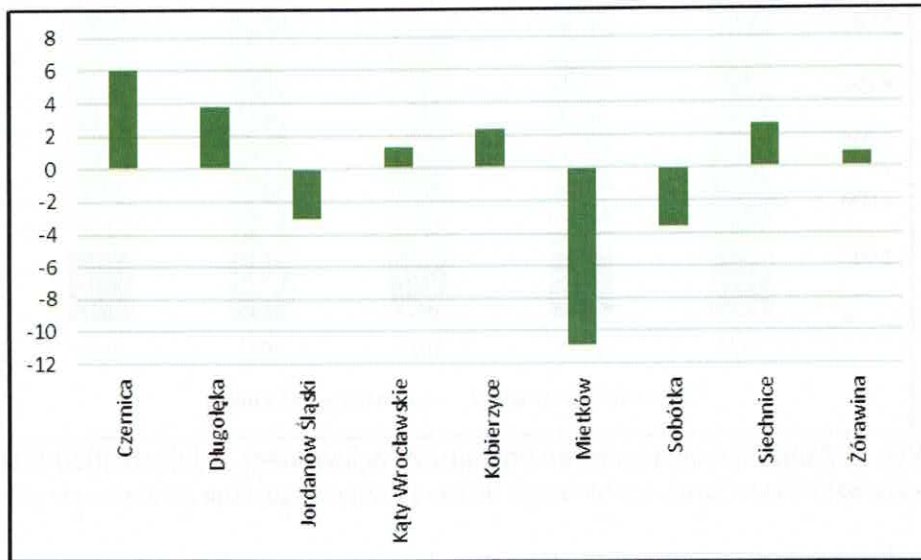

Ryc. 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

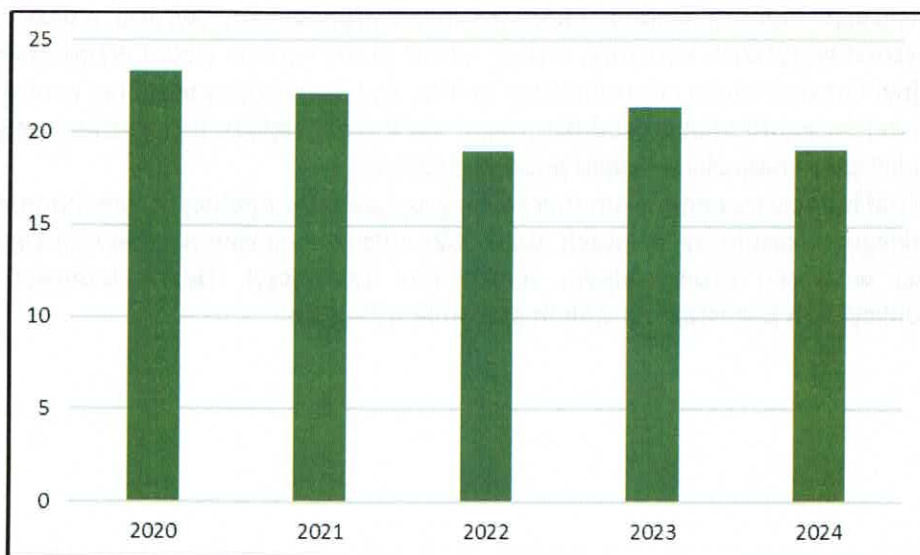
Dodatni przyrost naturalny nie dotyczy wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego. Najwyższy przyrost naturalny odnotowują gminy położone blisko Wrocławia, rozbudowujące

się, na których teren migrują młodzi mieszkańcy, zakładający rodziny. W 2024 roku najwyższy przyrost naturalny na 1000 ludności odnotowano w Czernicy (6,0), zaś najniższy w Mietkowie – aż -10,8 (ryc. 7.).

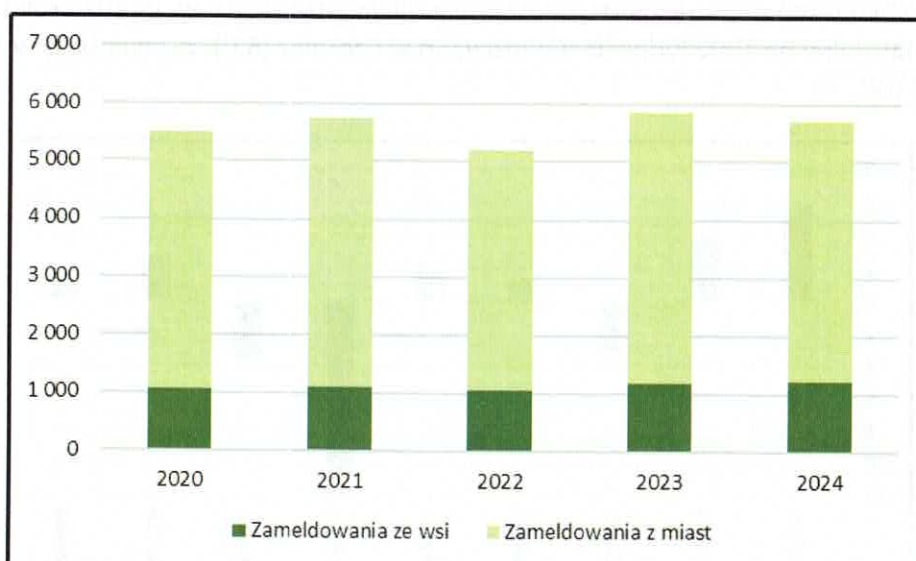
Ryc. 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Powiat Wrocławski cechuje dodatnie saldo migracji, które wynika z faktu przewagi zameldowań nad wymeldowaniami – więcej osób przeprowadza się na teren Powiatu niż się z niego wyprowadza. W 2024 roku saldo migracji wyniosło 3 629 osób, czyli 19,1 na 1000 ludności (ryc. 8.).

Ryc. 8. Saldo migracji na 1000 ludności w latach 2020-2024
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Zameldowania na teren Powiatu Wrocławskiego to głównie zameldowania z miast, a w małym zakresie zameldowania ze wsi (ryc. 9.). Najprawdopodobniej w ramach ruchów migracyjnych na teren Powiatu przeprowadzają się mieszkańcy Wrocławia poszukujący tu tańszych mieszkań i domów oraz bardziej komfortowych przestrzeni do zamieszkania.

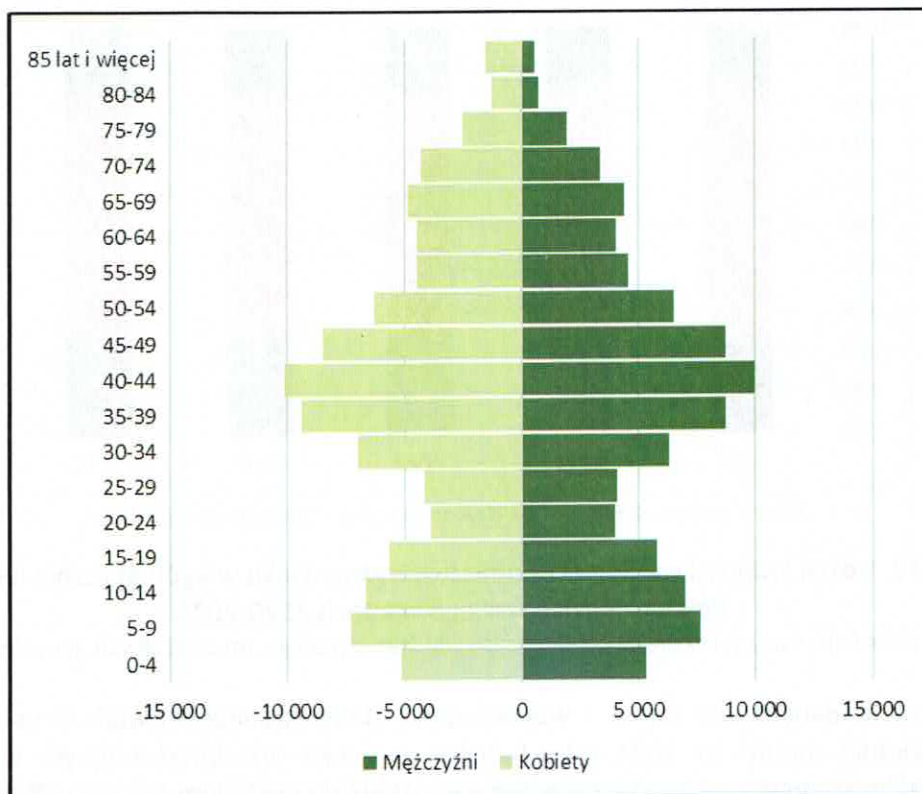
Ryc. 9. Zameldowania na teren Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

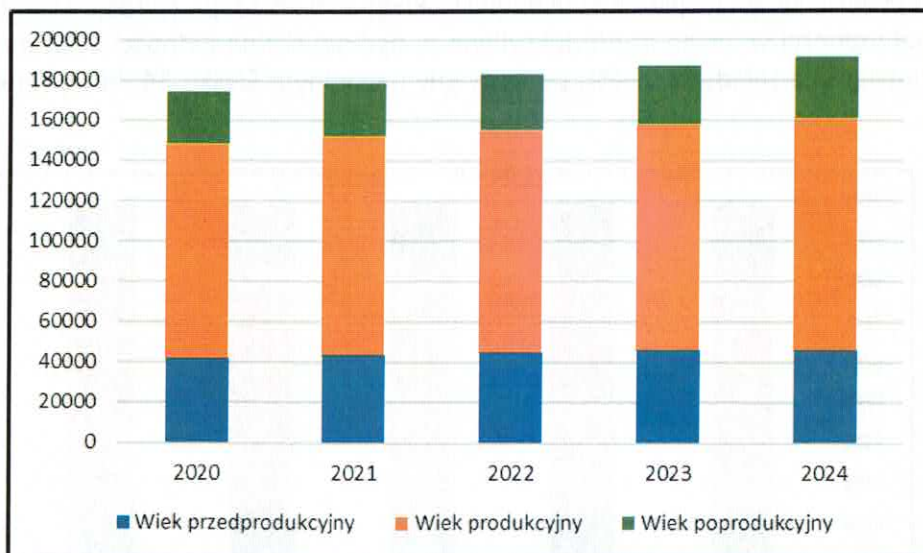
Analizując ludność Powiatu Wrocławskiego wziąć należy pod uwagę strukturę wiekową. Biorąc pod uwagę 5-letnie grupy wieku zauważyć należy, że w 2024 roku największe liczebnie były grupy wiekowe 40-44 lata, 35-39 oraz 45-49 lat. Są to roczniki wyżu demograficznego II połowy lat 70. i I połowy lat 80. XX wieku. Dość liczne były również roczniki 5-9 i 10-14 lat, czyli dzieci pokolenia wyżowego, które często wyprowadzało się z Wrocławia na teren Powiatu. Zwrócić należy też uwagę, że przewaga liczebna kobiet nie dotyczy wyłącznie seniorów, gdzie jest naturalnym skutkiem wyższej średniej trwania życia kobiet, ale znacząca przewaga kobiet dotyczy również grupy 30-39 lat (ryc. 10.).

Analizując ludność według ekonomicznych grup wieku, zwrócić należy uwagę na liczebny wzrost wszystkich kategorii, a więc wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym (ryc. 11.). Największy liczebny przyrost dotyczy najliczniejszej kategorii wieku produkcyjnego, ale już największy procentowo przyrost miał miejsce w kategorii ludności w wieku poprodukcyjnym.

Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Powiatu Wrocławskiego wskazuje, że w latach 2020-2024 udział seniorów nieznacznie się zwiększył, a ludności w wieku produkcyjnym nieznacznie zmniejszył. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym pozostaje na stałym poziomie (ryc. 12.).

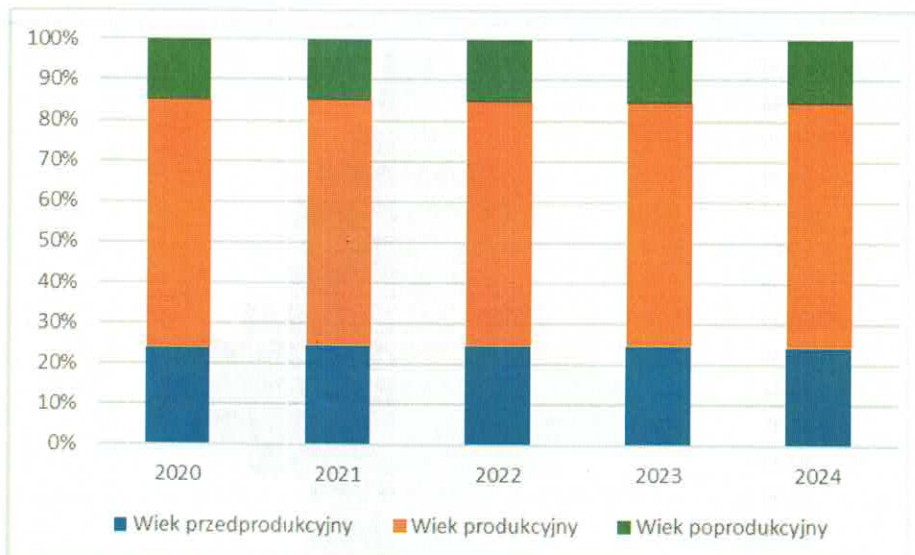

Ryc. 10. Struktura wiekowa ludności Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 11. Ludność Powiatu Wrocławskiego według ekonomicznych grup wieku w latach 2020-2024

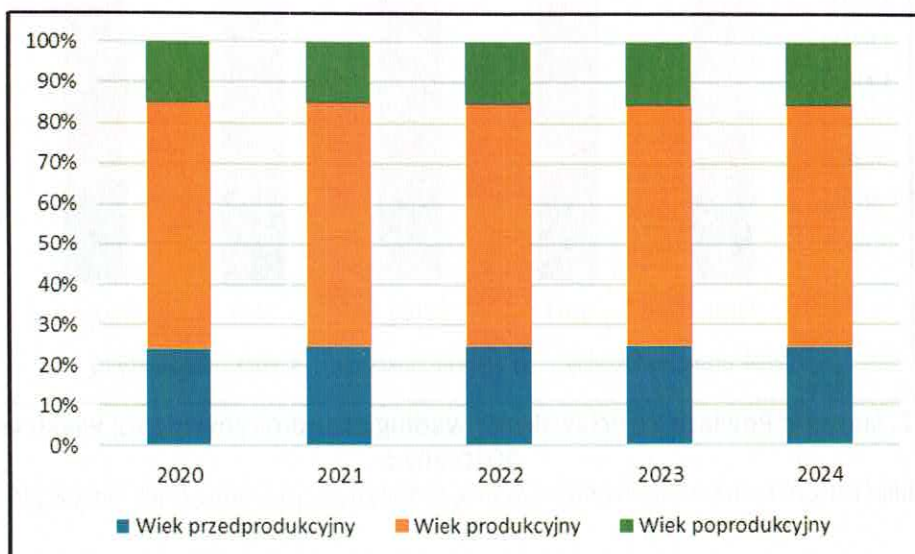
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 12. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Powiatu Wrocławskiego w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Na tle danych dla Polski i województwa dolnośląskiego Powiat Wrocławski jest demograficznie młody. W 2024 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym w Powiecie Wrocławskim stanowiła aż 24,3%, zaś w województwie dolnośląskim 17,0% i w Polsce 18,0%. Udział ludności w wieku produkcyjnym jest w Powiecie Wrocławskim nieco wyższy niż średnio w Polsce i na Dolnym Śląsku. W 2024 roku ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 60,0% ludności Powiatu, 58,3% województwa dolnośląskiego i 58,2% kraju. Zwrócić należy uwagę na niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Powiatu – w 2024 roku stanowiła ona zaledwie 15,6%, podczas gdy na Dolnym Śląsku 24,7% i w Polsce 23,8% (ryc. 13.).

Ryc. 13. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w 2024 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Negatywne trendy demograficzne nie dotyczą więc jeszcze Powiatu Wrocławskiego, ale powolne zmiany w kierunku starzenia się społeczności lokalnej zaczynają być widoczne, stąd Powiat musi być przygotowany na rosnący udział seniorów w ogólnej liczbie ludności i związane z tym wyzwania.

1.1.3. Sytuacja finansowa Powiatu Wrocławskiego

Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej wymaga również przeprowadzenia analizy finansowej Powiatu Wrocławskiego, w zakresie wykazania zdolności do wykonywania zadań i zaspokajania potrzeb mieszkańców. W tym zakresie ważna jest równowaga budżetowa, która decyduje o samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Analiza dochodów Powiatu wskazuje na duże zróżnicowanie dochodów ogółem, w tym dochodów własnych. Przekłada się to również na zróżnicowaną wysokość dochodu Powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (tabela 1.). Najważniejszym źródłem dochodów Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku były wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), które stanowiły łącznie 47,5% dochodów ogółem. Drugim co do wielkości źródłem dochodów Powiatu były wpływy z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa, które stanowiły 23,5% dochodów.

Tabela 1. Informacje dotyczące dochodów budżetowych Powiatu Wrocławskiego

Dochody	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem	211913667	187065833	256779746	181228540	264853414
Dochody własne	156504365	116464757	193772737	118018835	171568988
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	73,9%	62,3%	75,5%	65,1%	64,8%
Dochód na 1 mieszkańca	1 233,28	1 058,30	1 418,06	981,00	1 397,12

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Wydatki również wykazują zróżnicowanie, choć tu w większym zakresie widoczna jest tendencja rosnąca. Trzeba podkreślić, że tylko w 2023 roku wydatki ogółem były wyższe niż dochody. W pozostałych analizowanych latach dochody były wyższe niż wydatki. Najwyższe wydatki występują w dziale transport i łączność oraz administracja publiczna. Znaczącą kwotę stanowią również środki związane z edukacją i opieką wychowawczą. Świadczenia w zakresie pomocy społecznej i rodziny nie są wysokie na tle innych wydatków powiatu, w analizowanym okresie wykazują tendencję rosnącą (tabela 2.).

Na koniec 2024 roku zadłużenie Powiatu Wrocławskiego wyniosło 4 536 226,00 zł. W stosunku do 2023 roku kwota zadłużenia zmniejszyła się o blisko 57,7%. Wskaźnik zadłużenia względem dochodów ogółem wyniósł zaledwie 1,71%, co wskazuje na stabilną sytuację finansową Powiatu Wrocławskiego.

Tabela 2. Informacje dotyczące wydatków budżetowych Powiatu Wrocławskiego

Wydatki	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki ogółem	148677414	183557810	227771672	207237930	261841007
Wydatki majątkowe	30906296	50228221	70569864	36809733	52648967
Wydatki na 1 mieszkańca	865,26	1 038,46	1 257,86	1 121,79	1 381,23
Wydatki w dziale transport i łączność	38278105	43760373	61956716	49992495	69654701
Wydatki w dziale administracja publiczna	29445720	47693511	58137687	49857261	56569227
Wydatki w dziale oświata i wychowanie	17535332	20882461	21506131	25279136	30486281
Wydatki w dziale edukacyjna opieka wychowawcza	10094800	10504897	11646160	14581246	19681606
Wydatki w dziale rodzina	8377174	7567647	7216356	8233678	9856791
Wydatki w dziale pomoc społeczna	3984636	3956704	4362664	5697160	7037631
Wydatki w dziale pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej	3667224	4013882	4984668	5686970	6051641

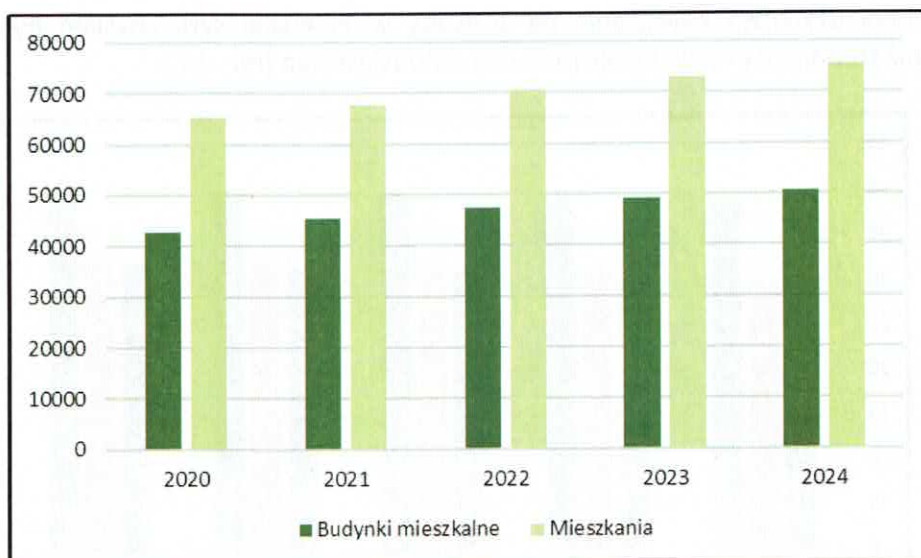
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Aż 93,1% wydatków majątkowych Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku stanowią środki poniesione w obszarze transportu i łączności, czyli zadania w drogownictwie – rozbudowy, przebudowy i remonty dróg. Wyniosły one łącznie ponad 49 mln zł. Drugim co do wielkości obszarem wydatków majątkowych była sfera społeczna, na którą wydatkowano ponad 1 mln zł. W obszarze społecznym inwestycje objęły budowę Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Siechnicach, projekt budowlany dla nowej siedziby Zespołu Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego na terenie Powiatu Wrocławskiego, renowację zabytkowego budynku nr 2, należącego do kompleksu Powiatowego Centrum Usług Społecznych im. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich oraz zakup samochodów osobowych przystosowanych do przewozu dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kątach Wrocławskich.

Patrząc na dochody i wydatki budżetu Powiatu Wrocławskiego na 1 mieszkańca wskazać należy, że w 2024 roku dochód na 1 mieszkańca wyniósł 1 397,12 zł, zaś wydatki wyniosły 1 381,23 zł, były więc nieznacznie niższe niż dochody. Dochody na 1 mieszkańca są dla Powiatu Wrocławskiego znacznie niższe niż średnia krajowa, która w 2024 roku wyniosła 2 198,50 zł. Wiąże się to z niską subwencją oświatową dla Powiatu Wrocławskiego. Na koniec 2024 roku zadłużenie Powiatu Wrocławskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 24,00 zł.

1.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna

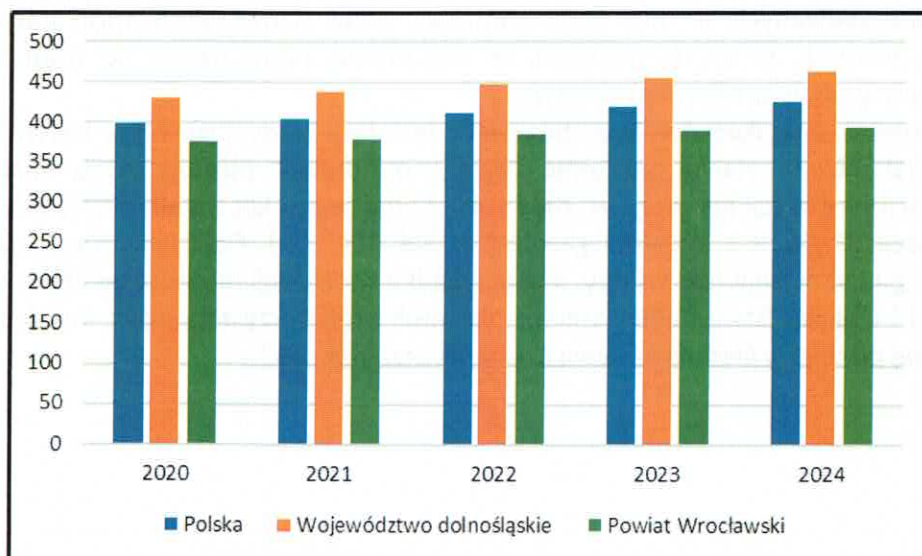
Zasoby mieszkaniowe na terenie Powiatu Wrocławskiego to przede wszystkim budynki i mieszkania prywatne. Główny Urząd Statystyczny wskazuje, że w 2024 roku w Powiecie Wrocławskim było 50 508 budynków mieszkalnych i 75 324 mieszkania. Zarówno liczba mieszkań, jak i budynków mieszkalnych w latach 2020-2024 odnotowuje wzrost (ryc. 14.).

Ryc. 14. Liczba mieszkań i budynków mieszkalnych w Powiecie Wrocławskim w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców w latach 2020-2024 wzrósł z 374 do 394. Wskaźnik ten jest niższy niż średnia dla kraju i dla województwa dolnośląskiego. Wskazuje to na ograniczoną liczbę mieszkań wiążącą się również z wysokimi cenami metra kwadratowego mieszkania (ryc. 15.).

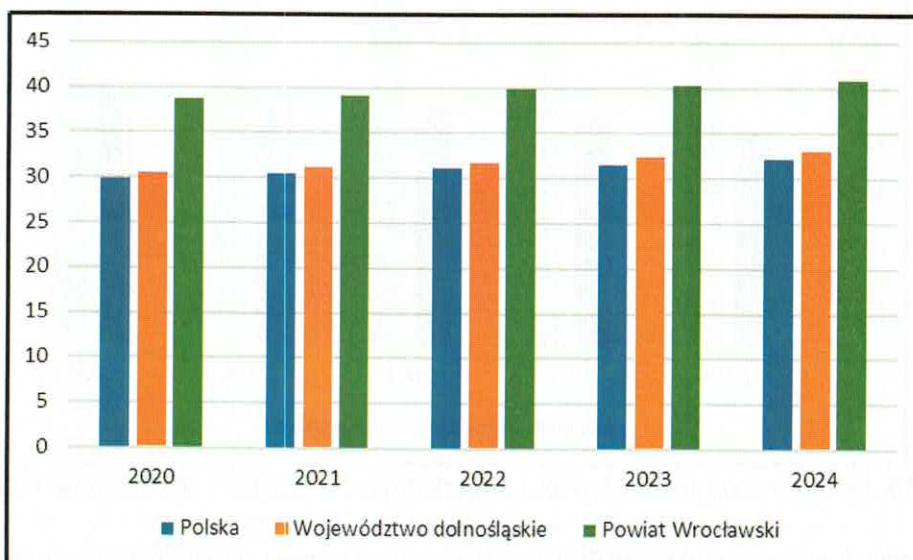
Ryc. 15. Mieszkania na 1000 mieszkańców w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2024 roku wyniosła 103,8 m² i w latach 2020-2024 utrzymywała się na stałym poziomie. Powierzchnia użytkowa mieszkania oraz stosunek liczby mieszkań do liczby budynków mieszkalnych wskazują, że na terenie Powiatu dominuje zabudowa jednorodzinna.

Nieznacznie wzrosła powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę – w 2024 roku wynosiła 40,9 m², a w roku 2020 38,7 m². Nieznacznie zmniejszyła się bowiem liczba osób przypadających na 1 mieszkanie – z 2,7 w 2020 roku do 2,5 w roku 2024. Przepiętna

powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w Powiecie Wrocławskim była znacznie większa niż średnia dla Polski i województwa dolnośląskiego (ryc. 16.).

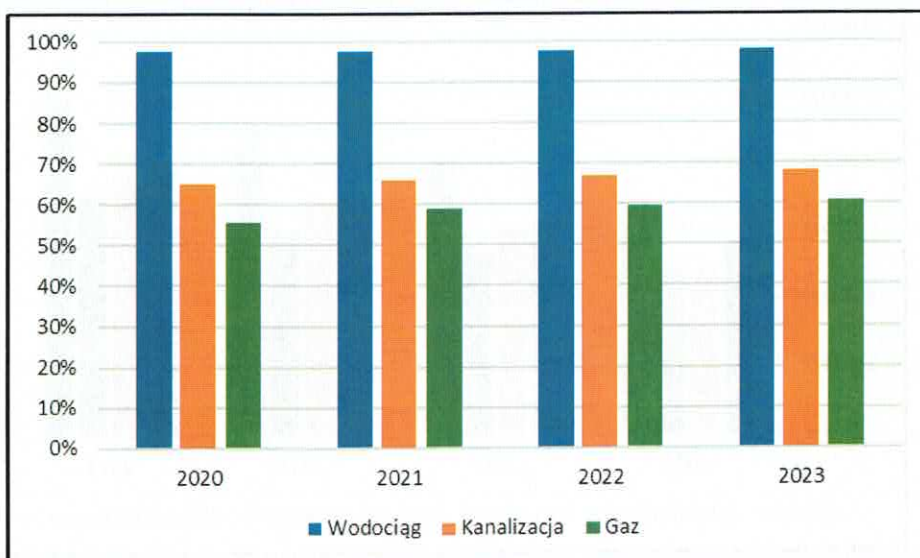

Ryc. 16. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

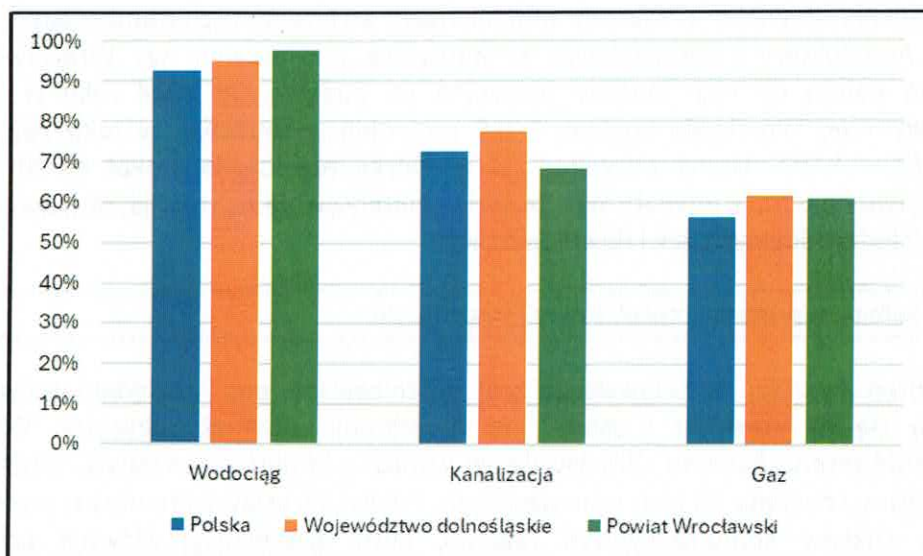
Zasoby mieszkaniowe na terenie Powiatu Wrocławskiego są stosunkowo nowe. Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku tylko 6,3% mieszkań pochodzi sprzed 1918 roku, 11,2% z okresu 1918-1944, 17,5% z okresu PRL, zaś aż 65,0% zostało wybudowanych w roku 1989 i później. Dane Narodowego Spisu Powszechnego wykazały również, że 93,2% mieszkań to mieszkania, które należą do osób fizycznych, pozostałe to gminny zasób mieszkaniowy.

Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej w latach 2020-2023 utrzymywał się na stałym poziomie, wzrost odnotował odsetek osób korzystających z kanalizacji i instalacji gazowej. W 2023 roku z wodociągu korzystało 97,7% mieszkańców, z kanalizacji 68,2%, a z instalacji gazowej 60,8% (ryc. 17.). Odsetek osób korzystających z wodociągu był nieznacznie wyższy, a w przypadku kanalizacji nieznacznie niższy niż średnia dla Polski i województwa dolnośląskiego. Odsetek osób korzystających z instalacji gazowej lokował się pomiędzy średnią krajową a wojewódzką (ryc. 18.).

Ryc. 17. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w Powiecie Wrocławskim w latach 2020-2023

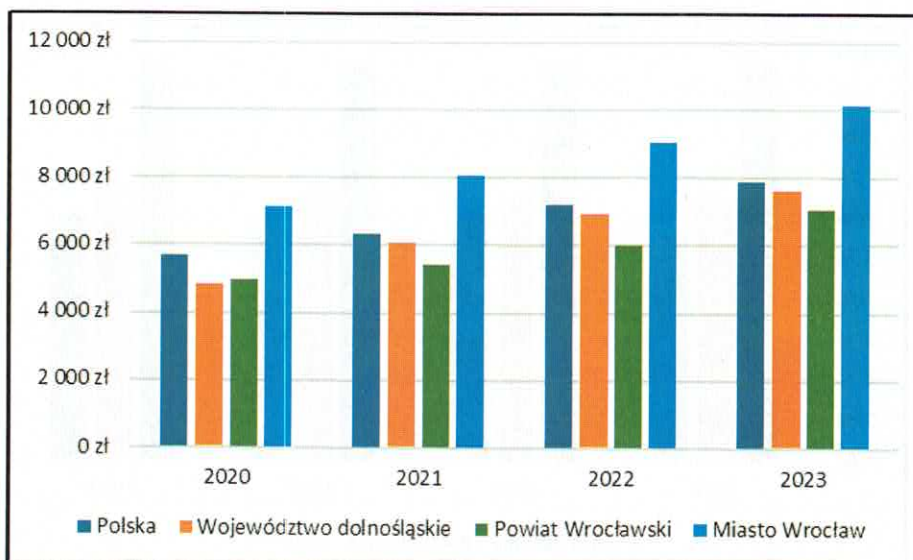
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 18. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w 2023 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Mieszkańców na teren Powiatu Wrocławskiego przyciągają atrakcyjne ceny mieszkań. Dane GUS wskazują, że średnia cena za 1 m² mieszkania była na terenie Powiatu Wrocławskiego znacznie niższa niż we Wrocławiu i nieco niższa niż średnia dla Polski i województwa dolnośląskiego (ryc. 19.). Oczywiście pamiętać należy, że ceny mieszkań zależą od konkretnej lokalizacji i oferty, jednak z pewnością w tym aspekcie Powiat Wrocławski jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.

Ryc. 19. Średnia cena za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Zadania Powiatu z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej wykonuje Wydział Architektury i Budownictwa w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu. Przede wszystkim należą do nich kwestie pozwoleń na budowę. W 2024 roku w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu wydano 1 329 pozwoleń na budowę, w roku 2023 – 1 092, a w 2022 – 1 793. Liczba pozwoleń na rozbiórkę oscylowała wokół 60-70 pozwoleń. Budownictwo na terenie Powiatu Wrocławskiego intensywnie się rozwija, dotyczy to zarówno inwestycji indywidualnych, jak i deweloperskich.

1.1.5. Lokalna gospodarka, rynek pracy i bezrobocie

Teren Powiatu Wrocławskiego jest zróżnicowany pod względem gospodarczym. Rozwijają się tu przemysł i usługi, ale funkcjonuje również rolnictwo. Gospodarcza atrakcyjność terenu Powiatu Wrocławskiego wynika z bliskości Wrocławia, jakości lokalnej infrastruktury i dostępu do kadr pracowniczych. Powiat Wrocławski to obszar przecinania się ważnych szlaków komunikacyjnych regionu, które przebiegają głównie przez gminy Kobierzyce, Długołęka i Kąty Wrocławskie. Najbardziej rozwinięte gospodarczo tereny Powiatu leżą w bezpośredniej bliskości autostrady A4. Na terenie Powiatu Wrocławskiego znajduje się kilka stref aktywności gospodarczej. Podstrefa Wrocław – Kobierzyce, stanowiąca część Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Euro-Park Wisłosan”, znajduje się na terenie gminy Kobierzyce w Biskupicach Podgórnym i Bielanych Wrocławskich. Gminna Strefa Aktywności Gospodarczej zlokalizowana jest w Siechnicach, w pobliżu drogi krajowej Wrocław – Oława. Strefa Aktywności Gospodarczej Krzyżowice położona jest z kolei w Krzyżowicach w gminie Kobierzyce. Powiat Wrocławski oraz gminy realizują działania proinwestycyjne i rozwojowe, co przyciąga dużych i mniejszych inwestorów lokujących swoje firmy zarówno w strefach ekonomicznych, jak i poza nimi.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON systematycznie rosła – w 2024 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego odnotowano 31 519 podmiotów wpisanych do rejestru REGON, w tym 217 należących do sektora publicznego. W roku 2020 do rejestru REGON wpisane były 23 744 podmioty, więc wzrost jest znaczący, pomimo trwającej w latach 2020-2022 pandemii, która nie sprzyjała rozwijaniu działalności

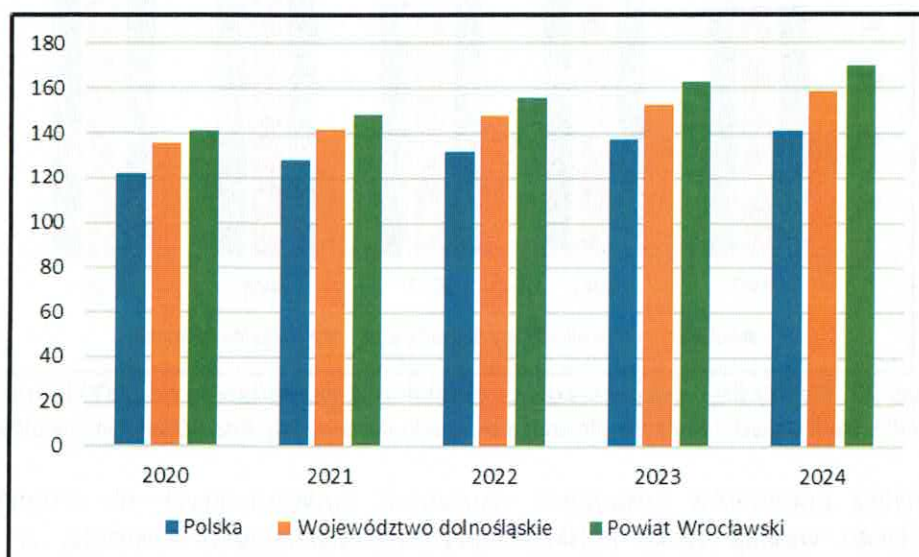
gospodarczej. Większość podmiotów to podmioty sektora prywatnego, które w 2024 roku stanowiły 99,3% ogółu podmiotów gospodarczych (tabela 3.). Wśród podmiotów gospodarczych dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2024 roku stanowiły 80,8% ogółu podmiotów prywatnych) oraz spółki handlowe (odpowiednio 10,4%).

Tabela 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON działające na terenie Powiatu Wrocławskiego

Sektor	2020	2021	2022	2023	2024
Sektor publiczny	205	207	209	206	217
Sektor prywatny	23 744	25 596	27 539	29 430	31 302

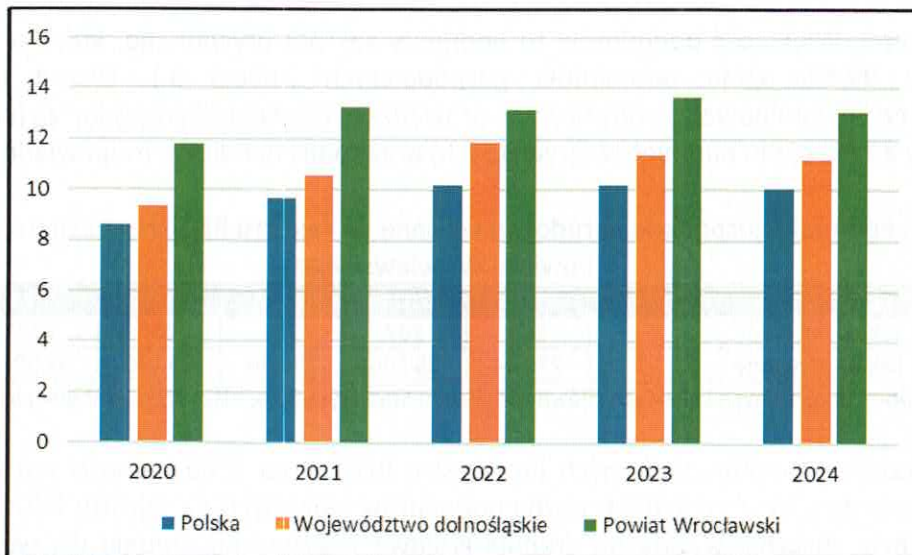
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności wzrosła ze 141 w 2020 roku do 170 w roku 2024. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności była znacznie wyższa niż średnia krajowa i wyższa niż średnia dla województwa dolnośląskiego (ryc. 20.). Systematycznie rosła również liczba podmiotów nowo zarejestrowanych na 1000 ludności, która również była wyższa od średniej krajowej i średniej dla województwa dolnośląskiego. Liczba podmiotów nowo rejestrowanych utrzymywała się na poziomie powyżej 13 podmiotów na 1000 ludności, jedynie w 2020 roku była niższa, co miało związek z pandemią Covid-19 (ryc. 21.). Znacznie wyższa niż średnia dla Polski i Dolnego Śląska była liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności – ta liczba również systematycznie rosła (ryc. 22.).

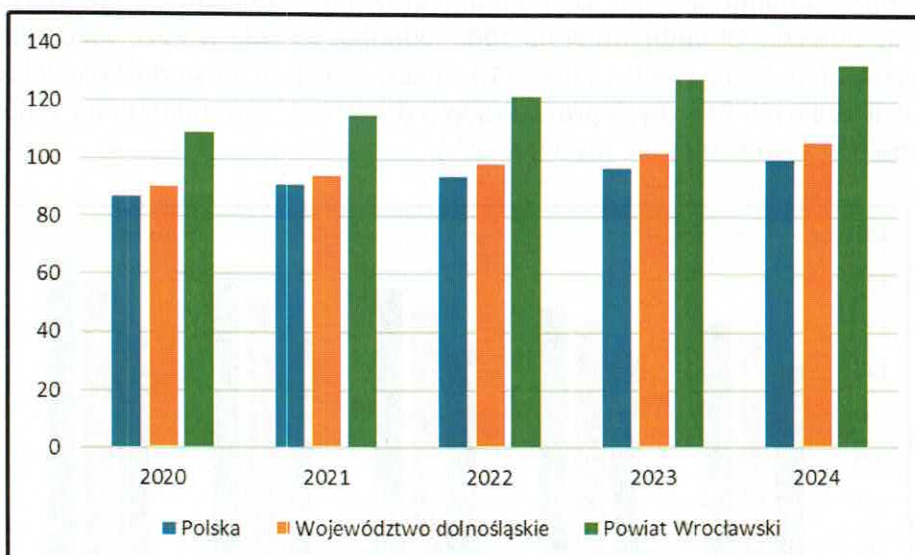

Ryc. 20. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 21. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 22. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności
 Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza podmiotów gospodarki narodowej funkcjonujących na terenie Powiatu Wrocławskiego według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności wskazuje, że najwięcej podmiotów działało w sekcjach: G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, F – Budownictwo oraz J – Informacja i komunikacja. Największy liczebnie przyrost podmiotów nastąpił w sekcjach J – Informacja i komunikacja oraz M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Procentowo największy przyrost nastąpił w sekcji J – Informacja i komunikacja (wzrost o 93,9% w porównaniu z rokiem 2020) oraz w sekcjach P – Edukacja i Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (tabela 4.).

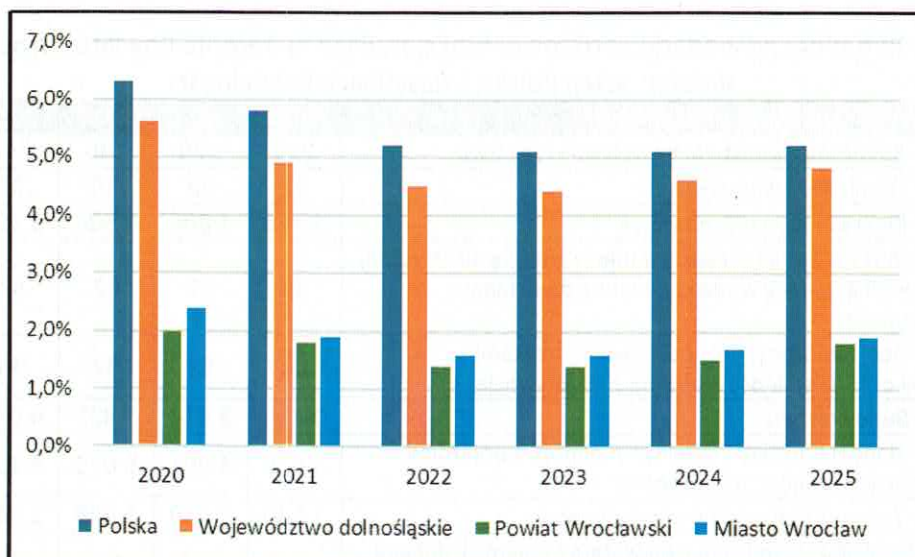
Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej funkcjonujące na terenie Powiatu Wrocławskiego według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności	2020	2021	2022	2023	2024
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	219	229	236	241	243
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	37	38	38	38	39
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	1 746	1 806	1 906	1 993	2 021
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	35	42	52	53	56
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	83	92	97	96	101
Sekcja F – Budownictwo	3 318	3 614	3 825	4 059	4 248
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 678	4 901	5 029	5 159	5 291
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	1 380	1 449	1 468	1 542	1 636
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	654	745	788	826	868
Sekcja J – Informacja i komunikacja	1 599	1 893	2 384	2 788	3 100
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	624	631	643	675	702
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 164	1 250	1 314	1 341	1 425
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 652	3 985	4 321	4 661	5 064
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	979	1 066	1 178	1 294	1 376
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	53	54	54	53	55
Sekcja P – Edukacja	892	986	1 104	1 224	1 317
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 549	1 742	1 941	2 143	2 330
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	452	483	516	522	550
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa i T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1 317	1 388	1 517	1 644	1 864
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

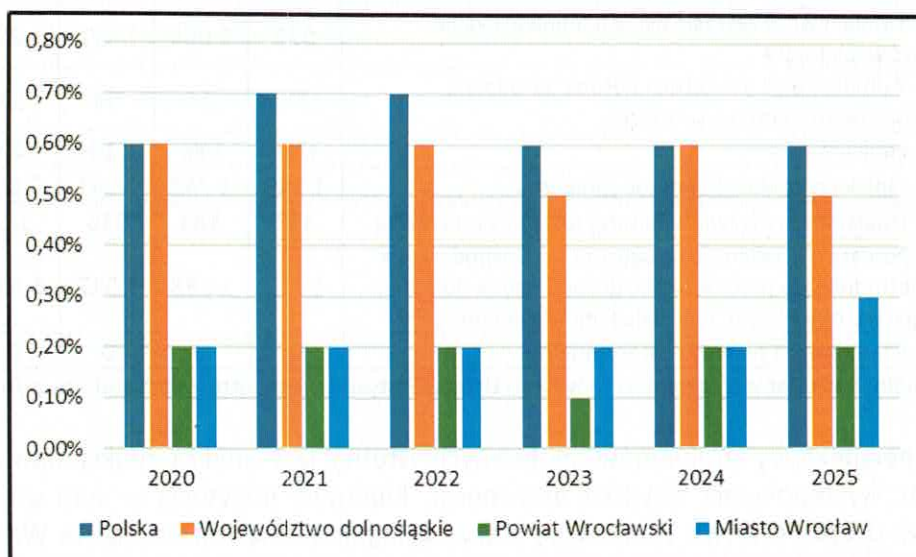
Z perspektywy problemów społecznych istotna jest analiza funkcjonowania rynku pracy oraz występowania zjawiska bezrobocia. Kluczową instytucją w tym obszarze jest Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, który obsługuje mieszkańców miasta Wrocław oraz Powiatu Wrocławskiego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie Powiatu Wrocławskiego na koniec czerwca 2025 roku wyniosła 1,8%, zaś na koniec grudnia 2024 1,5%. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2020-2023 malała, od 2024 roku obserwujemy nieznaczny jej wzrost. Zwrócić należy uwagę na bardzo niski poziom stopy bezrobocia rejestrowanego dla Powiatu Wrocławskiego oraz miasta Wrocław (ryc. 23.). Stopa bezrobocia od 2021 roku nie przekracza 2,0%, co z perspektywy pracownika oznacza łatwiejszą możliwość znalezienia zatrudnienia. Stopa napływu osób bezrobotnych również sytuowała się na poziomie znacznie niższym niż średnia dla Polski i województwa dolnośląskiego (ryc. 24.).

Ryc. 23. Stopa bezrobocia rejestrowanego
(stan na 31 grudnia, dla roku 2025 stan na 30 czerwca)

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 24. Stopa napływu bezrobotnych zarejestrowanych
(stan na 31 grudnia, dla roku 2025 stan na 30 czerwca)

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>, Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Na koniec czerwca 2025 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu zarejestrowanych było 1 612 osób bezrobotnych. Na koniec 2024 roku były to 1 353 osoby. Najwięcej osób bezrobotnych zamieszkiwało w gminach Długołęka i Siechnice. W większości gmin liczba bezrobotnych malała do 2023 roku, zaś od 2024 obserwujemy wzrost. W gminie Siechnice bezrobocie wzrosło do poziomu wyższego niż w 2020 roku, znaczący liczebnie wzrost bezrobotnych w 2025 roku w odniesieniu do roku 2024 obserwujemy w Długołęce i Kobierzycach (tabela 5.).

Tabela 5. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego
(stan na 31 grudnia, dla roku 2025 stan na 30 czerwca)

Gminy	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Czernica	186	193	149	124	166	159
Długołęka	387	326	244	273	293	381
Jordanów Śląski	34	31	31	22	17	31
Kąty Wrocławskie	263	224	207	190	189	222
Kobierzyce	259	197	164	150	157	207
Mietków	60	50	43	44	43	44
Sobótka	171	162	166	131	133	151
Siechnice	244	235	191	198	248	286
Żórawina	143	134	104	105	107	131
Powiat Wrocławski	1747	1552	1299	1237	1353	1612

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Liczba osób bezrobotnych na terenie poszczególnych gmin jest różna, choćby ze względu na mocno zróżnicowaną liczbę ludności w poszczególnych gminach. Stąd wartym rozpatrzenia wskaźnikiem jest udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest on dla Powiatu Wrocławskiego i gmin tego powiatu znacząco niższy niż dla województwa dolnośląskiego i Polski. Najwyższy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 roku występował w gminach Mietków i Sobótka, zaś najniższy w gminie Jordanów Śląski (tabela 6.). W większości gmin Powiatu Wrocławskiego udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był niższy niż w mieście Wrocław.

Tabela 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Jednostka administracyjna	2020	2021	2022	2023	2024
Polska	4,6	4,0	3,7	3,6	3,6
Województwo dolnośląskie	4,0	3,4	3,2	3,1	3,3
Powiat Wrocławski	1,6	1,4	1,2	1,1	1,2
Czernica	1,5	1,5	1,1	0,9	1,1
Długołęka	1,6	1,3	0,9	1,0	1,1
Jordanów Śląski	1,7	1,6	1,6	1,1	0,9
Kąty Wrocławskie	1,5	1,3	1,1	1,0	1,0
Kobierzyce	1,8	1,4	1,1	1,0	1,0
Mietków	2,7	2,2	1,9	2,0	2,0
Sobótka	2,3	2,2	2,2	1,8	1,8
Siechnice	1,4	1,4	1,1	1,1	1,3
Żórawina	1,8	1,7	1,3	1,3	1,3
Miasto Wrocław	2,3	1,9	1,6	1,5	1,6

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych był większy niż mężczyzn, choć w tym zakresie zauważalny był też pozytywny trend spadku udziału kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych – w 2020 roku kobiety stanowiły 56,0% bezrobotnych, zaś na 30 czerwca 2025 roku 52,0%. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 23,4% bezrobotnych. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku wyniósł 20,7% w 2020 roku, następnie w 2021 roku znacznie spadł, do poziomu 15,4%, a następnie systematycznie rósł. Jest to zjawisko pozytywne, bowiem wskazuje na większą liczbę osób bezrobotnych, które poprzednio pracowały i są bezrobotne przez krótszy okres, w którym mogą korzystać z zasiłków. Znaczące grupy bezrobotnych to bezrobotni długotrwale, starsi, powyżej 50. roku życia oraz młodzi, do 30. roku życia. Mają one większą trudność z podjęciem zatrudnienia niż bezrobotni niebędący

w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Uwagę zwrócić należy również na rodziców posiadających małe dzieci. Posiadanie małego dziecka, szczególnie dla kobiet, jest często dużą barierą w podjęciu zatrudnienia (tabela 7.).

Tabela 7. Kategorie osób bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego (stan na 31 grudnia, dla roku 2025 stan na 30 czerwca)

Kategorie osób bezrobotnych	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bezrobotni ogółem	1747	1552	1299	1237	1353	1612
Kobiety	978	888	743	699	719	838
Mężczyźni	769	664	556	538	634	774
Bezrobotni z prawem do zasiłku	361	239	244	239	283	377
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	1386	1313	1055	998	1070	1235
Bez kwalifikacji zawodowych	562	520	451	440	403	520
Absolwenci	42	33	39	33	33	27
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:						
Do 30 roku życia	371	295	244	253	244	286
Długotrwale bezrobotne	603	739	615	502	476	528
Powyżej 50 roku życia	465	425	395	359	415	513
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	281	245	211	195	176	191
Niepełnosprawni	74	97	87	106	92	108
Poszukujący pracy	33	27	28	27	27	30

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Wśród osób bezrobotnych dominowały osoby w średnim wieku – a więc w kategoriach wiekowych 35-44 lata oraz 45-54 lata (tabela 8.). Jednocześnie były to też największe liczebnie kategorie osób w wieku produkcyjnym. Największa liczba osób bezrobotnych miała wykształcenie wyższe, ale to również wiąże się ze znaczącym udziałem osób z wykształceniem wyższym w ludności w wieku produkcyjnym. Liczebnie znacząca liczba osób bezrobotnych miała wykształcenie gimnazjalne i niższe, czyli podstawowe lub nieukończone podstawowe – to kategoria, która może mieć dużą trudność w podjęciu zatrudnienia, ze względu na brak kwalifikacji (tabela 9.).

Tabela 8. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego według wieku

Kategorie osób bezrobotnych	2021	2022	2023	2024
18-24	172	124	99	120
25-34	479	286	276	268
35-44	529	366	337	383
45-54	362	253	264	290
55-59	219	169	154	165
60 i więcej	144	112	106	100

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Tabela 9. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Powiatu Wrocławskiego według wykształcenia

Kategorie osób bezrobotnych	2021	2022	2023	2024
Wyższe	456	305	303	359
Policealne i średnie zawodowe	385	277	242	253
Średnie ogólnokształcące	224	155	152	169
Zasadnicze zawodowe	356	237	230	243
Gimnazjalne i poniżej	484	336	309	302

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

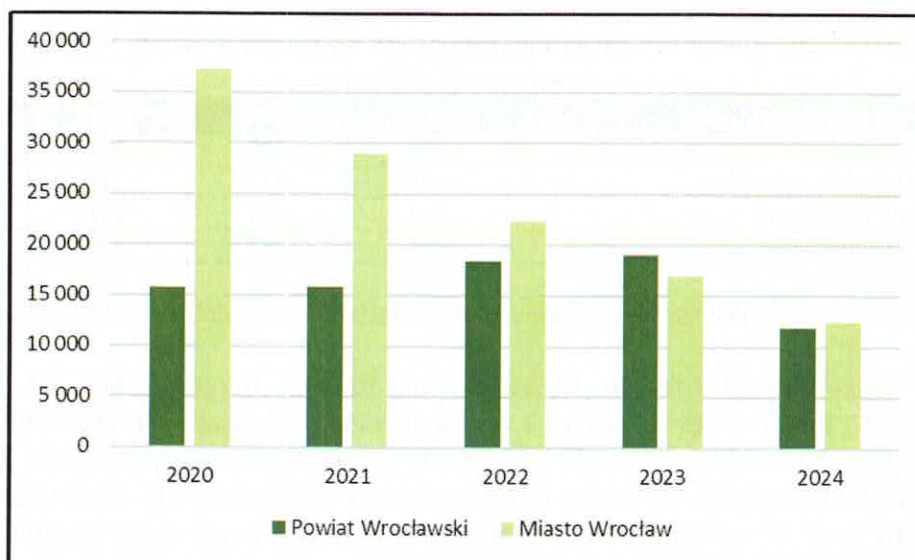
W ciągu całego roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu odnotowanych było najczęściej ponad 2 tys. mieszkańców Powiatu Wrocławskiego. W roku 2024 w ciągu roku zarejestrowało się 2 291 osób, zaś wyrejestrowanych zostało 2 175 osób. W latach 2021-2023 liczba osób wyrejestrowywanych była wyższa niż liczba osób, które się rejestrowały jako bezrobotne. Osoby traciły status osoby bezrobotnej przede wszystkim w związku z podjęciem pracy – w 2024 roku dotyczyło to 57,7% osób wyrejestrowanych. Osoby również rezygnowały same lub były wyrejestrowywane ze względu na brak gotowości do podjęcia pracy (tabela 10.).

Tabela 10. Kategorie osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu

Kategorie osób bezrobotnych	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby zarejestrowane w ciągu całego roku	2336	2023	1968	2086	2291
Osoby wyłączone z ewidencji PUP w ogółem	1784	2218	2215	2148	2175
Podjęcie pracy	1182	1421	1211	1200	1255
Brak gotowości do podjęcia pracy	234	343	580	503	462
Dobrowolna rezygnacja	90	127	153	120	130
Rozpoczęcie stażu lub szkolenia	64	83	89	88	95
Inne przyczyny	214	244	182	237	233

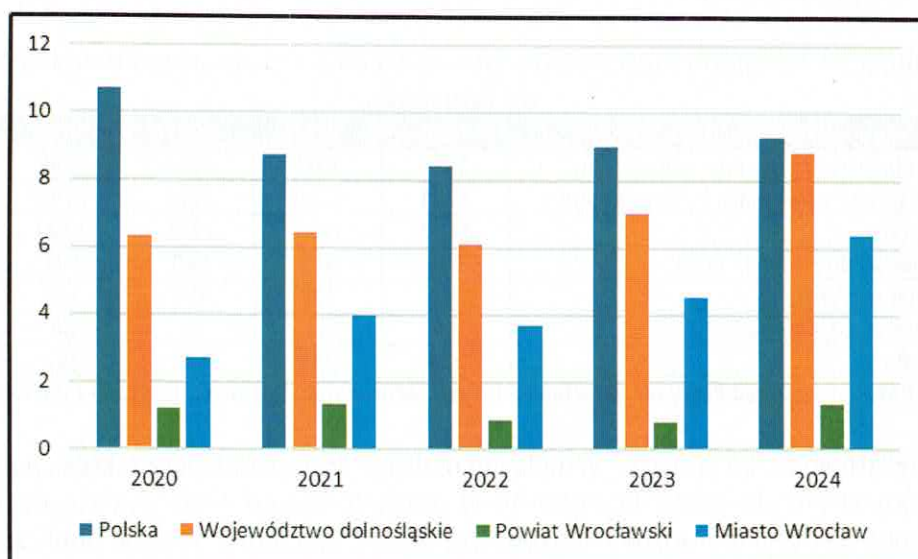
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, <https://wroclaw.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>.

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu realizuje liczne działania z zakresu polityki rynku pracy, które wspierają osoby bezrobotne w podjęciu zatrudnienia. Należą do nich m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, roboty publiczne i prace interwencyjne czy dofinansowania do podjęcia działalności gospodarczej. Dobra sytuacja gospodarcza na terenie Powiatu Wrocławskiego i miasta Wrocław powoduje, że liczba ofert pracy na rynku pracy jest znacząca. I choć na przestrzeni lat 2020-2024 zauważalny jest znaczący spadek liczby ofert pracy to nadal sytuacja w tym zakresie pozostaje dobra (ryc. 25.). Widać to, gdy weźmiemy pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych przypadających na jedną ofertę pracy. Wynik dla Powiatu Wrocławskiego był bardzo niski, w 2024 roku na jedną ofertę pracy przypadało 1,4 bezrobotnego, podczas gdy w mieście Wrocław 6,4, województwie dolnośląskim 8,8, a w Polsce 9,3 (ryc. 26.). Oczywiście mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego często podejmują zatrudnienie w mieście Wrocław i odwrotnie, mieszkańcy Wrocławia dojeżdżają do pracy poza Wrocław, ale sytuacja w zakresie oferowanych miejsc pracy jest bardzo dobra.

Ryc. 25. Oferty pracy w ciągu roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 26. Zarejestrowani bezrobotni na 1 ofertę pracy

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

1.1.6. System edukacji

Oferta w zakresie opieki nad dziećmi i edukacji w Powiecie Wrocławskim obejmuje placówki publiczne oraz niepubliczne, placówki opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz inne podmioty należące do systemu oświaty.

Powiat odpowiada za prowadzenie placówek edukacyjnych na poziomie ponadpodstawowym oraz szkolnictwa specjalnego. Specyfika Powiatu Wrocławskiego, który jest powiatem ziemskim położonym w bezpośredniej bliskości miasta Wrocław i na terenie, którego nie ma dużych ośrodków miejskich powoduje, że młodzież z terenu Powiatu uczęszcza najczęściej do szkół ponadpodstawowych na terenie Wrocławia, które są prowadzone przez Gminę Miasto Wrocław. Liczba placówek edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Wrocławski jest niewielka i niewspółmierna do liczby młodzieży zamieszkującej na terenie

Powiatu. Powiat Wrocławski prowadzi dwa zespoły szkół ponadpodstawowych, trzy jednostki oświatowe specjalne oraz jednostkę wspierającą: Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu. Na terenie powiatu funkcjonują także publiczne szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez inne podmioty (jednostki samorządu terytorialnego): liceum ogólnokształcące, którego organem prowadzącym jest Gmina Długotęka oraz niepubliczne szkoły i placówki wpisane do ewidencji prowadzonej przez Powiat, a także dotowane przez Powiat Wrocławski. Informacje o zespołach szkół i jednostkach oświatowych specjalnych zestawiono w tabeli 11.

Tabela. 11. Jednostki sektora edukacji prowadzone przez Powiat Wrocławski

Nazwa placówki	Adres	Oferta
Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach	ul. Główna 2 - 55-040 Krzyżowice	Liceum ogólnokształcące Szkoła branżowa I stopnia Technikum Szkoła policealna
Powiatowy Zespół Szkół nr 3 w Sobótce	ul. Św. Jakuba 20 55-050 Sobótka	Liceum ogólnokształcące Technikum
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce	ul. Stoneczna 31 55-050 Sobótka	Branżowa szkoła I stopnia specjalna Szkoła podstawowa specjalna
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich	ul. Michała Drzymały 13 55-080 Kąty Wrocławskie	Szkoła podstawowa specjalna Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy
Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach	ul. Lipowa 44 Wierzbice 55-040 Kobierzyce	Szkoła podstawowa Szkoła podstawowa specjalna Liceum ogólnokształcące specjalne

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu.

Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach oferuje naukę w liceum ogólnokształcącym o profilu humanistyczno-językowym oraz w technikum o specjalnościach: technik rolnik, technik hodowca koni, technik weterynarii, technik hotelarstwa, technik geodeta, technik logistyk i technik architektury krajobrazu. Branżowa szkoła I stopnia ma charakter wielozawodowy i oferuje naukę w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych, kierowca – mechanik, magazynier – logistyk, sprzedawca, fryzjer, kucharz oraz piekarz. Zespół Szkół realizuje również kształcenie dorosłych oferując naukę w szkole policealnej w zawodach technik administracji i technik bezpieczeństwa i higieny pracy, a także kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Powiatowy Zespół Szkół nr 3 w Sobótce oferuje naukę w liceum ogólnokształcącym w klasie krajoznawczo-lingwistycznej oraz w technikum w klasie technik informatyk.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce jest instytucją opiekuńczo-wychowawczą o charakterze resocjalizacyjnym dla dziewcząt. Szkoła realizuje zadania edukacyjne w zakresie szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego – w zakresie szkoły branżowej w zawodzie krawiec. Internat dysponuje 48 miejscami noclegowymi dla dziewcząt.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich prowadzi szkołę podstawową specjalną oraz szkołę specjalną przysposabiającą do pracy, dysponuje też miejscami w internacie. Prowadzi również działalność w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. W Ośrodku uczą się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz autyzmem.

Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach jest placówką przeznaczoną dla dzieci i młodzieży z następującymi problemami zdrowotnymi: mózgowym porażeniem dziecięcym, dystrofią mięśniową, rozszczepem kręgosłupa, wrodzoną łamliwością kości, uszkodzeniami po wypadkach oraz z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym. Placówka prowadzi wczesne wspomaganie rozwoju dziecka oraz naukę w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły podstawowej specjalnej, a także liceum ogólnokształcącego dla młodzieży w normie intelektualnej z niepełnosprawnością ruchową i sprzężoną.

Liczba oddziałów oraz liczba uczniów Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Krzyżowicach i Powiatowego Zespołu nr 3 w Sobótce w ostatnich latach wzrosła, co wiąże się z edukacją w szkołach ponadpodstawowych dużych liczebnie roczników edukacyjnych powstałych w związku z reformą wieku rozpoczynania edukacji szkolnej. Liczba oddziałów i uczniów wzrosła również w placówkach kształcenia specjalnego oraz w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce. Wskazuje to na zapotrzebowanie na te formy kształcenia na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Tabela. 12. Liczba oddziałów w szkołach prowadzonych przez Powiat Wrocławski

Nazwa placówki	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach	17	17	19	20	21
Liceum ogólnokształcące	-	-	0	0	0
Szkoła branżowa I stopnia	1	1	0	1	2
Technikum	16	16	19	19	19
Szkoła policealna	0	0	0	0	0
Powiatowy Zespół Szkół nr 3 w Sobótce	6	7	9	11	10
Liceum ogólnokształcące	4	4	5	6	6
Technikum	2	3	4	5	4
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce	4	4	3	4	3
Szkoła podstawowa specjalna	2	2	1	2	1
Szkoła branżowa I stopnia	2	2	2	2	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich	12	12	12	12	14
Szkoła podstawowa specjalna	9	9	10	10	12
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	3	3	2	2	2
Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach	9	9	8	9	10
Szkoła podstawowa specjalna	9	9	8	9	10
Liceum ogólnokształcące specjalne	0	0	0	0	0

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu (dane opracowane na podstawie raportów Systemu Informacji Oświatowej – odpowiednio wg stanu na dzień 30 września danego roku).

Tabela. 13. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat Wrocławski

Nazwa placówki	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach	373	379	423	457	451
Liceum ogólnokształcące	-	-	0	0	0
Szkoła branżowa I stopnia	15	14	0	26	31
Technikum	358	365	423	431	420
Szkoła policealna	0	0	0	0	0
Powiatowy Zespół Szkół nr 3 w Sobótce	92	117	162	210	205
Liceum ogólnokształcące	69	72	106	141	150
Technikum	23	45	56	69	55
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce	32	28	37	34	40
Szkoła podstawowa specjalna	16	16	20	11	15
Szkoła branżowa I stopnia	16	12	17	23	25
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich	63	69	73	78	94
Szkoła podstawowa specjalna	52	54	60	66	78
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	11	15	13	12	16
Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach	45	44	44	56	60
Szkoła podstawowa specjalna	45	44	44	56	60
Liceum ogólnokształcące specjalne	0	0	0	0	0

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu (dane opracowane na podstawie raportów Systemu Informacji Oświatowej – odpowiednio wg stanu na dzień 30 września danego roku).

Powiat Wrocławski zatrudnia znaczącą liczbę kadry pedagogicznej w placówkach oświatowych, co wynika z faktu prowadzenia trzech placówek prowadzących edukację specjalną. Zatrudnienie kadry pedagogicznej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym obejmuje również wychowawców zatrudnionych w prowadzonych trzech grupach wychowawczych, a placówka funkcjonuje całorocznie. Dodatkowo w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich oraz w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Krzyżowicach funkcjonują internaty, w których wychowawcy zapewniają całodobową opiekę od poniedziałku do piątku. Liczba etatów w szkołach prowadzonych przez Powiat Wrocławski utrzymuje się na stałym poziomie lub rośnie. Zwrócić należy również uwagę na realizację przez nauczycieli zajęć ponadwymiarowych, które znacząco zwiększają liczbę etatów – przede wszystkim w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Krzyżowicach i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich. Ponad 30 etatów kadry pedagogicznej posiada Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych – tu również liczba etatów w ostatnich latach wzrosła, jednak zapotrzebowanie na wsparcie ze strony Poradni jest cały czas bardzo duże (tabela 14.).

Tabela. 14. Zatrudnienie kadry pedagogicznej w podmiotach prowadzonych przez Powiat Wrocławski – liczba etatów

Nazwa placówki	2021/2022		2022/2023		2023/2024		2024/2025	
	ES	ES+PW	ES	ES+PW	ES	ES+PW	ES	ES+PW
Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Krzyżowicach	43,64	52,03	47	55,32	50,73	59,46	48,59	58,51
Powiatowy Zespół Szkół nr 3 w Sobótce	13	15	16,07	19,46	18,41	23,16	19,68	22,28
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce	22,22	24,81	21,83	24,44	19,50	21,32	20,66	25,70
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich	29,97	35,34	29,63	36,60	28,33	36,33	32,09	39,68
Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach	18,78	20,93	19,10	20,74	19,01	20,73	19,40	22,60
Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu	25,50	25,50	29,50	29,50	29	29	30,80	30,80

ES - Liczba etatów subwencyjnych

ES+PW Liczba etatów subwencyjnych z godzinami ponadwymiarowymi

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu.

W Powiecie Wrocławskim funkcjonują następujące mechanizmy finansowego wsparcia dzieci i młodzieży:

- „Program Stypendialny Rady Powiatu Wrocławskiego” przyznający stypendia za wybitne osiągnięcia w różnych sferach działalności edukacyjnej w tym naukowej, artystycznej i sportowej;
- „Powiatowy Program Wspierania Uczniów Osiągających Wysokie Wyniki w Nauce” – przyznający stypendia Starosty Powiatu Wrocławskiego w 3 kategoriach: za wyniki w nauce, dla Najlepszego Ucznia Szkoły i dla Najlepszego Ucznia Klas Pierwszych.

Uczniowie otrzymują również stypendia Dyrektora Szkoły za wysokie wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe oraz Stypendia Prezesa Rady Ministrów. Uczniowie biorą udział w olimpiadach, konkurach i innych działaniach edukacyjnych.

Placówki edukacyjne oferują zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania, realizują współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach projektów, Powiatowe Zespoły Szkół w Krzyżowicach i Sobótce wdrażają działania z zakresu współpracy międzynarodowej umożliwiając realizację zagranicznych praktyk zawodowych i szkoleń rozwijających kompetencje zawodowe kadry.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w Powiecie Wrocławskim zapewnia Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu obejmujący swoim zasięgiem działania cały Powiat. Poradnia ma główną siedzibę we Wrocławiu, w budynku Starostwa

Powiatowego. Tam prowadzone są głównie działania diagnostyczne, natomiast działania terapeutyczne i pomocowe indywidualne i grupowe realizowane są w gabinetach zamiejscowych przez zespoły specjalistów. Gabinety zamiejscowe zlokalizowane są w Czernicy, Kątach Wrocławskich, Kiełczowie, Kobierzycach, Siechnicach, Sobótce i Żórawinie. Umożliwia to łatwiejszy dostęp do terapii.

Powiat Wrocławski realizuje również Program „Za życiem”. Funkcję powiatowego wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego pełni Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich. Placówka świadczy kompleksowe wsparcie dla małych dzieci w wieku do 7 lat, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3. roku życia.

1.1.7. Lokalny system ochrony zdrowia

Na terenie Powiatu Wrocławskiego działają liczne podmioty ochrony zdrowia, zapewniające mieszkańcom dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, a także w ograniczonym zakresie do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Z ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz opieki szpitalnej mieszkańcy Powiatu korzystają przede wszystkim we Wrocławiu, który zapewnia szeroki dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, opieki specjalistycznej oraz leczenia szpitalnego.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonują całodobowe placówki ochrony zdrowia istotne z perspektywy rozwiązywania problemów społecznych, szczególnie wsparcia osób z uzależnieniami, osób przewlekle i ciężko chorych, wymagających stałej opieki lekarskiej i osób chorych terminalnie. Należą do nich:

- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Jaskotlu, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej Prowincja Polska;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci w Wierzbicach prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Józefa;
- Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dorosłych w Milejowicach, prowadzony przez Stowarzyszenie „MONAR” wraz z działającym przy Ośrodku hostelem;
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach;
- Ośrodek leczenia uzależnień bliżej niescharakteryzowanych w Siedlcu prowadzony przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nadzieja Sylwia Dereń;
- Hospicjum Domowe Powiat Wrocławski w Kątach Wrocławskich, prowadzone przez NZOZ GAJA sp. z o.o.;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Słoneczniki” w Świętej Katarzynie, prowadzony przez INVICTIMED sp. z o.o.

Na terenie Powiatu, w Komorowicach, działa również ORTHOS Szpital Wielospecjalistyczny sp. z o.o., który prowadzi w ramach kontraktu z NFZ oddział chirurgii urazowo-ortopedycznej oraz oddział wieloprofilowy zabiegowy.

Na terenie każdej gminy Powiatu Wrocławskiego funkcjonuje podmiot podstawowej opieki zdrowotnej, na terenie większości gmin można również skorzystać z opieki specjalistycznej. Liczba porad w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Powiatu Wrocławskiego utrzymuje się na względnie stałym poziomie, z wyjątkiem roku 2020, kiedy w związku z pandemią Covid-19 liczba porad była znacznie niższa. Liczba udzielanych porad lekarskich znacznie wzrosła w gminie Długołęka, a znacznie zmalała w gminie Kobierzycy (tabela 15.). Liczba porad z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej udzielanych na terenie Powiatu Wrocławskiego znacznie wzrosła. Ten wzrost widoczny jest

szczególnie w gminach Kobierzyce, Żórawina i Sobótka. W gminach Czernica, Jordanów Śląski i Mietków nie oferowano specjalistycznych porad lekarskich (tabela 16.).

Tabela 15. Liczba porad w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gminy	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	36 319	50 805	53 776	55 723	58 196
Długołęka	118 226	109 607	114 265	130 031	163 962
Jordanów Śląski	15 351	14 343	14 302	14 451	15 143
Kąty Wrocławskie	81 376	89 542	86 343	91 033	77 654
Kobierzyce	98 335	164 574	122 283	114 499	111 866
Mietków	11 430	13 337	14 064	12 111	12 799
Sobótka	60 601	66 293	66 307	72 918	74 429
Siechnice	98 528	92 451	99 340	104 411	91 400
Żórawina	37 107	50 853	50 524	51 272	52 058
Powiat Wrocławski	557 273	651 805	621 204	646 449	657 507

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 16. Liczba porad w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej udzielonych na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gminy	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	0	0	0	0	0
Długołęka	25 282	17 956	18 973	21 535	19 947
Jordanów Śląski	0	0	0	0	0
Kąty Wrocławskie	17 359	19 526	22 042	23 678	22 886
Kobierzyce	33 158	64 646	54 666	75 223	72 238
Mietków	0	0	0	0	0
Sobótka	1 236	2 219	6 179	5 833	5 506
Siechnice	13 859	20 727	25 729	24 985	25 668
Żórawina	19 441	24 603	29 990	33 953	34 927
Powiat Wrocławski	110 335	149 677	157 579	185 207	181 172

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Statystyki dotyczące personelu medycznego nie są korzystne dla Powiatu Wrocławskiego. Wiąże się to ze specyfiką Powiatu i koncentracją usług medycznych, z których korzystają mieszkańcy, szczególnie w zakresie usług opieki specjalistycznej i szpitalnej we Wrocławiu. Najnowsze dostępne dane na rok 2023 wskazują, że na 10 tys. ludności na terenie Powiatu odnotowano 17,2 pracujących pielęgniarek i położnych, podczas gdy średnio w województwie dolnośląskim 67,4, a w Polsce 71,0. Z kolei w mieście Wrocław na 10 tys. ludności przypadało 111,7 pracujących pielęgniarek i położnych. Podobna tendencja dotyczy lekarzy. Na 10 tys. ludności na terenie Powiatu odnotowano 28,7 pracujących lekarzy, podczas gdy średnio w województwie dolnośląskim 47,9, a w Polsce 47,2. Z kolei w mieście Wrocław na 10 tys. ludności przypadało 123,2 pracujących lekarzy. Zwrócić należy uwagę na fakt, że liczba pracujących lekarzy jest na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz miasta Wrocław wyższa niż pielęgniarek i położnych. Wskazuje to na deficyty w zakresie tego personelu medycznego.

Wskaźnik liczby ludności przypadającej na aptekę ogólnodostępną również jest dla Powiatu Wrocławskiego niekorzystny – jest znacznie wyższy niż średni dla Polski i dla województwa dolnośląskiego. W 2024 roku na jedną aptekę w Powiecie Wrocławskim przypadało 5 165 osób, a w województwie dolnośląskim 3 374, średnio w Polsce 3 339, a we Wrocławiu zaledwie 2 926. Podkreślić należy, że wielu mieszkańców Powiatu korzysta z opieki zdrowotnej, jak i zaopatruje się w leki, we Wrocławiu.

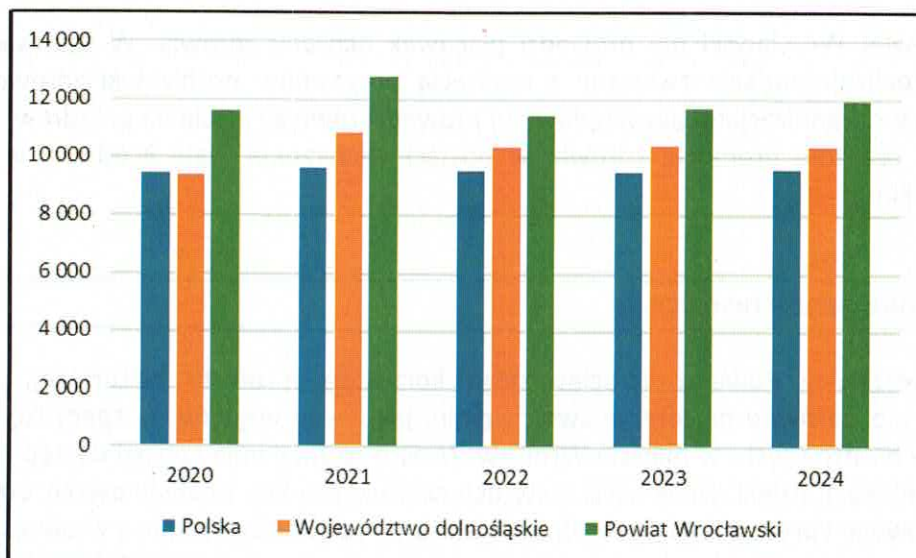
Powiat Wrocławski nie prowadzi placówek ochrony zdrowia. W zakresie ochrony zdrowia realizuje zadania związane z realizacją programów profilaktyki zdrowotnej. We współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzi również działania prozdrowotne, m.in. corocznie realizuje promocję zdrowia w postaci wydarzenia Biała Niedziela w Powiecie Wrocławskim.

1.1.8. Kultura, sport i rekreacja

Mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego korzystają z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej zarówno na terenie swoich gmin, jak i – ze względu na specyfikę położenia Powiatu – bardzo często w mieście Wrocław. Miasto to zapewnia szeroki dostęp do kultury, sportu i rekreacji dzięki działalności instytucji samorządowych i państwowych oraz sektora pozarządowego i prywatnego. Na terenie Powiatu Wrocławskiego zadania w zakresie kultury, sportu i rekreacji realizują również organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe oraz podmioty prywatne.

Powiat Wrocławski nie prowadzi własnej instytucji kultury. Działalność w zakresie sportu i rekreacji realizowana jest w ramach jednostki organizacyjnej – Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie, na terenie Gminy Mietków. Ośrodek położony jest nad Zalewem Mietkowskim i oferuje wyposażone w liczne udogodnienia pole namiotowo-campingowe (w tym domek holenderski), plażę z boiskiem do siatkówki oraz lokalami gastronomicznymi, pomost prowadzący na zalew oraz wypożyczalnię sprzętu wodnego. W ofercie wypożyczalni znajdują się kajaki, rowery wodne, łódzie wiosłowe i motorowe oraz żaglówki. Dodatkowo istnieje możliwość wypożyczenia rowerów elektrycznych. Na terenie Ośrodka dostępna jest również usługa zimowania łodzi. Ośrodek oferuje także salę konferencyjną na 50 miejsc. Powiat Wrocławski wspiera wydarzenia z zakresu sportu, rekreacji i turystyki realizowane na jego terenie przez gminy oraz organizacje pozarządowe.

Statystyka publiczna w obszarze kultury wskazuje na liczbę podmiotów należących do sektora kultury – na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku wykazano 16 takich podmiotów. Na jedną placówkę kultury w 2024 roku przypadało 11 944 mieszkańców Powiatu, co stanowi wartość wyższą niż średnio w Polsce (9 586) oraz w województwie dolnośląskim (10 317) (ryc. 27). Należy jednak zauważyć, że w dużych miastach na jedną placówkę kultury przypada znacznie więcej osób – we Wrocławiu w 2024 roku było to 61 171 osób.

Ryc. 27. Liczba osób na placówkę kultury (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlicę)

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Statystyka publiczna wskazuje, że liczba imprez organizowanych na terenie powiatu po pandemii, w latach 2022-2023 wzrosła, ale w roku 2024 spadła. Jednocześnie liczba uczestników imprez znacząco rosła w całym okresie 2020-2024. Wzrosła również liczba uczestników imprez w przeliczeniu na 1000 ludności. W okresie 2020-2023 rosła liczba grup artystycznych, kół, klubów i sekcji, a także ich członków, w 2024 roku obserwujemy spadek w tym zakresie. W latach 2020-2024 rosła z kolei liczba kół, klubów i sekcji, jak też ich członków. Wskaźnikiem aktywności kulturalnej seniorów jest udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej. W 2024 roku wskaźnik ten wyniósł 1,1 i sytuował się na poziomie podobnym do średniej krajowej (1,2) i wojewódzkiej (0,9). Obserwujemy również wzrost tego wskaźnika (tabela 17.).

Statystyka związana z bibliotekami wskazuje, że na 10 tys. ludności w Powiecie Wrocławskim w 2023 roku przypadały 2,0 biblioteki, dokładnie tyle ile średnio w Polsce i w województwie dolnośląskim. Na 1000 ludności przypadało w 2023 roku 2 234,7 woluminów księgozbioru, a liczba książek na 1000 ludności utrzymywała się na stałym poziomie. Na 1000 ludności w 2023 roku przypadało 133 czytelników bibliotek publicznych, nieznacznie mniej niż średnio w Polsce (141) i tyle co w województwie dolnośląskim (131). Liczba czytelników na 1000 ludności w latach 2020-2023 wzrosła. Jeden czytelnik przeciętnie wypożyczał 15 książek (tabela 18.).

Tabela 17. Informacje o działalności centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie Powiatu Wrocławskiego

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba centrów, domów i ośrodków kultury	15	14	16	16	16
Liczba imprez	555	394	816	1 006	734
Liczba uczestników imprez	14 771	45 115	44 903	68 206	85 065
liczba uczestników imprez na 1000 ludności	86,0	255,2	248,0	369,2	448,7
Liczba grup artystycznych	41	56	57	71	53
Liczba członków grup artystycznych	611	790	1 003	995	606
Członkowie grup artystycznych, w tym dzieci i młodzież szkolna na 1000 ludności	1,7	3,1	4,2	3,2	1,6
Liczba kół, klubów i sekcji	184	205	281	241	308
Liczba członków kół, klubów i sekcji	5 215	2 315	4 169	3 378	4 865
Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	0,6	0,4	0,6	0,9	1,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Tabela 19. Informacje o działalności bibliotek na terenie Powiatu Wrocławskiego

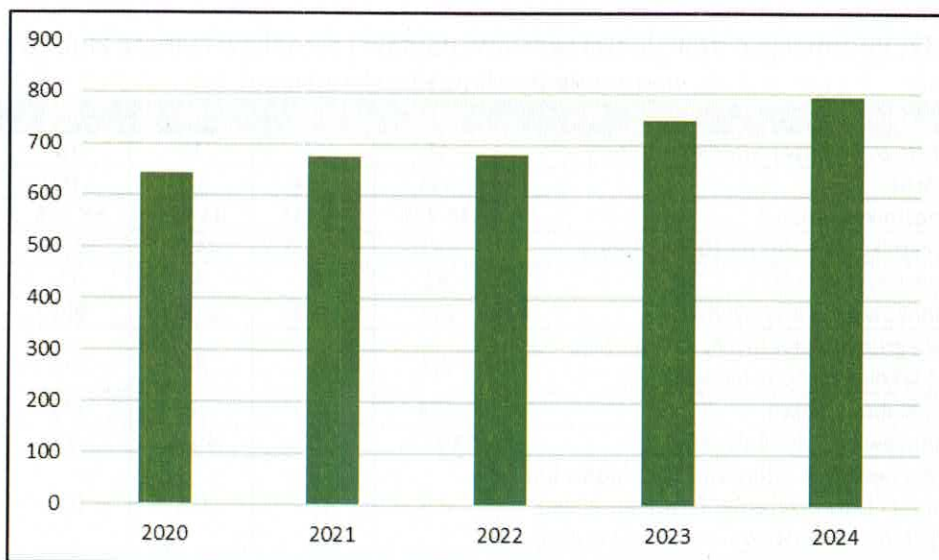
Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Biblioteki publiczne na 10 tys. Ludności	2,2	2,1	2,1	2,0
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	2 346,6	2 333,3	2 320,6	2 234,7
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	108	110	119	133
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	11,7	15,6	15,3	14,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

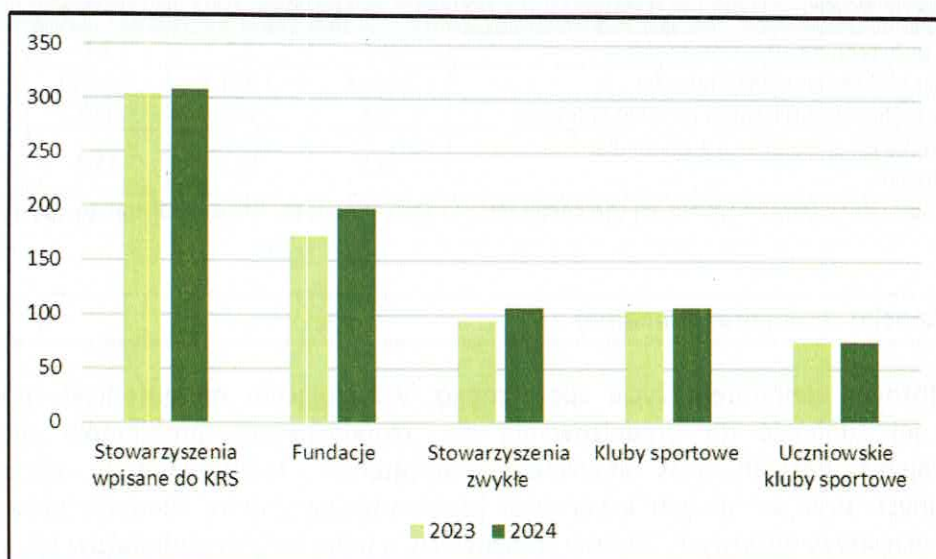
1.1.9. Potencjał społeczności lokalnej

Istotnym elementem życia społecznego, wskazującym na potencjał społeczności lokalnej, jej zdolność do organizowania się, rozwiązywania problemów społecznych i zaspokajania potrzeb, jest aktywność obywatelska, realizowana w ramach grup nieformalnych oraz w ramach organizacji pozarządowych, m.in. fundacji, stowarzyszeń, ochotniczych straży pożarnych, klubów sportowych, a także innych podmiotów np. kościołów i związków wyznaniowych.

Zgodnie z danymi Powiatu Wrocławskiego na dzień 31 grudnia 2024 roku na terenie Powiatu miały siedzibę łącznie 793 organizacje pozarządowe. Liczba organizacji w latach 2020-2024 rosła, co szczególnie widoczne jest w roku 2023 i 2024 (ryc. 28.). Największą grupę organizacji pozarządowych stanowiły stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, których w 2024 roku było 308, drugą liczebnie grupą były fundacje, których odnotowano 198. Nieco ponad 100 było stowarzyszeń zwykłych i klubów sportowych, dodatkowo działało 75 uczniowskich klubów sportowych. Baza organizacji sportowych jest więc znacząca (ryc. 29.).

Ryc. 28. Liczba organizacji pozarządowych na terenie Powiatu Wrocławskiego
Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

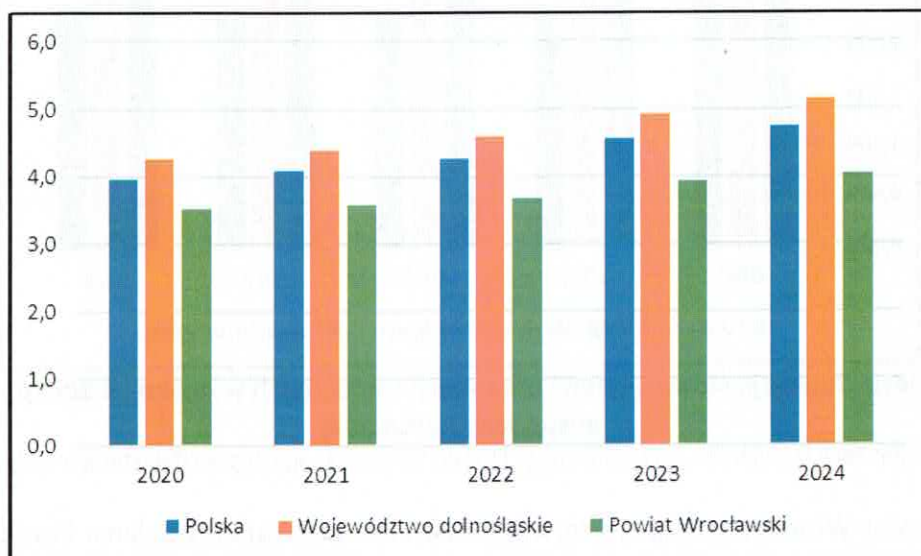

Ryc. 28. Liczba organizacji pozarządowych na terenie Powiatu Wrocławskiego
wg form prawnych
Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

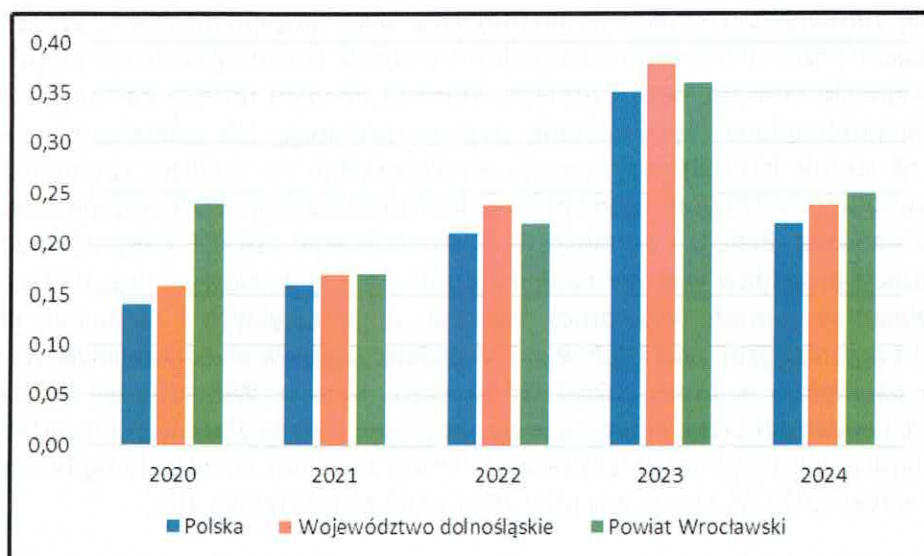
Status organizacji pożytku publicznego na dzień 1 sierpnia 2025 roku posiadało 36 podmiotów mających siedzibę na terenie Powiatu Wrocławskiego. Najwięcej było wśród nich fundacji – aż 16. Status organizacji pożytku publicznego posiadało też 11 stowarzyszeń, 5 klubów sportowych, 2 podmioty kościelne, jeden uczniowski klub sportowy i jedna ochotnicza straż pożarna.

Statystyka publiczna wskazuje, że liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców była w Powiecie Wrocławskim niższa niż średnio w kraju oraz w województwie dolnośląskim. W roku 2024 na 1000 mieszkańców przypadają 4,0 organizacje, zaś średnio w Polsce 4,7, a w województwie dolnośląskim 5,2. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w Powiecie rosła, ale wzrost był mniejszy niż średnio w kraju i w województwie (ryc. 29.). Liczba nowo zarejestrowanych organizacji na 1000 mieszkańców wpisuje się w trend dla Polski i województwa dolnośląskiego,

najwyższa była w 2023 roku, w 2024 roku znacznie spadła (ryc. 30.). Wskaźniki te świadczą o rozwoju organizacji pozarządowych na terenie Powiatu Wrocławskiego. Trzeba jednak zwrócić uwagę na bliskość Wrocławia i fakt, że zarejestrowane tam organizacje również mogą prowadzić działalność na terenie Powiatu, a mieszkańcy Powiatu często korzystają z oferty we Wrocławiu.

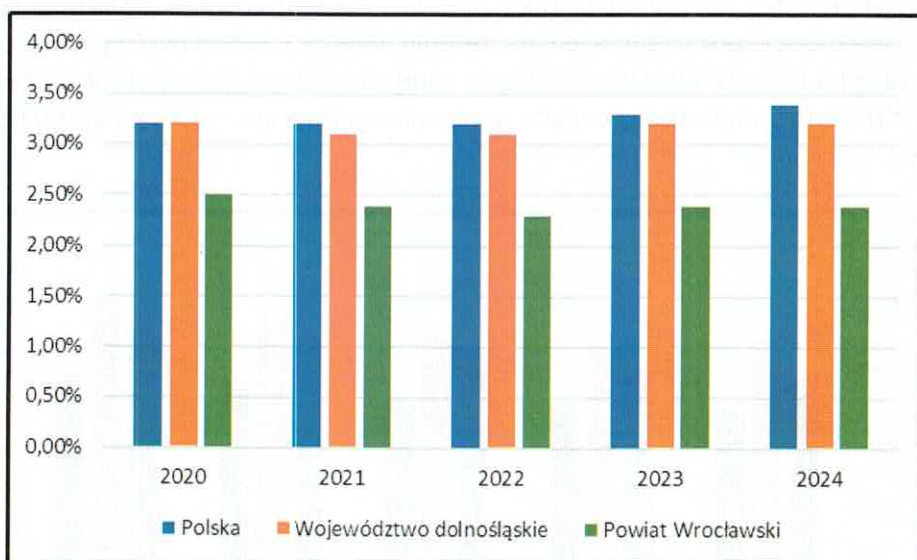
Ryc. 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców
Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Ryc. 30. Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Patrząc na organizacje pozarządowe jako część gospodarki narodowej wykazać należy, że udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej na terenie Powiatu Wrocławskiego był znacznie niższy niż średnio w województwie dolnośląskim i w Polsce. W 2024 roku organizacje pozarządowe działające w Powiecie stanowiły 2,4% podmiotów sektora gospodarki narodowej na terenie Powiatu, w przypadku województwa dolnośląskiego było to 3,2%, a Polski 3,4% (ryc. 31.).

Ryc. 31. Udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Powiat Wrocławski wspiera rozwój aktywności społecznej. Działania Powiatu w tym zakresie realizowane są w oparciu o uchwalany corocznie program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3. ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Powiat Wrocławski prowadzi współpracę zarówno o charakterze finansowym, jak i pozafinansowym. We współpracy z organizacjami pozarządowymi Powiat realizuje imprezy, konkursy czy liczne projekty mające na celu promocję Powiatu Wrocławskiego. Starosta Powiatu udziela patronatu imprezom, organizacje pozarządowe są wspierane poprzez promocję ich działalności w lokalnych mediach, na stronie internetowej Powiatu Wrocławskiego i w mediach społecznościowych. Powiat na współpracę z organizacjami pozarządowymi wydatkuje środki własne, a także środki z budżetu państwa, PFRON i Funduszu Solidarnościowego. Środki z dotacji przeznaczane są na realizację projektów w trybie konkursowym i pozakonkursowym oraz na finansowanie innych działań w ramach współpracy komórek organizacyjnych i jednostek podległych Powiatowi z organizacjami pozarządowymi. Wysokość środków wydatkowanych na realizację programu współpracy w latach 2020-2024 znacząco wzrosła. Widoczny był również wzrost liczby ofert składanych przez organizacje pozarządowe i liczby zleczanych im zadań. W 2020 roku organizacje pozarządowe zrealizowały zaledwie 17 zadań, co wiązało się też z pandemią Covid-19, w roku 2021 46 zadań, a w roku 2024 aż 69 zadań (tabela 20.).

Tabela 20. Współpraca Powiatu Wrocławskiego z organizacjami pozarządowymi w formie finansowej

Informacje	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba złożonych ofert ogółem	56	86	117	126	164
Liczba złożonych ofert w trybie konkursowym	49	73	88	106	124
Liczba złożonych ofert w trybie pozakonkursowym (art. 19a)	7	13	29	20	40
Liczba zleconych zadań	17	46	61	63	69
Środki finansowe wydatkowane na realizację programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w zł	146045,06	1793042,80	2548421,47	3201833,58	3500605,92

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Powiat Wrocławski realizuje różnorodne zadania z zakresu:

- kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- edukacji, oświaty i wychowania;
- ochrony i promocji zdrowia;
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- podnoszenia poziomu świadomości prawnej i obywatelskiej oraz aktywności społecznej mieszkańców, w tym wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród młodzieży Powiatu Wrocławskiego, a także wspierania idei wolontariatu;
- turystyki i krajoznawstwa,
- nieodpłatnej pomocy prawnej;
- pomocy społecznej;
- wspierania osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Największe środki Powiat Wrocławski wydatkował na Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim, które są prowadzone przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, a także na realizację Programu „Opieka Wytchnieniowa”. Główne środki na prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej pochodzą z PFRON, zaś na Program „Opieka Wytchnieniowa” część środków Powiat otrzymuje z Funduszu Solidarnościowego. Większe środki przeznaczone są też na zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej – pochodzą one z budżetu państwa oraz na zadania z zakresu kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – to środki własne Powiatu. Nie wszystkie zadania były realizowane w ciągu całych ostatnich 5 lat – Powiat włącza do współpracy z organizacjami pozarządowymi nowe obszary. Największy wzrost wydatkowanych środków dotyczył prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej, pomocy prawnej, promocji i ochrony zdrowia oraz kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (tabela 21.).

Tabela 21. Kwoty wydatkowane na zadania zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym

Zadania	2020	2021	2022	2023	2024
Zadania z zakresu kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	45846,00	90000,00	165000,00	197000,00	239000,00
Zadania z zakresu kultury fizycznej	10000,00	91645,00	116991,00	144000,00	142000,00
Zadania z zakresu oświaty, edukacji i wychowania	0,00	19990,00	14940,00	30000,00	49100,00
Zadania z zakresu edukacji ekologicznej	10000,00	10000,00	49800,00	49250,00	60000,00
Zadania z zakresu podnoszenia poziomu świadomości prawnej i obywatelskiej oraz aktywności społecznej mieszkańców Powiatu Wrocławskiego	46690,00	175000,00	188829,00	222100,00	179950,00
Zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej	190440,00	190080,00	191040,00	254100,00	270870,60
Zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa	20000,00	30000,00	29800,00	49050,00	28300,00
Zadania publiczne realizowane w zakresie promocji, organizacji i wspierania wolontariatu jako pożądanej formy aktywności mieszkańców Powiatu Wrocławskiego	0,00	0,00	10000,00	10000,00	0,00
Zadania publiczne realizowane w zakresie ochrony i promocji zdrowia	0,00	0,00	50000,00	149999,00	164900,00
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim	978766,56	1074462,56	1245118,00	1416556,20	1618573,60
Prowadzenie Domu Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach	132522,50	73414,24	20776,00	99602,00	100892,64
Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa”	00,00	0,00	391549,47	505180,00	550200,00
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	27780,00	38451,00	56578,00	56996,38	78819,08
Zakup usług świadczonych przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w zakresie bezpieczeństwa na terenie Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzogniewie	00,00	0,00	18000,00	18000,00	18000,00

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

1.1.10. Potencjał sektora ekonomii społecznej i zdolność do realizacji usług społecznych

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 806, tj.) ekonomia społeczna to „działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowaną w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym”. Do podmiotów ekonomii społecznej należą:

- spółdzielnie socjalne;
- warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej;
- centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej;
- spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych oraz spółdzielnie produkcji rolnej;
- organizacje pozarządowe, definiowane zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych;
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonują liczne organizacje pozarządowe (dane liczbowe zaprezentowano w rozdziale 1.1.9.), które realizują również działania mieszczące się w zakresie ekonomii społecznej – głównie świadczenie usług społecznych. Organizacje pozarządowe prowadzą działania samodzielnie, jak i we współpracy z gminami oraz Powiatem Wrocławskim.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego nie ma centrów i klubów integracji społecznej. Funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej – są to Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach (Gmina Kąty Wrocławskie) wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim (Gmina Długołęka). Warsztaty prowadzone są przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej.

W Krajowym Rejestrze Sądowym zidentyfikować można 4 spółdzielnie socjalne, które mają swoje siedziby na terenie Powiatu:

- Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „PROGRESS” w Żórawinie;
- Spółdzielnia Socjalna „NOWA SZANSA” w Świętej Katarzynie (Gmina Siechnice);
- „AGATA” Spółdzielnia Socjalna w Siechnicach;
- WROCBUD Spółdzielnia Socjalna w Gądowie (Gmina Kąty Wrocławskie).

Wykaz przedsiębiorstw społecznych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie wykazuje żadnego przedsiębiorstwa społecznego z siedzibą na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Potencjału rozwoju sektora ekonomii społecznej można upatrywać w ekonomizacji działań organizacji pozarządowych oraz tworzeniu nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych.

Podmioty ekonomii społecznej, w tym organizacje pozarządowe, mogą być włączone w realizację usług społecznych, z zakresu wskazanego ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Analiza dotychczasowych obszarów współpracy i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz Powiat Wrocławski wskazują, że podmioty ekonomii społecznej mogą przede wszystkim być włączone w działania w zakresie:

- wspierania rodziny;
- systemu pieczy zastępczej;
- pomocy społecznej;
- promocji i ochrony zdrowia;
- wspierania osób niepełnosprawnych;
- edukacji publicznej;
- kultury;
- kultury fizycznej i turystyki;
- pobudzania aktywności obywatelskiej.

1.2. Analiza stanu i skuteczności pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej

1.2.1. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami i podmiotami prawnymi. Ustawa nakłada na powiat określone zadania w zakresie pomocy społecznej – zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji samorządowej.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonują jednostki organizacyjne pomocy społecznej, które realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy domowej i innych obszarów wsparcia społecznego prowadzone przez Powiat Wrocławski, gminy oraz podmioty niepubliczne. Niektóre zadania realizowane na rzecz mieszkańców Powiatu obsługiwane są przez instytucje miasta Wrocław – dotyczy to Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności i Powiatowego Urzędu Pracy. Jednostki zajmujące się zadaniami z zakresu pomocy społecznej i wsparcia społecznego zestawiono w tabeli 22.

Podstawowe działania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny realizują ośrodki pomocy społecznej mieszczące się w każdej gminie. Gmina może przekształcić ośrodek pomocy społecznej w centrum usług społecznych. Taka sytuacja na terenie Powiatu Wrocławskiego dotyczy gminy Siechnice, w której od 1 lipca 2025 roku funkcjonuje Centrum Usług Społecznych. Gdy w dalszej części *Strategii* jest mowa o ośrodku pomocy społecznej rozumie się przez to również centrum usług społecznych.

Powiat Wrocławski realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy domowej, a także rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, które zlokalizowane jest we Wrocławiu, co zapewnia komfortowy dojazd mieszkańcom Powiatu.

Na koniec 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniało 40 pracowników w ramach 38,5 etatu. Liczba etatów w PCPR w ostatnich latach nieznacznie wzrosła. Największym działem w PCPR jest Dział Wsparcia Rodziny, który obejmuje Zespół ds. poradnictwa specjalistycznego, Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej oraz Powiatowe Mieszkanie Treningowe w Kątach Wrocławskich. Wzrost zatrudnienia dotyczy Działu Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Seniorów, który obejmuje Zespół ds. osób z niepełnosprawnościami i Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, a także Działu Organizacyjno-Finansowego (tabela 23.).

Tabela 22. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia obsługujące mieszkańców Powiatu Wrocławskiego

Jednostka	Adres	Podmiot prowadzący
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Kościuszki 131 50-529 Wrocław	Powiat Wrocławski
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	pl. Solidarności 1/3/5 53-661 Wrocław	Miasto Wrocław
Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	ul. Kościuszki 131 50-529 Wrocław	Powiat Wrocławski
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	Gliniana 20/22 50-525 Wrocław	Miasto Wrocław
Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43E 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 1 w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 2 w Kątach Wrocławskich.	ul. 1 Maja 43A 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43C 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Fila Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich z siedzibą w Siechnicach	ul. Sienkiewicza 24 55-011 Siechnice	Powiat Wrocławski
Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43C 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Mieszkanie Treningowe w Kątach Wrocławskich	ul. 1 Maja 43c 55-080 Kąty Wrocławskie	Powiat Wrocławski
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy	ul. Wrocławska 78 55-003 Czernica	Gmina Czernica
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Długołęce	ul. Wiejska 23 55-095 Długołęka	Gmina Długołęka
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie Śląskim	ul. Pocztowa 4 55-065 Jordanów Śląski	Gmina Jordanów Śląski
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kątach Wrocławskich	ul. Nowowiejska 4 55-080 Kąty Wrocławskie	Gmina Kąty Wrocławskie
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobierzycach	ul. Wincentego Witosa 18 55-040 Kobierzyce	Gmina Kobierzyce
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mietkowie	ul. Kolejowa 35/1 55-081 Mietków	Gmina Mietków
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobótce	ul. Strzelców 2/1 55-050 Sobótka	Gmina Sobótka
Centrum Usług Społecznych w Siechnicach	ul. Żernicka 17 55-010 Święta Katarzyna	Gmina Siechnice
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żórawinie	Aleja Niepodległości 15 55-020 Żórawina	Gmina Żórawina
Dzienny Dom Seniora w Tyńcu Małym	ul. Domasławska 10 Tyńiec Mały	Gmina Kobierzyce

	55-040 Kobierzyce	
Dom Opieki św. Józefa w Małkowicach	ul. Klasztorna 1 55-080 Małkowice	Caritas Archidiecezji Wrocławskiej

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 23. Zasoby kadrowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – liczba etatów

Informacje	2020	2021	2022	2023	2024
Dyrektor	1	1	1	1	1
Zastępca Dyrektora	1	1	1	1	1
Dział Wsparcia Rodziny	19	18	17,5	18	18
Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Seniorów	4,5	5,5	6	6	6,5
Dział Świadczeń	5	5	5	5	5
Dział Organizacyjno-Finansowy	5	5	7	7	7
łącznie	35,5	35,5	37,5	38,0	38,5

Źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

Zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności realizuje Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, którego organem prowadzącym jest miasto Wrocław. Zespół obsługuje mieszkańców Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego. Ta sama sytuacja dotyczy Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu, który odpowiada za działania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu i wsparcia osób bezrobotnych w podjęciu zatrudnienia.

Powiat Wrocławski prowadzi trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze: jedną typu interwencyjnego i dwie typu socjalizacyjnego. W placówce typu interwencyjnego jest 7 miejsc, zaś w każdej z placówek typu socjalizacyjnego po 14 miejsc. Placówki mieszczą się w Kątach Wrocławskich. W Kątach Wrocławskich funkcjonuje również Powiatowe Mieszkanie Treningowe znajdujące się w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, które jako jedna z form wsparcia, ma na celu przygotowanie młodej osoby do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz zintegrowanie jej ze społecznością lokalną. Nadzór nad Mieszaniem sprawowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, a specjalistyczna kadra wspomaga osoby przebywające w nim w codziennym funkcjonowaniu.

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich funkcjonuje od 1 grudnia 2018 roku, jest przeznaczony i odpowiednio dostosowany dla 30 osób z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami psychicznymi oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Celem działalności placówki jest wsparcie osób, które z uwagi na swoją niepełnosprawność nie mogą zostać objęte rehabilitacją zawodową. Głównym zadaniem Domu jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia. Na usługi realizowane przez Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy składają się m.in: opieka dzienna, fizjoterapia, terapia zajęciowa, konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, wyżywienie oraz aktywizacja społeczna. W ramach aktywizacji Dom realizuje imprezy okolicznościowe i plenerowe, spotkania, wycieczki i akcje.

W styczniu 2026 roku uruchomiona została Filia Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich z siedzibą w Siechnicach. Obiekt przeznaczony jest dla 20 osób. Celem funkcjonowania placówki jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami oraz zaburzeniami psychicznymi i autyzmem dziennej opieki, poprawy jakości życia oraz samoobsługi we wszystkich obszarach funkcjonowania, zapobieganie izolacji społecznej, w tym umożliwienie integracji ze środowiskiem. Codziennie w ośrodku prowadzone są zajęcia

rehabilitacyjne, ogólnousprawniające, różne formy terapii zajęciowej, konsultacje i zajęcia ze specjalistami, tj. fizjoterapeutą, terapeutą zajęciowym, pedagogiem, psychologiem, psychoterapeutą, opiekunem medycznym i innymi. Obiekt pełni funkcję placówki wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnościami typu A, B, C, D.

Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich powstało 1 stycznia 2018 roku. Centrum zapewnia wspólną obsługę dla trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich, a docelowo również Filii w Siechnicach. Centrum realizuje zadania z zakresu obsługi specjalistycznej, administracyjnej, prawnej, organizacyjnej, kadrowej, informatycznej, finansowej, z zakresu rachunkowości oraz ochrony danych osobowych, zajmuje się również prowadzeniem remontów, bieżącym utrzymaniem obiektów oraz ich niezbędnym wyposażeniem.

Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich rozpoczął swoją działalność od dnia 1 marca 2019 roku i funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu. Działania Klubu skierowane są do osób zamieszkałych na terenie Powiatu Wrocławskiego, które ukończyły 60. rok życia i są nieaktywne zawodowo. Praca Powiatowego Klubu Seniora ukierunkowana jest na motywowanie seniorów do czynności samopomocowych, tworzenie nowych więzi, przeciwdziałanie marginalizacji i rosnącej przepaści międzypokoleniowej oraz w celu podejmowania przez osoby starsze aktywności twórczej, kulturalnej i społecznej. Klub stanowi dzienną formę wsparcia i liczy 30 miejsc. Zajęcia o charakterze kulturalnym, prozdrowotnym, rekreacyjnym, edukacyjnym i integracyjnym są prowadzone od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00. Pobyt i zajęcia realizowane w ramach działalności Klubu są dobrowolne i nieodpłatne.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych – jest to Dom Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach. Dom dysponuje 30 miejscami. Świadczy również usługi pobytu czasowego w ramach opieki wytchnieniowej. Dom funkcjonuje w kompleksie, w którym znajdują się również Warsztat Terapii Zajęciowej i Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy prowadzone przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej.

Miejsca w instytucjach opiekuńczych i wspierających na terenie Powiatu Wrocławskiego są wykorzystywane, corocznie wydawane są nowe decyzje dotyczące umieszczenia osób w placówkach, co zaprezentowano w tabeli 24.

Tabela 24. Liczba osób z Powiatu Wrocławskiego umieszczonych i przebywających w instytucjach opiekuńczych i wspierających na terenie Powiatu

		2020	2021	2022	2023	2024
Dom Opieki św. Józefa Caritas w Małkowicach	Osoby umieszczone	8	7	6	5	2
	Osoby przebywające	28	28	25	28	24
Dom Opieki św. Józefa Caritas pobyt czasowy w ramach opieki wytchnieniowej	Osoby umieszczone	-	-	24	36	38
	Osoby przebywające	-	-	24	36	38
Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich	Osoby umieszczone	4	4	10	7	6
	Osoby przebywające	30	32	41	35	33
Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich	Osoby umieszczone	5	6	9	4	5
	Osoby przebywające	24	26	29	29	30

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Opiekę osobom chorym, niewymagającym hospitalizacji, ale ze względu na stan zdrowia niesamodzielnym zapewniają podmioty ochrony zdrowia: zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze. Ośrodki te sprawują całodobową opiekę medyczną. Udzielają pomocy przede wszystkim pacjentom przewlekle chorym, z niepełnosprawnościami, po ciężkiej chorobie czy zabiegu operacyjnym. Długość pobytu w zakładzie jest uzależniona od stanu zdrowia i jego oceny w skali Barthel. Na terenie Powiatu Wrocławskiego, co wskazano już w rozdziale 1.1.7. funkcjonują cztery tego typu placówki – dwie dla dorosłych:

- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach (ul. Klasztorna 1, 55-080 Małkowice) – dysponuje 30 miejscami w ramach kontraktu z NFZ oraz 5 miejscami komercyjnymi;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Słoneczniki” w Świętej Katarzynie, prowadzony przez INVICTIMED sp. z o.o. (ul. Generała Dąbrowskiego 8, 55-010 Święta Katarzyna) – posiada 83 miejsca w ramach kontraktu z NFZ i 17 miejsc komercyjnych;

oraz dwie dla dzieci i młodzieży:

- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci w Wierzbicach prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Józefa (ul. Lipowa 44, 55-040 Wierzbice) – dysponuje 50 miejscami w ramach kontraktu z NFZ, nie posiada miejsc komercyjnych;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Jasz kotle, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej Prowincja Polska (Jasz kotle 21, 55-080 Jasz kotle) – posiada 58 miejsc w ramach kontraktu z NFZ, nie posiada miejsc komercyjnych.

Miejsca w wyżej wymienionych placówkach są w pełni wykorzystywane. Czas oczekiwania na przyjęcie do placówki jest zróżnicowany, zależny od aktualnego obłożenia i ruchu pacjentów. Na początku 2026 roku średni czas oczekiwania na miejsce był szacowany przez placówki dla dorosłych na 1-2 lata, natomiast na miejsca komercyjne od 2 tygodni do pół roku. Placówki dla dzieci wskazywały na czas oczekiwania do 1 roku. Na miejsce w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Świętej Katarzynie oczekiwały 72 osoby, w tym 51 to mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego. Na miejsce w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Małkowicach oczekiwało 31 osób, w tym 4 osoby z Powiatu Wrocławskiego. Na miejsce w Zakładzie

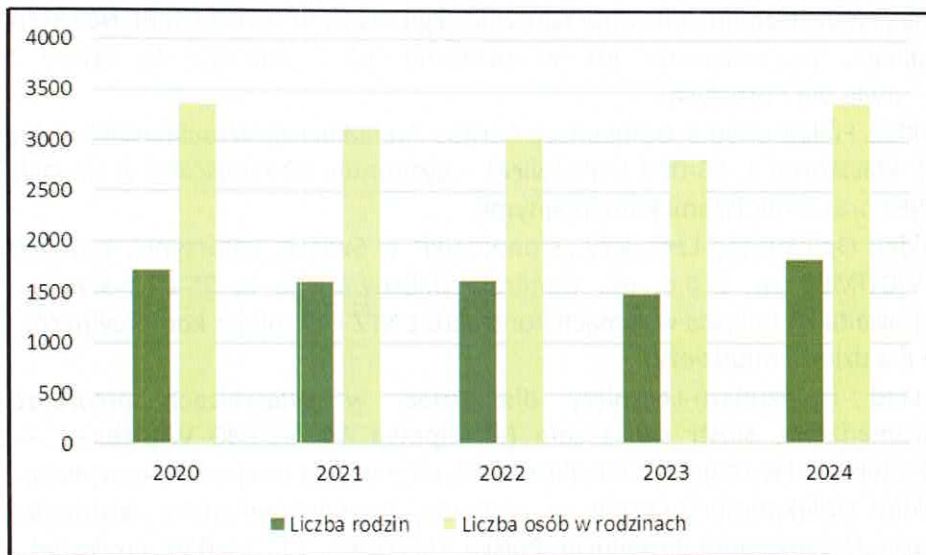
Opiekuńczo-Lecznicy dla Dzieci w Wierzbicach oczekiwała 1 osoba spoza Powiatu Wrocławskiego.

1.2.2. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna, zgodnie z definicją ustawową, jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Osoby wymagające wsparcia uzyskują pomoc przede wszystkim w ośrodkach pomocy społecznej, które, w razie potrzeby kierują do innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

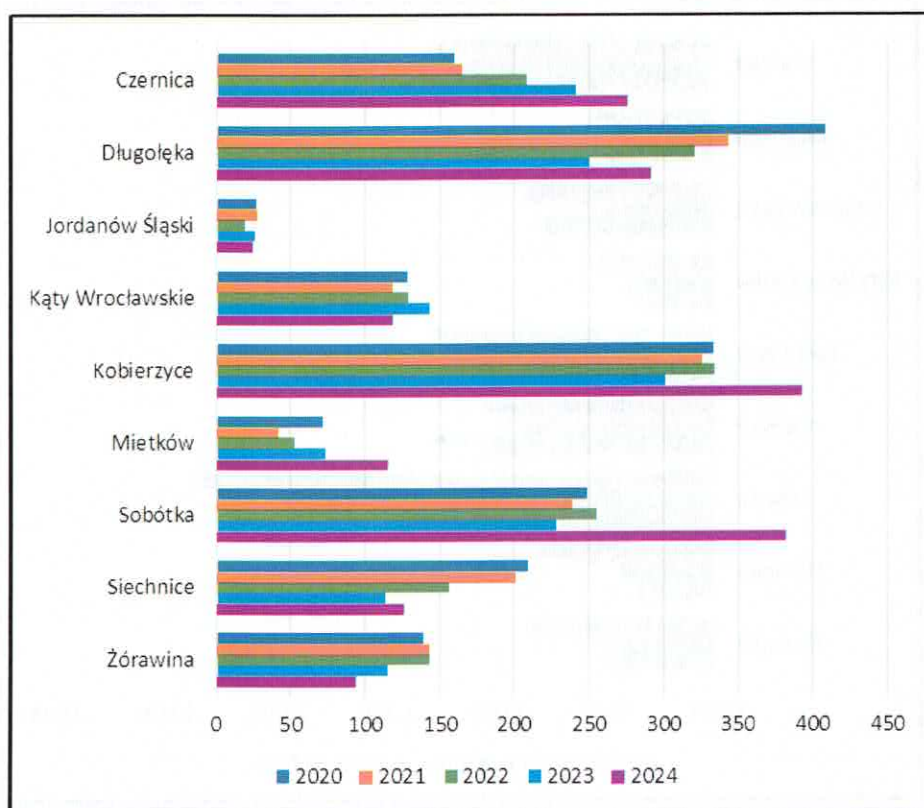
Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej gmin Powiatu Wrocławskiego malała w latach 2020-2023, zaś w 2024 roku wzrosła. W 2024 roku z pomocy społecznej korzystały łącznie 1 823 rodziny, w których żyło 3 377 osób (ryc. 32.).

Najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej w gminie Kobierzyce, zaś najmniej w gminie Jordanów Śląski, co wiąże się z wielkością danej gminy. Trendy zmian w zakresie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej dla gmin się różnią. Trend podobny do powiatowego wykazują gminy Długołęka, Kobierzyce, Sobótka i Siechnice, w gminie Czernica liczba osób korzystających z pomocy społecznej w całym analizowanym okresie rosła, z kolei w Jordanowie Śląskim i Kątach Wrocławskich liczba osób korzystających z pomocy społecznej utrzymywała się na względnie stałym poziomie, zaś w Żórawinie malała (ryc. 33.).

Ryc. 32. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

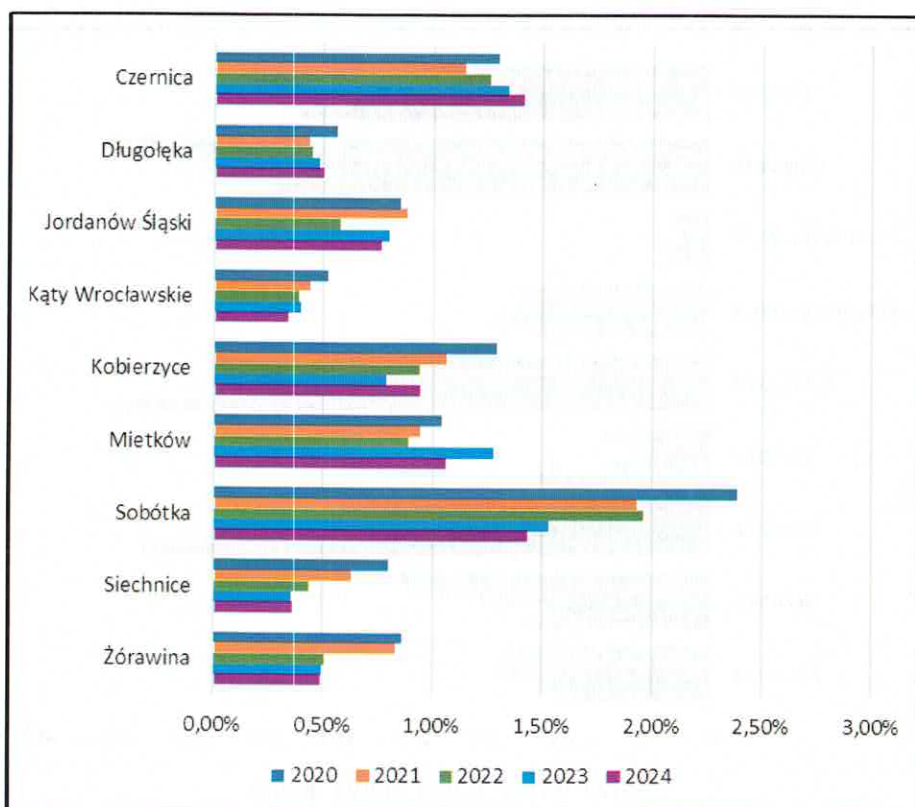

Ryc. 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zmiany liczby osób korzystających z pomocy społecznej wiążą się z różnymi czynnikami, m.in. pandemią Covid-19, wojną w Ukrainie i napływem potrzebujących wsparcia migrantów wojennych, powodzią, a także wzrostem liczby ludności większości gmin.

Zakres korzystania z pomocy społecznej w gminach dobrze obrazuje wskaźnik deprivacji lokalnej, wskazujący na liczbę osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Gminy Powiatu Wrocławskiego różnią się dość znacznie, jeśli chodzi o wartość tego wskaźnika i tendencje jego zmian. W 2024 roku wskaźnik deprivacji lokalnej najwyższy był w gminach Sobótka i Czernica – wyniósł 1,4%, zaś najniższy w gminach Kąty Wrocławskie (0,3%) i Siechnice (0,4%) (ryc. 34.).

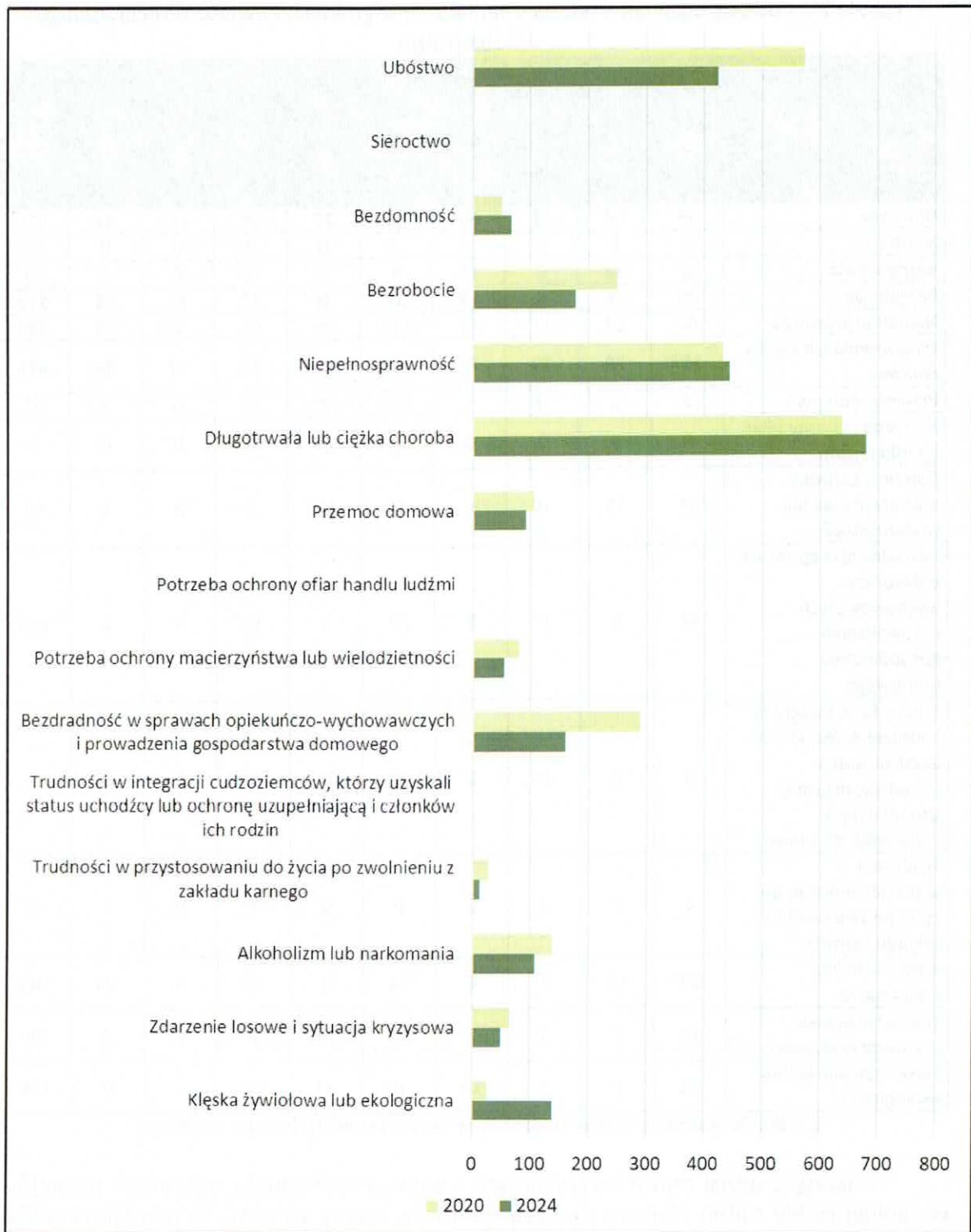

Ryc. 34. Wskaźnik deprivacji lokalnej dla gmin Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Do głównych powodów udzielania pomocy społecznej należą ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Kolejne powody to bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz uzależnienia. Pozostałe powody występują rzadko. W 2024 roku w gminach Powiatu Wrocławskiego nie udzielano pomocy społecznej w związku z sieroctwem, potrzebą ochrony ofiar handlu ludźmi i trudnościami w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą i członków ich rodzin. Liczba rodzin wspieranych ze względu na ubóstwo, bezrobocie, przemoc, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu do życia w związku z opuszczeniem zakładu karnego, uzależnienia, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe w 2024 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2020. Wzrosła z kolei liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności, niepełnosprawności oraz długotrwałych i ciężkich chorób. Wzrost liczby rodzin objętych pomocą w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną wynika z powodzi, która w roku 2024 dotknęła teren Powiatu Wrocławskiego (ryc. 35.).

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na poszczególne powody wykazuje duże zróżnicowanie w poszczególnych gminach. Wynika ono z jednej strony z wielkości gminy, z drugiej zaś ze specyfiki jej funkcjonowania (tabela 25.).

Ryc. 35. Powody udzielania z pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego – liczba rodzin

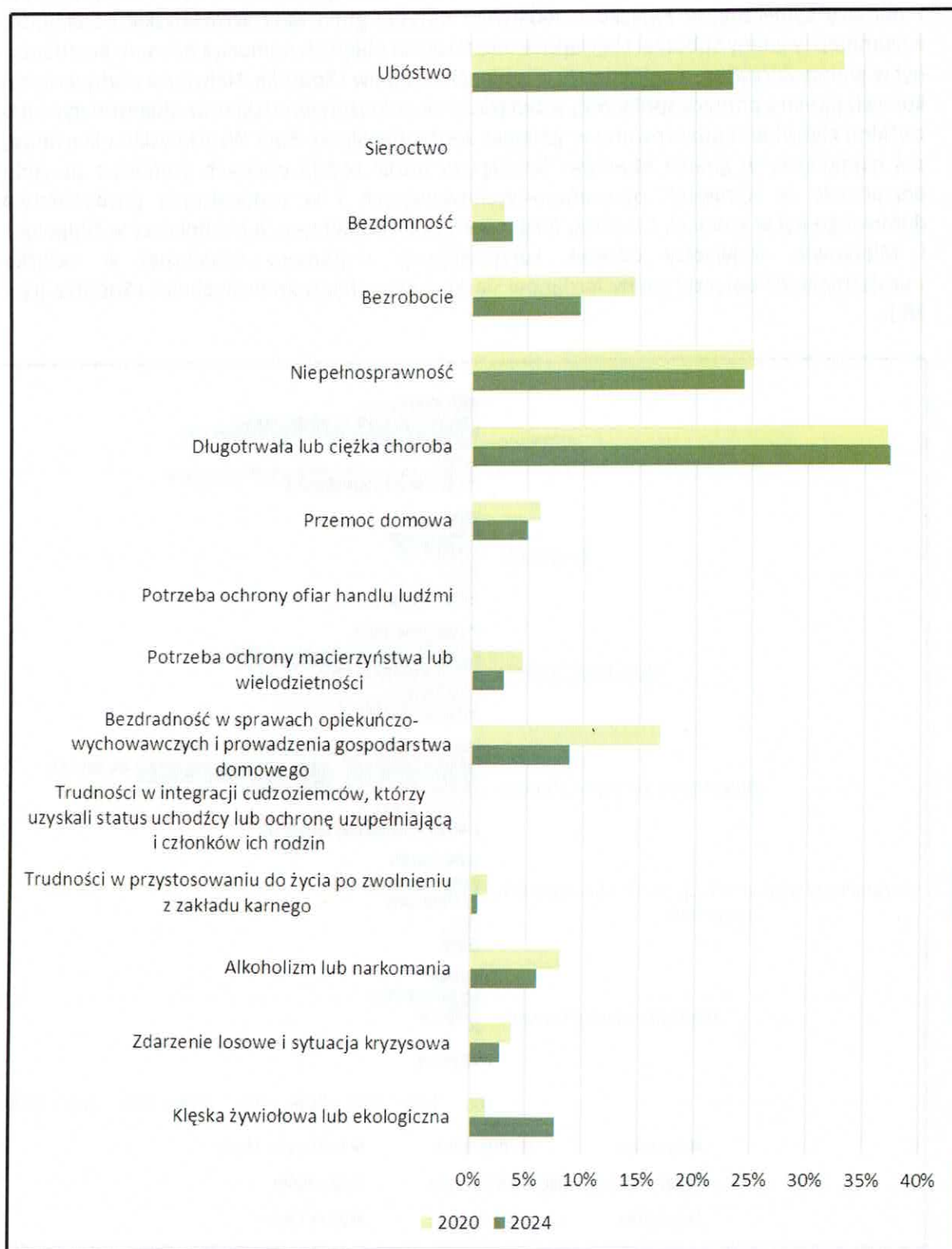
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 25. Powody udzielania pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego
– liczba rodzin

Powody udzielania pomocy społecznej	Czerwnica	Długoleka	Jordanów Śląski	Wrocławskie Kąty	Kobierzyce	Mietków	Sobótka	Siechnice	Żórawina	Powiat Wrocławski
Ubóstwo	39	60	11	63	99	22	29	70	32	425
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	6	12	0	15	9	3	8	6	8	67
Bezrobocie	29	26	4	19	33	6	23	19	18	177
Niepełnosprawność	62	67	11	51	112	9	61	46	24	443
Długotrwała lub ciężka choroba	147	79	19	72	164	5	80	77	36	679
Przemoc domowa	2	0	0	1	83	2	0	0	3	91
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	12	15	0	3	0	13	6	3	1	53
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	44	5	5	9	64	3	16	8	6	160
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, ochronę uzupełniającą i członków ich rodzin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	2	0	0	0	0	4	0	1	11
Alkoholizm lub narkomania	23	13	5	6	44	3	4	0	10	108
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	13	9	1	1	4	14	3	1	3	49
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	11	0	1	16	0	49	60	1	0	138

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Analizując udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z wybranych powodów w ogólnej liczbie rodzin objętych pomocą społeczną, należy wskazać, że największy udział stanowią rodziny korzystające z pomocy z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności. W roku 2024, w porównaniu z rokiem 2020, znacznie zmniejszył się udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z ubóstwem, bezrobociem i bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Wzrost udziału rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną wiąże się z wystąpieniem powodzi. Zauważyć należy, że udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z niepełnosprawnością oraz długotrwałymi lub ciężkimi chorobami utrzymują się na podobnym poziomie (ryc. 36.).

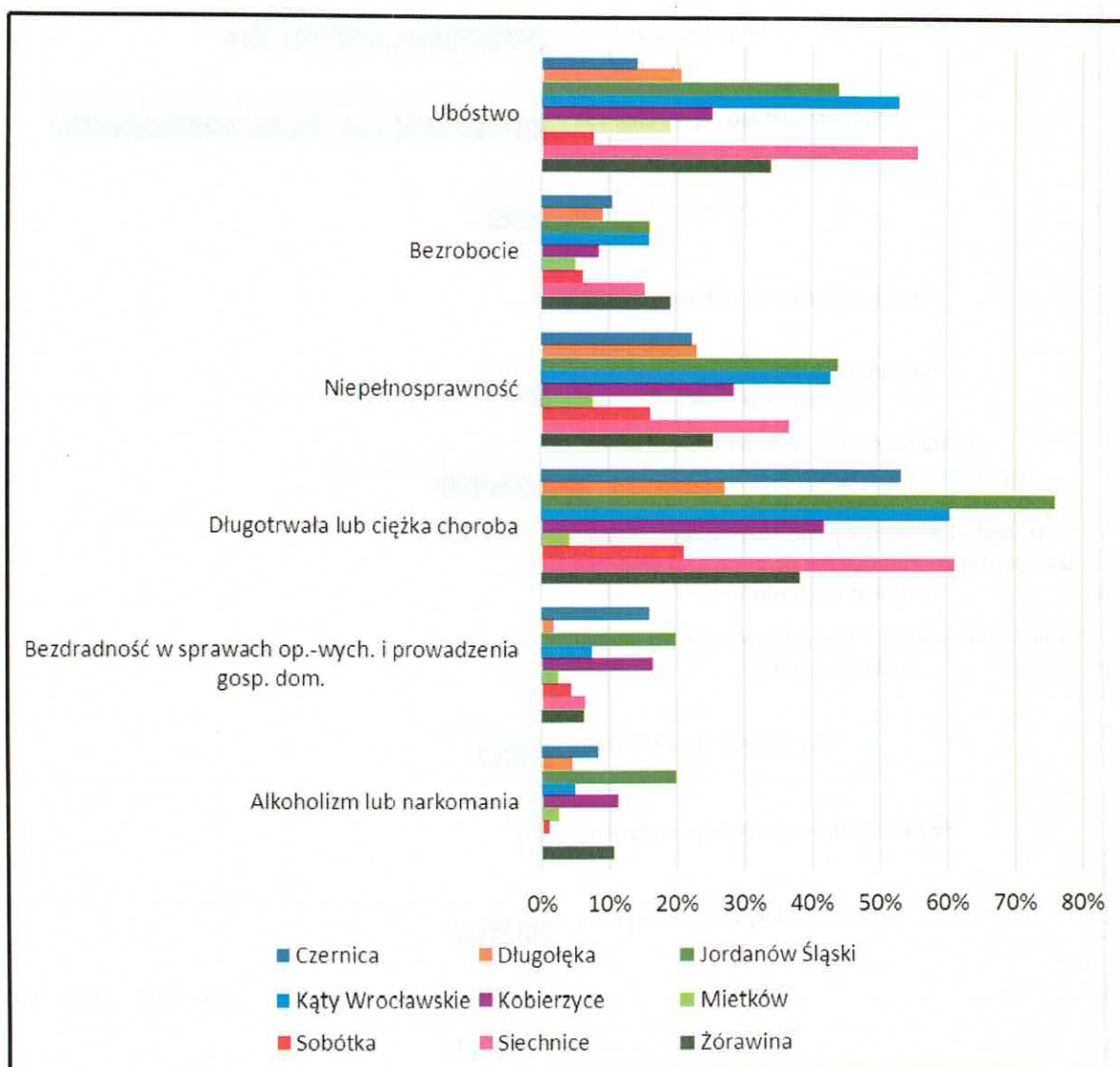

Ryc. 37. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z najczęściej występujących powodów w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej różni się znacząco

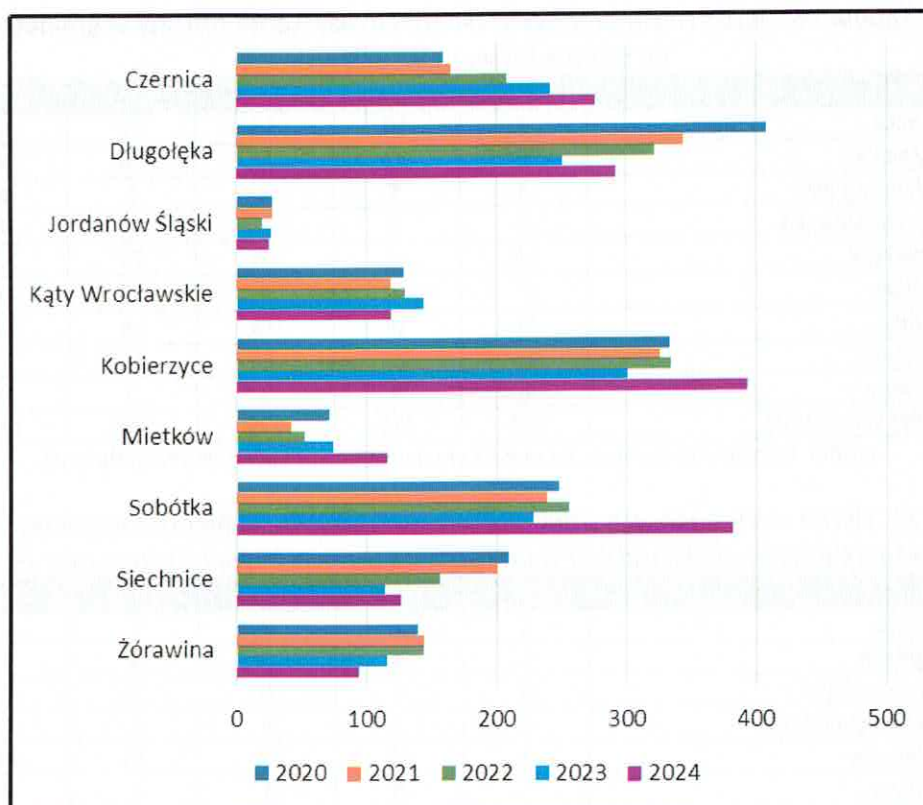
w poszczególnych gminach Powiatu Wrocławskiego. Największy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z ubóstwem dotyczy gmin Kąty Wrocławskie i Siechnice, a najmniejszy gminy Sobótka. Największy udział rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia był w gminie Żórawina, a najmniejszy w gminach Mietków i Sobótka. Największy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w związku z niepełnosprawnością oraz długotrwałymi lub ciężkimi chorobami odnotowano w gminach Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie i Siechnice, zaś najmniejszy w gminie Mietków. Największy udział rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego był w gminach Czernica, Jordanów Śląski i Kobierzyce, a najmniejszy w Długołęce i Mietkowie. Najwyższy odsetek korzystających z pomocy społecznej w związku z uzależnieniami dotyczył gminy Jordanów Śląski, a najmniejszy gmin Siechnice i Sobótka (ryc. 38.).

Ryc. 38. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z wybranych powodów w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2024 roku
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Analizując bezrobocie jako powód udzielania pomocy społecznej warto zwrócić uwagę na wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. We wszystkich gminach,

z wyjątkiem gminy Żórawina, obserwujemy spadek tego wskaźnika w odniesieniu do lat 2020-2023, gdy wyższy wskaźnik był najczęściej efektem pandemii Covid-19. Najwyższy wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w 2024 roku występował w gminach Żórawina i Mietków, a najniższy w gminach Siechnice i Czernica (ryc. 39.).

Ryc. 39. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

1.2.3. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza

Działania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej w poszczególnych gminach oraz przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

W ośrodkach pomocy społecznej głównymi realizatorami wsparcia rodziny są asystenci rodziny, którzy wspierają rodziny z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Asystenci pracują również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

W ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku pracowało łącznie 14 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 126 rodzin. Należy zwrócić uwagę na fakt, że nie we wszystkich gminach dostępni byli asystenci rodziny. W 2020 roku asystenci nie byli zatrudnieni w gminie Kąty Wrocławskie, w 2024 roku - w Mietkowie, natomiast w latach 2023 i 2024 - w Żórawinie. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny była najwyższa w 2022 roku, następnie w 2023 roku uległa spadkowi i w 2024 roku ponownie wzrosła. Liczba rodzin korzystających z asystentury jest zróżnicowana w poszczególnych gminach, co wynika z wielkości gminy, jak i lokalnej specyfiki. Liczba rodzin objętych pracą asystenta wzrosła w gminach Czernica i Kąty Wrocławskie (tabela 26.).

Asystenci rodziny pracują również z rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Liczba takich rodzin rosła w latach 2020-2023, a w roku 2024 spadła. W 2024 roku asystenci pracowali z 22 rodzinami, których dzieci były umieszczone w pieczy. Najwięcej takich rodzin mieszkało w gminach Kobierzyce (11) i Kąty Wrocławskie (5) (tabela 27.).

Tabela 26. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	6	10	15	22	22
Długołęka	33	32	36	20	34
Jordanów Śląski	3	5	4	3	3
Kąty Wrocławskie	0	5	11	12	18
Kobierzyce	16	21	24	23	23
Mietków	5	4	7	10	0
Sobótka	18	15	14	14	14
Siechnice	16	22	22	13	12
Żórawina	8	4	3	0	0
Powiat Wrocławski	105	118	136	117	126

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 27. Liczba rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej objętych wsparciem asystenta rodziny w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	1	1	2	1	1
Długołęka	5	3	0	1	2
Jordanów Śląski	0	0	0	0	0
Kąty Wrocławskie	0	3	4	5	5
Kobierzyce	2	11	12	15	11
Mietków	0	0	1	1	0
Sobótka	3	3	3	3	2
Siechnice	2	1	0	1	1
Żórawina	2	1	2	0	0
Powiat Wrocławski	15	23	24	27	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

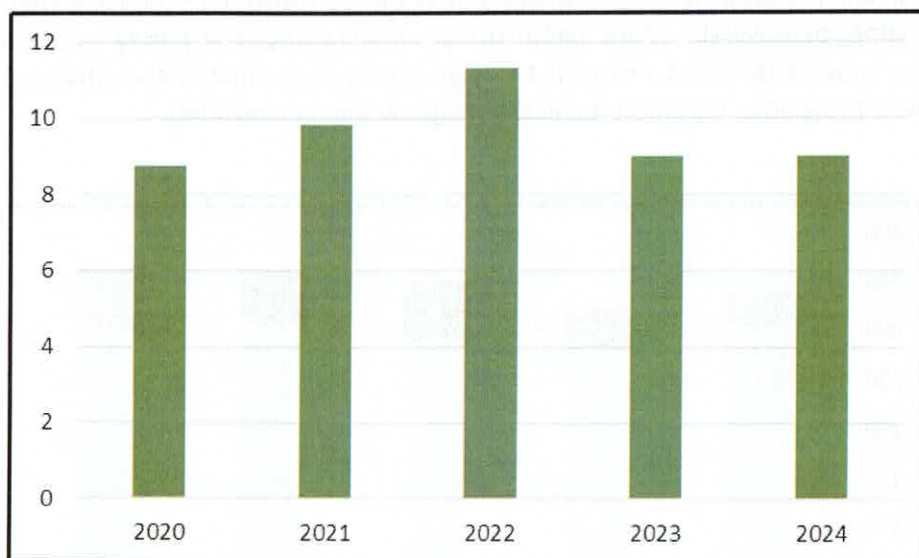
Asystenci kończyli pracę z rodzinami z różnych powodów, m.in. z powodu zrealizowania planu pomocy, braku współpracy z rodziną czy z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodziny. Z perspektywy realizacji pomocy rodzinie istotne jest kończenie współpracy w związku ze zrealizowaniem planu pomocy rodzinie. Udział rodzin, z którymi współpraca kończona była w związku ze zrealizowaniem planu pomocy w ogólnej liczbie rodzin, z którymi asystenci zamykają współpracę był zróżnicowany, ale rzadko osiągano wskaźnik 100% (tabela 28.).

Tabela 28. Udział rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę ze względu na zrealizowanie planu pomocy w ogólnej liczbie rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	---	---	0,0%	37,5%	100,0%
Długołęka	0,0%	35,7%	60,0%	87,5%	50,0%
Jordanów Śląski	---	100,0%	100,0%	---	---
Kąty Wrocławskie	---	---	100,0%	25,0%	66,7%
Kobierzyce	0,0%	0,0%	30,0%	33,3%	25,0%
Mietków	0,0%	---	0,0%	0,0%	---
Sobótka	25,0%	0,0%	100,0%	38,5%	33,3%
Siechnice	71,4%	66,7%	87,5%	60,0%	100,0%
Żórawina	50,0%	0,0%	33,3%	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

W 2024 roku średnio na jednego asystenta rodziny przypadało 9,0 rodzin. Liczba rodzin przypadających na jednego asystenta najwyższa była w 2022 roku i wyniosła 11,3, w roku 2023 i 2024 spadła do poziomu 9,0 rodzin, co zapewnia większą możliwość kompleksowego wspierania rodzin (ryc. 40.).

Ryc. 40. Liczba rodzin przypadających na jednego asystenta rodziny na terenie Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Istotnym działaniem w obszarze wspierania rodziny jest zapewnienie opieki i wsparcia dzieciom pozbawionym opieki rodziców w formule pieczy zastępczej. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej lub instytucjonalnej w przypadku, gdy rodzice biologiczni nie mogą zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i wychowania. Jej głównym celem jest powrót dziecka do rodziny biologicznej, a gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, zaś w przypadku braku takiej możliwości – opieka i wychowanie w środowisku zastępczym. Piecza zastępcza jednocześnie przygotowuje dziecko do godnego, odpowiedzialnego i samodzielnego życia, pokonywania trudności życiowych, nauki prawidłowych norm społecznych, podtrzymywania bliskich kontaktów z rodziną i rówieśnikami, a także zaspokajania potrzeb emocjonalnych. Za organizację pieczy zastępczej odpowiada Powiat

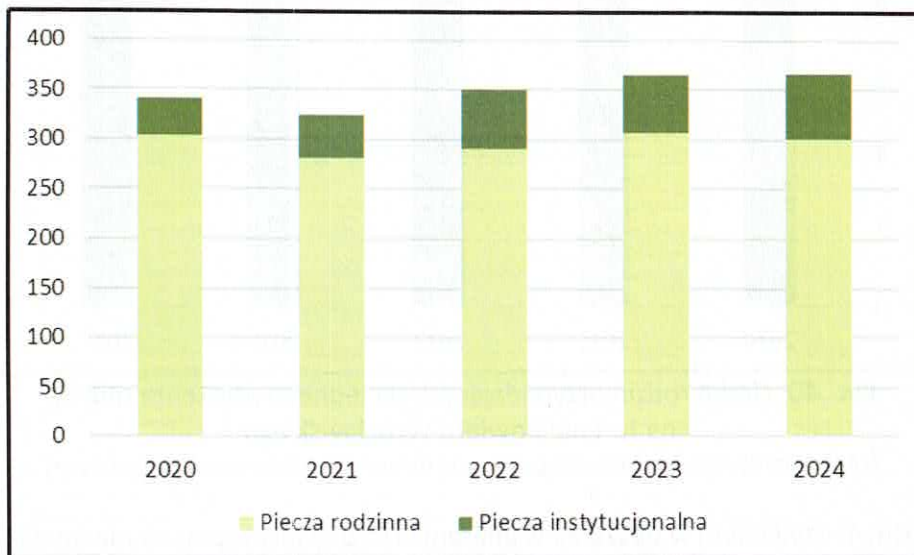
Wrocławski, a działania realizują Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz podmioty instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach pieczy rodzinnej funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe oraz zawodowe formy pieczy rodzinnej: rodziny zastępcze zawodowe, w tym rodziny specjalistyczne oraz rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinne domy dziecka. Piecza instytucjonalna jest realizowana w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jak już wskazano w rozdziale 1.2.1. Powiat Wrocławski prowadzi trzy placówki opiekuńczo wychowawcze – są to:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego nr 1 w Kątach Wrocławskich;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego nr 2 w Kątach Wrocławskich.

Obsługę placówek zapewnia Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich.

W 2024 roku w podmiotach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 366 dzieci. Liczba dzieci przebywających w pieczy w latach 2020-2024 wzrosła, z wyjątkiem roku 2021, kiedy to zauważalny był spadek liczby dzieci umieszczonych w pieczy (ryc. 41.). Dzieci przebywały przede wszystkim w pieczy rodzinnej – w 2024 roku w pieczy instytucjonalnej przebywało 17,8% ogółu dzieci umieszczonych w pieczy i odsetek ten był najwyższy w latach 2020-2024. Pokazuje to, że podmioty pieczy instytucjonalnej są potrzebne, szczególnie w przypadku ograniczonej liczby miejsc w pieczy rodzinnej.

Ryc. 41. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Liczba podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywała się na względnie stałym poziomie. W 2024 roku odnotowano 198 rodzin zastępczych. Najwięcej liczebnie jest rodzin spokrewnionych z dzieckiem, następnie rodzin niezawodowych. Rodziny zawodowe stanowią niewielką część podmiotów pieczy rodzinnej. Wśród 12 form pieczy zawodowej w roku 2024 funkcjonowało 7 rodzin zastępczych zawodowych, w tym jedna rodzina pełniąca funkcję

pogotowia rodzinnego i jedna rodzina specjalistyczna oraz 5 rodzinnych domów dziecka (tabela 29.).

Tabela 29. Rodzinne formy pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Piecznia rodzinna	2020	2021	2022	2023	2024
Rodziny zastępcze spokrewnione	113	108	115	121	111
Rodziny zastępcze niezawodowe	74	63	67	64	75
Rodziny zastępcze zawodowe	6	6	7	7	7
Rodzinne domy dziecka	5	5	5	6	5
Ogółem	198	182	194	198	198

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Liczba dzieci przebywających w pieczy rodzinnej również utrzymywała się na względnie stałym poziomie – była nieco niższa w latach 2021-2022 i wzrosła w latach 2023-2024. W 2024 roku w pieczy rodzinnej przebywało 301 dzieci. Najwięcej dzieci zaopiekowanych było w rodzinach zastępczych spokrewnionych, następnie w rodzinach niezawodowych. W przypadku form zawodowych więcej dzieci przebywało w rodzinnych domach dziecka niż w rodzinach zastępczych zawodowych. W 2024 roku w rodzinnych domach dziecka było 38 dzieci, zaś w rodzinach zastępczych zawodowych 19 dzieci, w tym 3 w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego i 3 w rodzinie zawodowej specjalistycznej (tabela 30.).

Tabela 30. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Piecznia rodzinna	2020	2021	2022	2023	2024
Rodziny zastępcze spokrewnione	147	143	144	152	147
Rodziny zastępcze niezawodowe	103	90	92	97	97
Rodziny zastępcze zawodowe	18	12	19	18	19
Rodzinne domy dziecka	35	37	36	40	38
Ogółem	303	282	291	307	301

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

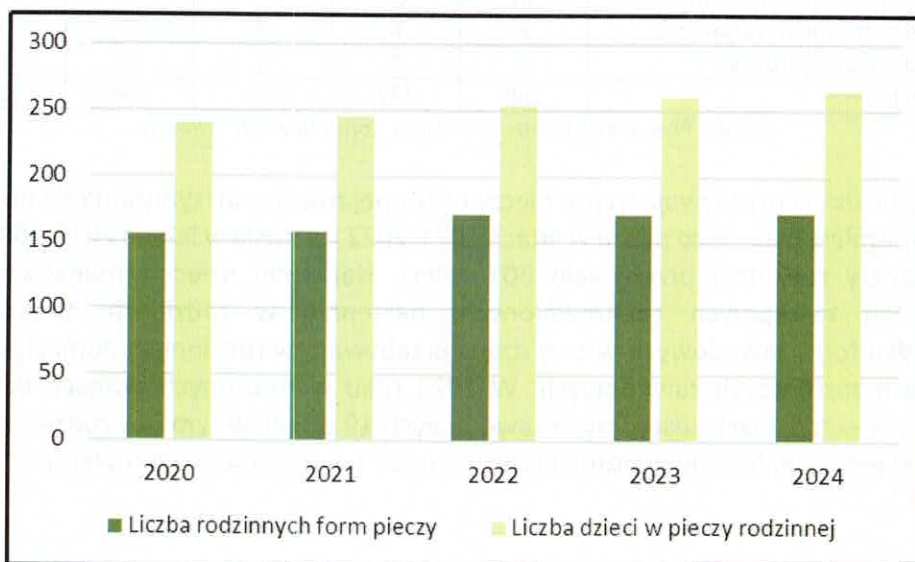
Liczba rodzin zastępczych zmienia się w związku z faktem rozwiązywania rodzin zastępczych oraz powstawania nowych rodzin. Rozwiązanie rodziny zastępczej może wynikać m.in. z rezygnacji rodziny, jej przeprowadzki poza teren Powiatu, ale też ze względu na powrót dziecka do rodziny biologicznej, adopcję dziecka lub osiągnięcie przez dziecko pełnoletniości. Liczba rozwiązanych rodzin wysoka była w 2020 roku, następnie zmniejszyła się i utrzymywała się na stałym poziomie. Liczba nowo utworzonych rodzin najwyższa była w 2022 roku, następnie się zmniejszyła (tabela 31.).

Tabela 31. Nowo powstałe i rozwiązane rodzinne formy pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Piecznia rodzinna	2020	2021	2022	2023	2024
Nowo powstałe formy pieczy rodzinnej w tym:	27	24	37	25	19
Rodziny zastępcze spokrewnione	15	12	19	14	7
Rodziny zastępcze niezawodowe	12	12	18	11	11
Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0	1
Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	0
Rozwiązane formy pieczy	42	25	23	24	26

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Liczba rodzin zastępczych, jak też dzieci umieszczonych w pieczy, jest dynamiczna, zmienia się w ciągu całego roku. Na dzień 31 grudnia 2024 roku funkcjonowały 172 rodziny zastępcze, w których było umieszczonych 265 dzieci. Liczba rodzin liczonych na 31 grudnia w latach 2020-2021 była niższa, w 2022 roku wzrosła i utrzymywała się na stałym poziomie. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy nieznacznie, ale systematycznie, rosta (ryc. 42.).

Ryc. 42. Liczba rodzinnych form pieczy i dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego (stan na 31 grudnia)
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Z różnych przyczyn dzieci nie zawsze umieszczane są w pieczy rodzinnej w miejscu swojego zamieszkania. Liczba dzieci z terenu Powiatu Wrocławskiego umieszczonych w pieczy poza Powiatem w 2024 roku wzrosła – dotyczyło to 35 dzieci. Znacznie więcej dzieci, w 2024 roku 95, pochodziło spoza terenu Powiatu Wrocławskiego, a umieszczonych było w pieczy na terenie Powiatu. Głównie formą pieczy objęte były dzieci zamieszkałe we Wrocławiu (tabela 32.).

Tabela 32. Dzieci umieszczone w pieczy rodzinnej poza Powiatem Wrocławskim i dzieci spoza Powiatu umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Powiatu

Pieczna rodzinna	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba dzieci spoza Powiatu Wrocławskiego przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu, w tym:					
z miasta Wrocław	87	90	99	98	95
Liczba dzieci z Powiatu Wrocławskiego przebywających w pieczy zastępczej poza powiatem	57	61	64	59	65
	26	26	25	22	35

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka uzyskują, zgodnie z obowiązującymi przepisami świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, a także inne świadczenia, np. na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych wpływających na jakość

opieki czy dofinansowania do wypoczynku. Rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka otrzymują również świadczenia na pokrycie kosztów remontów i środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego (domu).

Pomoc dla rodzin zastępczych ma charakter nie tylko finansowy. Rodziny i dzieci w nich umieszczone wspiera zespół specjalistów (psycholog, pedagog, pracownik socjalny, prawnik) oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, który – zgodnie z obowiązującymi przepisami – pod opieką ma do 15 rodzin zastępczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi bieżącą współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, w tym asystentami rodziny oraz placówkami oświatowymi. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe oraz rodzinne domy dziecka mogą liczyć na wsparcie wolontariuszy i pracowników zatrudnionych do pomocy przy opiece nad dziećmi i pomocy w pracach gospodarczych.

Rodziny zastępcze mogą uzyskać wsparcie w formie grup wsparcia, prowadzone są również szkolenia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka.

Dzieci umieszczane są również w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Powiat Wrocławski prowadzi 3 takie placówki. Za ich utrzymanie i obsługę odpowiada Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich dysponuje 7 miejscami. Zapewnia doraźną opiekę małoletnim w czasie trwania sytuacji kryzysowej. Podstawą umieszczenia w placówce jest postanowienie Sądu Rodzinnego, doprowadzenie przez Policję lub Straż Graniczną, złożenie wniosku przez rodziców, dziecko lub osobę trzecią albo postępowanie związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. W założeniu pobyt ma charakter krótkookresowy, do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia w wyjątkowych sytuacjach. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu Socjalizacyjnego nr 1 i 2 są przeznaczone dla wychowanków, którzy nie mają możliwości przebywania w rodzinie naturalnej. Placówka nr 1 przyjmuje dzieci w wieku 10-15 lat, zaś placówka nr 2, dzieci powyżej 15 roku życia. Młodsze dzieci umieszczane są w placówkach w sytuacjach, gdy przebywa tam starsze rodzeństwo. Placówki zapewniają całodobową opiekę i wsparcie. Każda z nich posiada 14 miejsc.

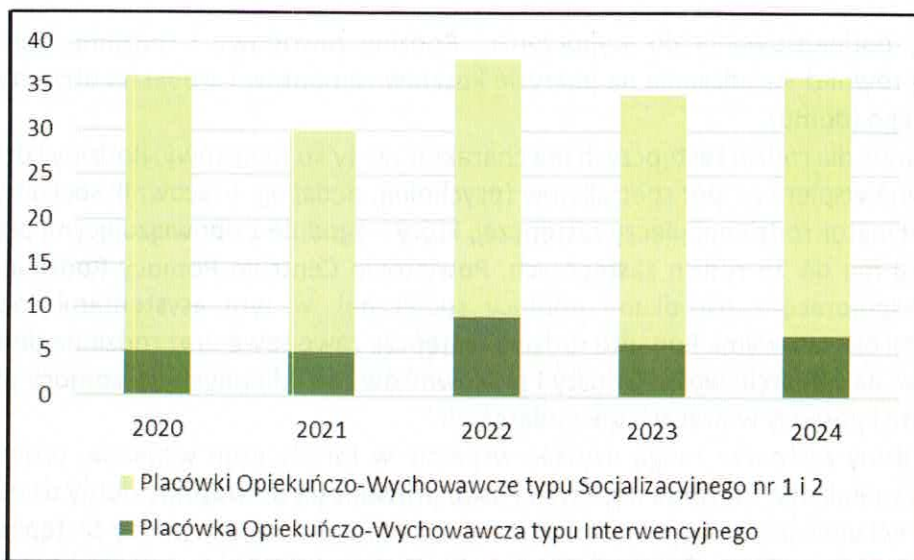
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej w ciągu całego roku znacznie niższa była w latach 2020 i 2021, a wzrosła w latach 2022-2024. W 2024 roku w placówkach przebywało łącznie 65 dzieci (tabela 33.).

Analizując liczbę dzieci przebywających w placówkach na dzień 31 grudnia podkreślić należy, że łączna liczba miejsc – 35 – była wykorzystana, a zdarzało się, że w placówkach przebywało nawet więcej dzieci. Wskazuje to na potrzebę działania placówek, w których miejsca są w pełni wykorzystywane (ryc. 43.).

Tabela 33. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Piecznia instytucjonalna	2020	2021	2022	2023	2024
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Interwencyjnego	15	12	14	17	22
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu Socjalizacyjnego nr 1 i 2	22	31	45	41	43
Ogółem	37	43	59	58	65

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Ryc. 43. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego (stan na 31 grudnia)

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Dzieci i młodzież opuszczają podmioty pieczy zastępczej z różnych powodów. Powodem opuszczenia pieczy często jest powrót do rodziny biologicznej, może to również być adopcja, zmiana formy pieczy zastępczej (np. z rodziny zastępczej na placówkę lub odwrotnie) lub inny powód, np. umieszczenie w ośrodku dla cudzoziemców, rezygnacja rodziny zastępczej, umieszczenie w domu pomocy społecznej, przeprowadzka, zgoda sądu na zawarcie małżeństwa. Corocznie znacząca liczba młodych ludzi opuszcza pieczę zastępczą w związku z osiągnięciem pełnoletniości i usamodzielnieniem (tabela 34.). Osobom usamodzielnianym przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. PCPR udziela osobie usamodzielnianej pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz zapewnia pomoc prawną i psychologiczną. Liczbę osób korzystających z pomocy dla osób usamodzielnianych zestawiono w tabeli 35.

Tabela 34. Liczba dzieci opuszczających podmioty pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego

Piecznia rodzinna	Powrót do rodziny biologicznej	Adopcja	Zmiana formy pieczy	Usamodzielnienie	Inne	Ogółem
2020	12	5	8	24	0	49
2021	5	3	13	2	14	37
2022	3	4	3	16	0	26
2023	8	3	8	7	12	38
2024	11	7	3	11	4	36
Piecznia instytucjonalna	Powrót do rodziny biologicznej	Adopcja	Zmiana formy pieczy	Usamodzielnienie	Inne	Ogółem
2020	2	0	3	8	0	13
2021	5	0	2	2	0	9
2022	6	0	0	6	5	17
2023	0	0	5	6	2	13
2024	11	0	1	7	1	20

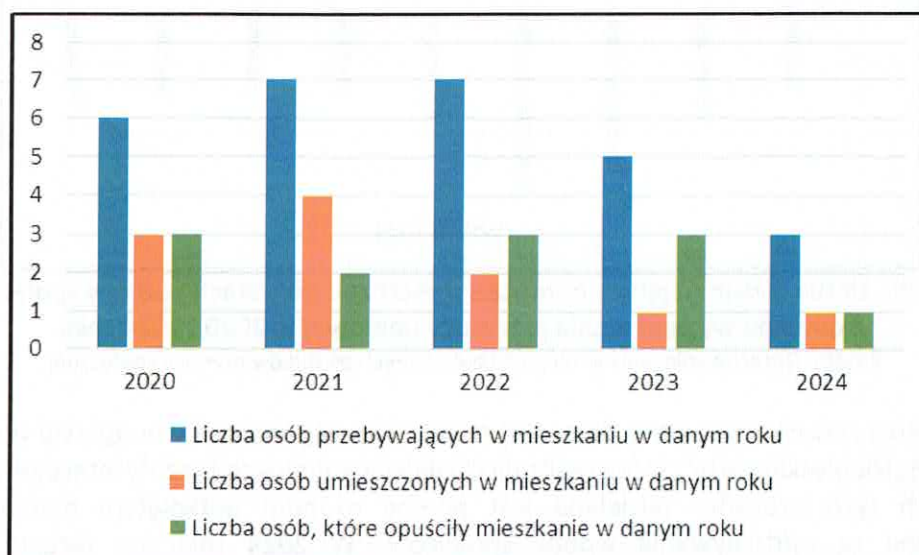
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu

Tabela 35. Liczba osób korzystających ze świadczeń dla osób usamodzielnianych

Pieczna rodzinna	2020	2021	2022	2023	2024
Kontynuowanie nauki	22	32	18	15	19
Usamodzielnienie	6	4	3	5	5
Zagospodarowanie	4	0	1	3	4
Pieczna instytucjonalna, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze	2020	2021	2022	2023	2024
Kontynuowanie nauki	9	8	11	9	11
Usamodzielnienie	0	0	0	0	2
Zagospodarowanie	0	0	1	2	1

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Osoby usamodzielniane mogą również korzystać z pomocy mieszkaniowej w formie pobytu w Powiatowym Mieszkanium Treningowym w Kątach Wrocławskich. Mieszkanie dysponuje pięcioma miejscami, a pobyt w nim ma charakter całodobowy. W skład Mieszkania wchodzi 3 pokoje: 2 pokoje dwuosobowe i 1 pokój jednoosobowy, pomieszczenia użytkowe wspólne: tj.: przedpokój, kuchnia, salon z jadalnią oraz toaleta z łazienką. Mieszkanie jest wyposażone w sprzęt AGD, komputerowy i telewizyjny. Pobyt ma na celu przygotowanie młodej osoby do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz zintegrowania jej ze społecznością lokalną. Specjalistyczna kadra wspomaga osoby przebywające w Mieszkanium w codziennym funkcjonowaniu. Wsparcie to polega na nauce i utrwalaniu umiejętności w wykonywaniu codziennych czynności domowych, m.in.: w planowaniu wydatków, pomocy w pozyskaniu mieszkania oraz pracy, zdobyciu wykształcenia czy zawodu. Praca specjalistów dostosowana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z tej formy wsparcia. Corocznie z Mieszkania korzysta kilka osób (ryc. 44.).

Ryc. 44. Liczba osób przebywających w Powiatowym Mieszkanium Treningowym w Kątach Wrocławskich

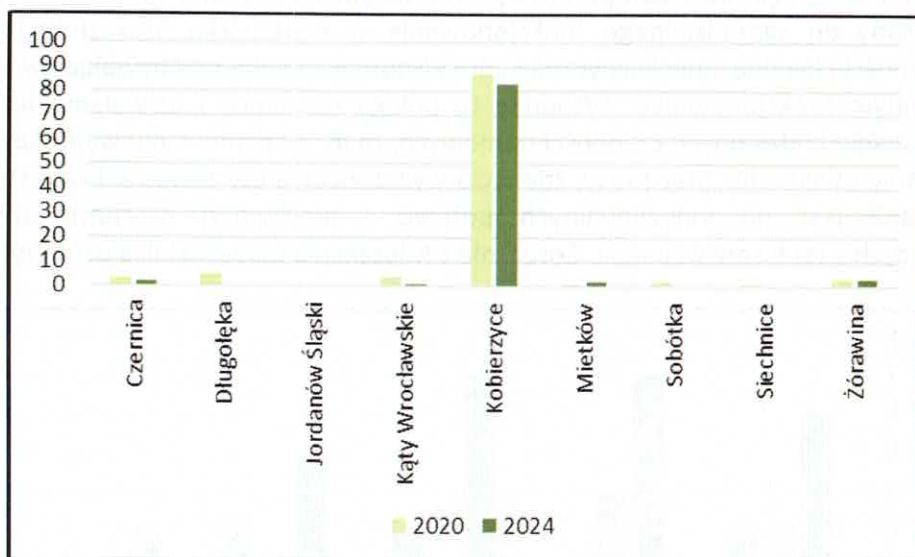
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu realizuje również działania w zakresie promowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. PCPR prowadzi szkolenia dla kandydatów na opiekunów

zastępczych, wydaje opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz udziela informacji dotyczącej rodzicielstwa zastępczego.

1.2.4. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Istotnym problemem społecznym na który reaguje pomoc społeczna jest przemoc domowa. Jednocześnie jest to problem bardzo często ukryty, a różnorodne statystyki pokazują wyłącznie niewielki obraz tego zjawiska. W 2024 roku ośrodki pomocy społecznej na terenie Powiatu Wrocławskiego udzieliły pomocy społecznej 91 rodzinom z powodu przemocy domowej (ryc. 45.). Co istotne, za liczbę osób objętych pomocą społeczną z powodu przemocy domowej odpowiada właściwie jeden ośrodek pomocy społecznej: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobierzycach, który w 2024 roku udzielił pomocy społecznej w związku z przemocą 83 rodzinom. W pozostałych gminach sytuacja ta dotyczyła pojedynczych przypadków. Nie oznacza to jednak, że tam nie występuje zjawisko przemocy domowej. Najczęściej jednak postępowanie dotyczące przemocy domowej i wsparcie rodzin w tym zakresie prowadzone jest w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.

Ryc. 45. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w ośrodkach pomocy społecznej z powodu występowania przemocy domowej w 2020 i 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zakres zjawiska przemocy domowej może być zdiagnozowany w oparciu o wdrażaną procedurę „Niebieskie Karty”, którą realizują działające w gminach zespoły interdyscyplinarne. W ramach tych procedur udzielana jest pomoc osobom dotkniętym przemocą oraz prowadzone są oddziaływania wobec sprawców. W 2024 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego wdrożono 452 nowe procedury „Niebieskie Karty”. Liczba zakładanych „Niebieskich Kart” malała w latach 2020-2023, a w 2024 roku wzrosła i była najwyższa w analizowanym okresie. W 2024 roku procedurą „Niebieskie Karty” objętych było 559 rodzin. Liczba rodzin objętych procedurą wykazuje trend rosnący. Wskazuje to na znaczący problem związany z występowaniem przemocy domowej. Informacje o sporządzonych „Niebieskich Kartach” i rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” zestawiono w tabelach 36. i 37.

Tabela 36. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	50	52	58	35	68
Długołęka	124	101	93	126	142
Jordanów Śląski	7	12	4	1	4
Kąty Wrocławskie	51	48	62	54	63
Kobierzyce	71	42	45	40	63
Mietków	13	13	5	15	13
Sobótka	20	24	31	24	30
Siechnice	66	54	53	44	51
Żórawina	29	29	20	28	18
Powiat Wrocławski	431	375	371	367	452

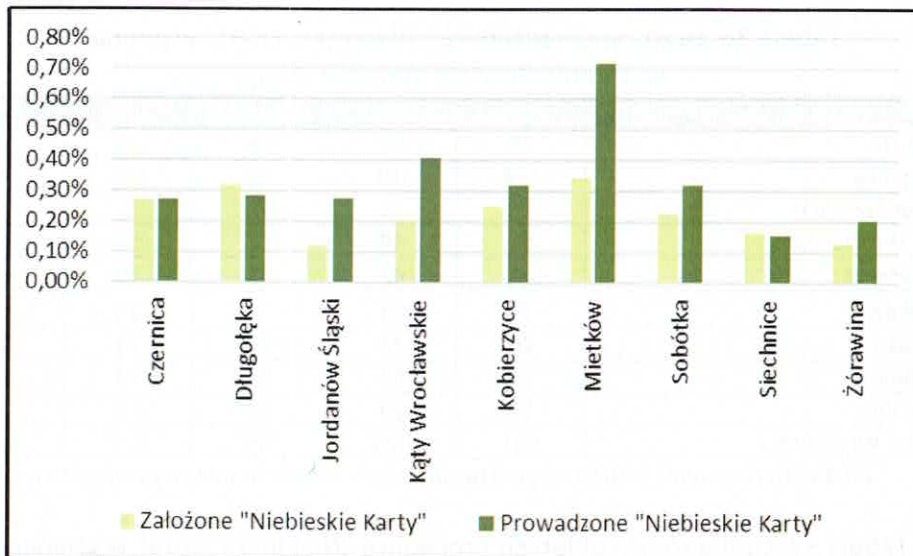
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 37. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta” w gminach na terenie Powiatu Wrocławskiego

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	60	56	58	64	68
Długołęka	102	88	90	126	128
Jordanów Śląski	8	19	9	13	9
Kąty Wrocławskie	106	95	110	115	126
Kobierzyce	71	80	72	61	82
Mietków	13	23	22	27	27
Sobótka	20	36	46	46	42
Siechnice	64	47	43	42	48
Żórawina	48	51	40	45	29
Powiat Wrocławski	492	495	490	539	559

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Najwięcej procedur uruchomiono w Długołęce, a najmniej w Jordanowie Śląskim. Największa liczba procedur była prowadzona w Długołęce i Kątach Wrocławskich oraz Kobierzycach, a najmniejsza w Jordanowie Śląskim i Mietkowie, co wynika z różnic w liczbie ludności gmin. Aby zdiagnozować różnice dotyczące liczebności procedur „Niebieskie Karty” liczbę wszczynanych i prowadzonych procedur można odnieść do liczby ludności w danej gminie. Wskaźnik ten pokazuje, że najwięcej „Niebieskich Kart” w 2024 roku wdrożono w gminach Mietków i Długołęka, a najwięcej procedur prowadzonych było w gminie Mietków. Najmniej procedur wszczęto w Jordanowie Śląskim, Żórawinie i Siechnicach, a najmniej prowadzonych było w gminie Siechnice (ryc. 46.).

Ryc. 46. Wskaźnik stosunku procedur „Niebieskie Karty” do liczby ludności gminy w 2024 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

W ramach prowadzonych procedur zespoły interdyscyplinarne mogą kierować do prokuratury wnioski, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa. Liczba kierowanych do prokuratury wniosków w 2024 roku znacznie spadła (tabela 38.).

Tabela 38. Liczba wniosków kierowanych przez zespół interdyscyplinarny do prokuratury

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	0	0	0	0	0
Długoleśka	2	4	5	5	1
Jordanów Śląski	0	0	0	0	0
Kąty Wrocławskie	47	29	31	28	15
Kobierzyce	2	1	3	2	2
Mietków	0	0	0	0	1
Sobótka	2	2	3	2	0
Siechnice	2	1	2	3	1
Żórawina	4	1	0	0	0
Powiat Wrocławski	59	38	44	40	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Procedury „Niebieskie Karty” są również zamykane. Zdarza się to w związku ze stwierdzeniem braku zasadności podejmowanych działań lub w związku z ustaniem przemocy domowej. Analiza odsetków „Niebieskich Kart” zamykanych w związku z ustaniem przemocy i w związku z brakiem zasadności podejmowanych działań wskazuje, że istnieją duże różnice między gminami w tym zakresie. W większości gmin dominującym powodem zamykania procedur było ustanie przemocy domowej, ale są gminy, gdzie dominował brak zasadności podejmowanych działań, co zwraca uwagę na konieczność bardziej pogłębionej analizy zasadności wszczynania procedur (tabele 39. i 40.).

Tabela 39. Udział zamkniętych „Niebieskich Kart” ze względu na ustanie przemocy w ogólnej liczbie zamkniętych „Niebieskich Kart”

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	17,9%	23,3%	74,2%	80,6%	13,0%
Długołęka	74,8%	72,9%	74,3%	80,5%	88,0%
Jordanów Śląski	100,0%	0,0%	---	0,0%	---
Kąty Wrocławskie	91,2%	85,4%	65,3%	85,5%	86,2%
Kobierzyce	95,1%	96,5%	97,4%	94,9%	94,4%
Mietków	66,7%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Sobótka	88,9%	100,0%	100,0%	90,0%	91,7%
Siechnice	89,3%	86,4%	73,0%	58,7%	27,3%
Żórawina	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Tabela 40. Udział zamkniętych „Niebieskich Kart” ze względu na brak zasadności podejmowanych działań w ogólnej liczbie zamkniętych „Niebieskich Kart”

Gmina	2020	2021	2022	2023	2024
Czernica	82,1%	76,7%	25,8%	19,4%	87,0%
Długołęka	25,2%	27,1%	25,7%	19,5%	12,0%
Jordanów Śląski	0,0%	100,0%	---	100,0%	---
Kąty Wrocławskie	8,8%	14,6%	34,7%	14,5%	13,8%
Kobierzyce	4,9%	3,5%	2,6%	5,1%	5,6%
Mietków	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sobótka	11,1%	0,0%	0,0%	10,0%	8,3%
Siechnice	10,7%	13,6%	27,0%	41,3%	72,7%
Żórawina	100,0%	100,0%	100,0%	97,3%	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zarówno instytucje gminne, jak i powiatowe, realizują działania wspierające osoby dotknięte przemocą domową, osoby w rodzinach w których występuje przemoc, a także prowadzą oddziaływania kierowane do sprawców przemocy.

Istotną rolę w zakresie wsparcia osób doznających przemocy domowej i żyjących w rodzinach, w których występuje przemoc, odgrywają działania z zakresu interwencji kryzysowej, realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W PCPR w ramach interwencji kryzysowej oraz regularnego wsparcia pomocowego porad udzielają specjaliści: psycholog, pedagog, pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną i prawnik. Powiat Wrocławski ma zawartą umowę z Powiatem Lubańskim dotyczącą zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową oraz doświadczającym sytuacji kryzysowej, pochodzącym z terenu Powiatu Wrocławskiego, miejsc w Domu dla Samotnych Matek z Dziećmi w Pobiednej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Smolniku. Liczba osób korzystających z pomocy w związku z przemocą domową w ramach interwencji kryzysowej w ostatnich latach znacząco spadła. Duża liczba osób korzystała z pomocy psychologicznej w okresie pandemii Covid-19. W latach 2020-2024 nikt nie korzystał z usług Domu dla Samotnych Matek z Dziećmi, w 2022 i 2023 roku osoby korzystały z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, ale w latach 2020-2021 i roku 2024 również nie było korzystających.

Bardzo duża liczba osób korzystała z pomocy w ramach interwencji kryzysowej w związku z innymi niż przemoc sytuacjami kryzysowymi. Najczęściej osoby korzystały z poradnictwa psychologicznego, ale dużym zainteresowaniem cieszyło się również poradnictwo prawne. W 2024 roku liczba osób korzystająca z poradnictwa znacząco wzrosła (tabela 41.).

Tabela 41. Liczba osób korzystających z pomocy w ramach interwencji kryzysowej

Wsparcie w związku z przemocą	2020	2021	2022	2023	2024
Poradnictwo psychologiczne	54	28	5	2	6
Poradnictwo pedagogiczne	0	0	0	0	0
Poradnictwo prawne	0	0	0	0	0
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	0	0	6	5	0
Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi	0	0	0	0	0
Wsparcie w związku z innymi sytuacjami kryzysowymi					
Poradnictwo psychologiczne	77	67	5	2	114
Poradnictwo pedagogiczne	0	0	2	0	0
Poradnictwo prawne	12	21	22	33	68

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej realizowany był w 2020 roku, w kolejnych latach program nie był prowadzony. W 2020 roku 7 osób rozpoczęło program, ukończyły go 4 osoby. W roku 2024 roku, w celu organizacji oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, PCPR pozyskało dotację z budżetu państwa i pięciokrotnie ogłosiło nabór na realizatora oddziaływań. Mimo podjętych działań nie wyłoniono wykonawcy. Niemniej osoby stosujące przemoc domową, które byłyby zainteresowane pomocą, miały możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego i prawnego. Takiej chęci nie wyraziła jednak żadna osoba stosująca przemoc.

W roku 2025 do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym zgłosiły się 34 osoby, z czego: do programu przystąpiło 15 osób. Osoby, które przyznawały się do stosowania przemocy domowej, zobowiązały się do zaprzestania jej stosowania i podpisały kontrakt. 7 osób nie zakwalifikowano do programu z powodu uzależnień, nieidentyfikowania przemocy lub odmowy udziału klienta w programie. W stosunku do 12 osób rozpoczęto kwalifikację do edycji programu planowanej w 2026 roku. Zrealizowano łącznie 115,5 godzin konsultacji indywidualnych, w tym 78 godzin wobec osób, które przystąpiły do programu, 18,5 godziny w stosunku do osób, które nie zostały zakwalifikowane do udziału w programie lub zrezygnowały z uczestnictwa oraz 19 godzin w stosunku do osób kwalifikowanych do programu na 2026 rok. Zajęcia indywidualne były prowadzone zarówno w celu rekrutacji do udziału w programie (kwalifikacja uczestników do programu), jak i w trakcie programu w celu podtrzymania motywacji do udziału, rozwiązywania indywidualnych trudności uczestników mogących zagrażać kontynuacji udziału uczestnika w programie oraz „odpracowania” wcześniej zgłaszanych nieobecności. W ramach 15 spotkań zrealizowano 60 godzin zajęć grupowych. Program ukończyło 9 osób. W ramach działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz wsparcia osób doświadczających przemocy i osób z rodzin, w których występuje przemoc Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne, w tym publikuje informacje na stronie internetowej oraz prowadzi Dyżurny Punkt Konsultacyjny, realizujący również działalność informacyjną i pomocową telefonicznie. PCPR wdraża także działania zwiększające kompetencje pracowników w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

1.2.5. Wsparcie cudzoziemców i repatriantów

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania związane ze wsparciem cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą i członków ich rodzin posiadających zezwolenie na pobyt, a także wspiera repatriantów, czyli osoby polskiego pochodzenia, które przybywają do Polski w ramach procedury repatriacyjnej z zamiarem stałego osiedlenia się oraz osoby posiadające Kartę Polaka, które zamierzają osiedlić się na terenie Powiatu Wrocławskiego.

W ramach wsparcia repatriantów PCPR realizowało zadania związane z udzielaniem pomocy na pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie oraz pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Polsce nauki. Pomagało również w znalezieniu lokalu mieszkalnego oraz w aktywizacji zawodowej. Repatrianci stanowią pojedyncze przypadki. Większa liczba osób korzysta z pomocy finansowej w postaci świadczeń pieniężnych dla osób posiadających Kartę Polaka, które osiedlają się na terenie Powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie odpowiada za realizację Indywidualnego Programu Integracji dla osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą i członków ich rodzin. Program taki może trwać maksymalnie 12 miesięcy, przygotowuje go PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. W ramach programu cudzoziemcy uzyskują pomoc finansową oraz inną pomoc socjalną, m.in. opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, podjęciu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, czy znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu. Program w ostatnich trzech latach realizowało kilka rodzin objętych ochroną. Informacje o liczbie osób, które korzystały ze wsparcia zestawiono w tabeli 42.

Tabela 42. Liczba osób korzystających z pomocy dla repatriantów, osób posiadających Kartę Polaka i cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba repatriantów objętych wsparciem	brak danych	7	19	26	28
Liczba osób objętych wsparciem w postaci świadczenia dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terenie Powiatu Wrocławskiego	19	51	32	20	9
Liczba rodzin cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą korzystających z pomocy w ramach Indywidualnego Programu Integracji	0	0	3	3	5
Liczba osób w rodzinach cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą korzystających z pomocy w ramach Indywidualnego Programu Integracji	0	0	0	13	12

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

W 2022 roku, w związku z wybuchem wojny w Ukrainie, Powiat Wrocławski zaangażował się we wsparcie migrantów wojennych z Ukrainy. W siedzibie Starostwa Powiatowego we Wrocławiu został uruchomiony Powiatowy Punkt Informacyjny świadczący pomoc dla uchodźców wojennych z Ukrainy, w godzinach pracy urzędu. Zakres oferowanej pomocy obejmował wsparcie informacyjne, pomoc w uzyskaniu zakwaterowania, wsparcie specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne), przekazywanie ofert pracy, zbiórkę

i przekazywanie artykułów pierwszej potrzeby (odzieży i okryć, środków higieny i czystości, żywności i innych artykułów). W ramach funkcjonowania Punktu pracownicy PCPR przez okres 3 miesięcy świadczyli bezpośrednią pomoc i wsparcie na rzecz migrantów wojennych przebywających w Hotelach Sobotel i Miś w Sobótce oraz w Pensjonacie Zielona Oaza w Proszkowicach. Powiat Wrocławski udzielał pomocy w formie: pieniężnej, niepieniężnej oraz rzeczowej w zakresie zapewnienia usług bytowych, opiekuńczych, zdrowotnych, edukacyjnych i innych osobom, które opuściły Ukrainę w związku z wojną.

1.2.6. Orzekanie o niepełnosprawności

Zjawiskiem, które może generować wiele problemów społecznych jest niepełnosprawność. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 913, tj. ze zm.) niepełnosprawność oznacza „trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy”. Osobami niepełnosprawnymi są więc osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Zgodnie z przepisami ustawy niepełnosprawną jest formalnie osoba, która posiada stosowne orzeczenie. W tym kontekście zwrócić należy uwagę na niepełnosprawność prawną i biologiczną. Nie każda osoba odczuwająca ograniczenie sprawności posiada stosowne orzeczenie. Osoba, która odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiada prawnego orzeczenia niepełnosprawności jest określana jako osoba niepełnosprawna biologicznie, natomiast osoba posiadająca orzeczenie jako osoba niepełnosprawna prawnie.

Ze względu na wielość systemów orzekania o niepełnosprawności osoba niepełnosprawna może uzyskać orzeczenie powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, ale też np. ZUS lub KRUS. Dodatkowo orzeczenia wydawane są najczęściej na czas określony, stąd sama liczba wydanych orzeczeń nie wskazuje na liczbę osób niepełnosprawnych, a policzenie osób niepełnosprawnych zamieszkujących na określonym terenie jest niezwykle trudne.

Podstawową instytucją orzekającą o niepełnosprawności jest dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu. Wydaje on orzeczenia o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia lub o stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia, wskazując na znaczny, umiarkowany lub lekki stopień niepełnosprawności. Określa również przyczyny niepełnosprawności, do których należą:

- 01-U – upośledzenie umysłowe;
- 02-P – choroby psychiczne;
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 04-O – choroby narządu wzroku;
- 05-R – upośledzenie narządu ruchu;
- 06-E – epilepsja;
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 08-T – choroby układu pokarmowego;
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego;

- 10-N – choroby neurologiczne;
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

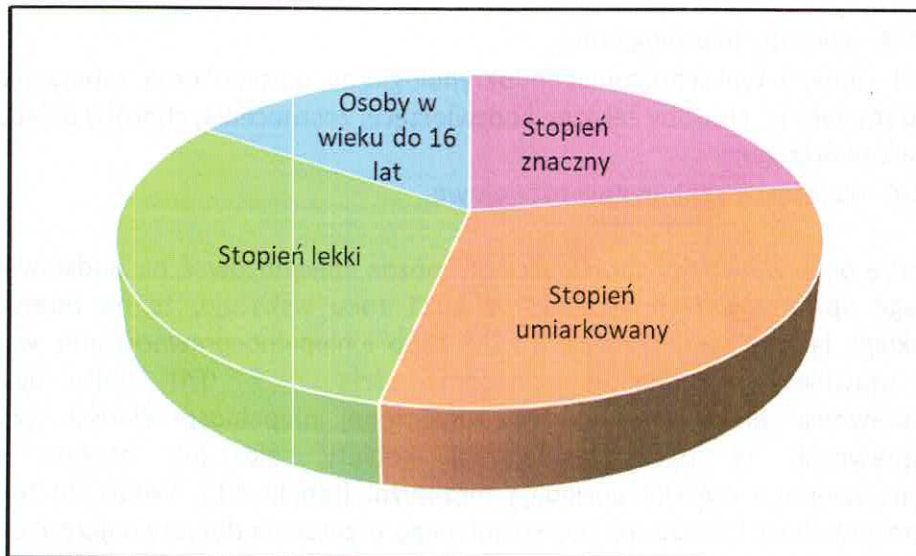
Liczbę osób z niepełnosprawnościami można zdiagnozować na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego. NSP z 2021 roku wskazuje, że na terenie Powiatu Wrocławskiego łącznie zamieszkiwało 14 285 osób z niepełnosprawnościami, w tym 7 215 osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością i 7 070 osób deklarujących niepełnosprawność biologiczną, ale bez orzeczonej niepełnosprawności. Wśród osób niepełnosprawnych w ogóle przeważają kobiety, ale już prawne orzeczenie o niepełnosprawności częściej posiadają mężczyźni (tabela 43.). Wiąże się to z faktem, że niepełnosprawność biologiczna bez stosownego orzeczenia dotyczy najczęściej seniorów, a w tej kategorii dominują kobiety.

Tabela 43. Osoby z niepełnosprawnościami zamieszkujące na terenie Powiatu Wrocławskiego – dane NSP z 2021 roku

Osoby niepełnosprawne	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Osoby niepełnosprawne razem	14 285	7544	6741
Osoby niepełnosprawne prawnie	7 215	3469	3746
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności znacznym	1 759	922	837
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym	2198	1035	1163
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności lekkim	2258	1103	1155
Osoby niepełnosprawne prawnie w wieku 0-15 lat z orzeczeniem o niepełnosprawności	1000	409	591
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	7070	4075	2995
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności całkowite	236	164	72
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności poważne	1179	675	504
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności umiarkowane	5655	3236	2419

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

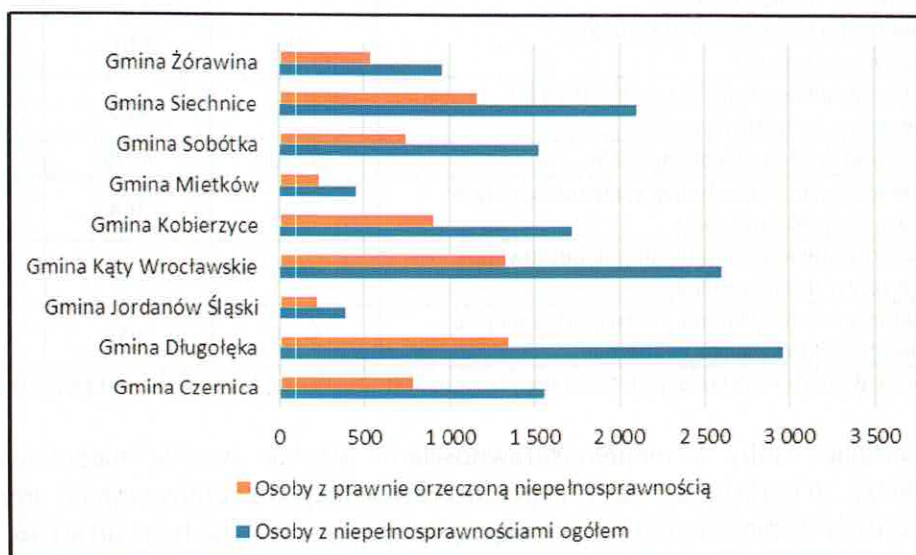
Analizując osoby z niepełnosprawnościami według stopnia niepełnosprawności wskazać należy, że najczęściej osoby niepełnosprawne mają orzeczonego stopień umiarkowany lub lekki, rzadziej stopień znaczny. Najmniejszą kategorię stanowią dzieci do lat 16, u których nie orzeka się stopnia niepełnosprawności, a jedynie zalicza się do osób niepełnosprawnych (tabela 43., ryc. 47.).

Ryc. 47. Osoby z niepełnosprawnościami w Powiecie Wrocławskim według stopnia niepełnosprawności – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analizując liczbę osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych gminach wskazać należy, że największa liczba osób z niepełnosprawnościami zamieszkuje w gminach Długołęka, Kąty Wrocławskie i Siechnice, a więc w największych gminach. Dotyczy to zarówno osób z niepełnosprawnościami ogółem, jak i osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością (ryc. 48.).

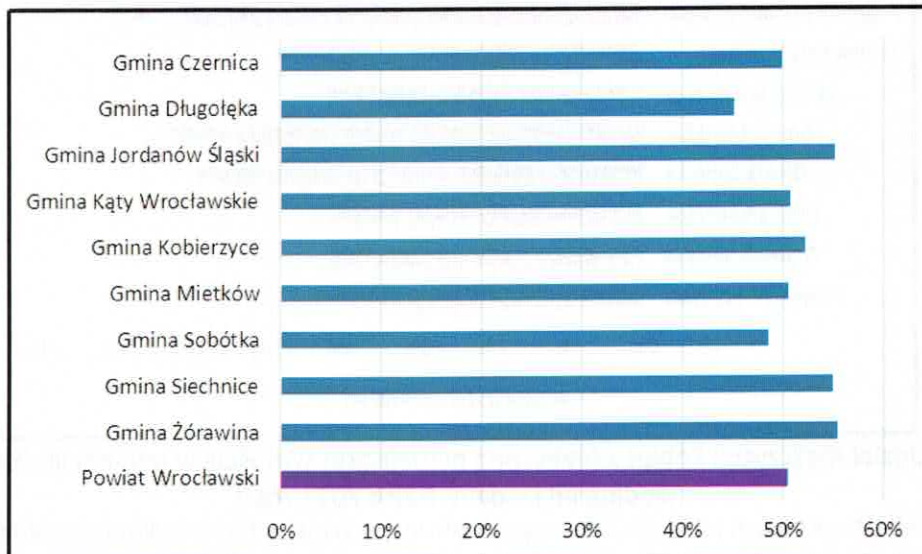
Ryc. 48. Liczba osób z niepełnosprawnościami w gminach Powiatu Wrocławskiego – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Prawne orzeczenie o niepełnosprawności posiada około połowy osób z niepełnosprawnościami – w Powiecie Wrocławskim było to 50,5%. Najmniej niepełnosprawnych posiadało przeczenie w gminach Długołęka (45,2%) i Sobótka (48,6%) (ryc. 49). Zwrócić należy uwagę, że korzystanie ze wsparcia dedykowanego osobom z niepełnosprawnościami jest możliwe wyłącznie w przypadku posiadania orzeczenia

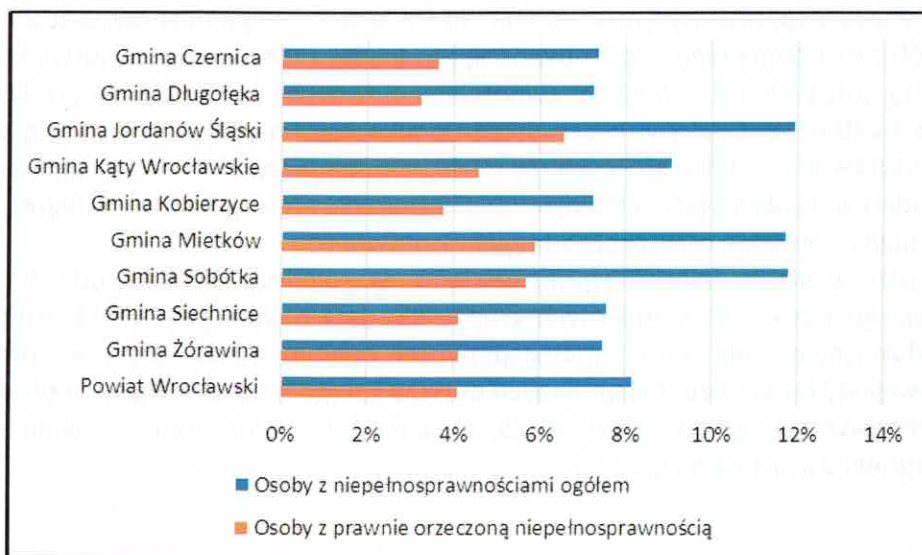
o niepełnosprawności, stąd ważne jest wsparcie osób z biologicznymi ograniczeniami w uzyskiwaniu orzeczeń.

Osoby z niepełnosprawnościami ogółem stanowiły 8,1% mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, zaś z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością 4,1%. Największy udział osób z niepełnosprawnością w ogóle i z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością w ogólnej liczbie ludności dotyczył gmin Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka (ryc. 50.).

Ryc. 49. Udział osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością w ogólnej liczbie osób deklarujących niepełnosprawność w gminach Powiatu Wrocławskiego – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

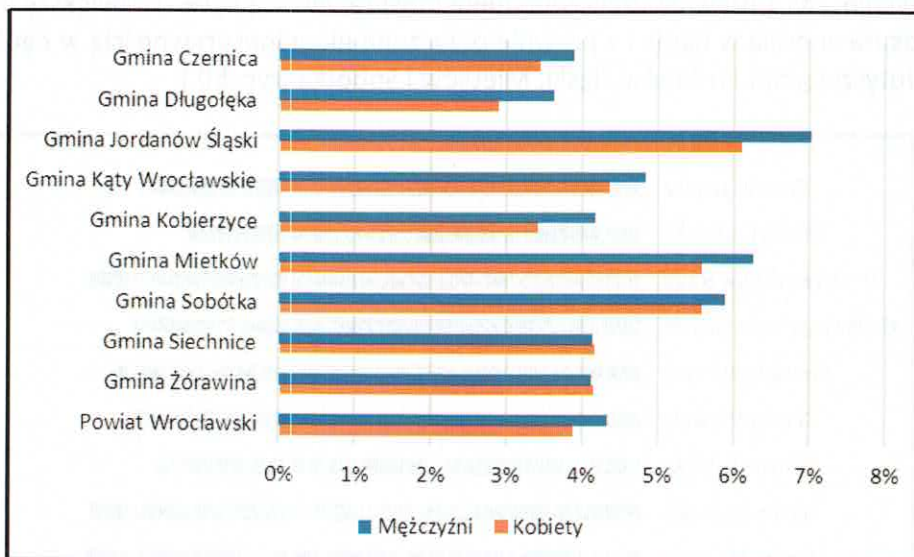

Ryc. 50. Udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie ludności – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Analiza udziału osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie w ogólnej liczbie ludności według płci wskazuje, że w Powiecie Wrocławskim niepełnosprawne kobiety stanowiły 3,9% kobiet, a niepełnosprawni mężczyźni 4,3% mężczyzn. Generalnie większy

odsetek osób niepełnosprawnych jest wśród mężczyzn, wyjątkiem jest Gmina Żórawina, gdzie udział niepełnosprawnych wśród kobiet i mężczyzn wynosi 4,1%, a także Gmina Siechnice, w której niepełnosprawni stanowią 4,1% mężczyzn i 4,2% kobiet.

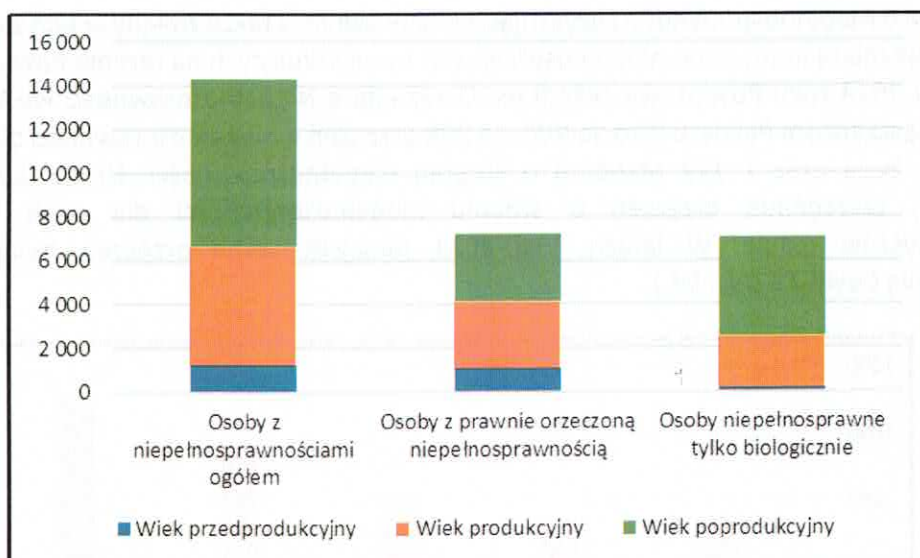

Ryc. 51. Udział mężczyzn i kobiet z orzeczoną niepełnosprawnością w ogólnej liczbie ludności według płci – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

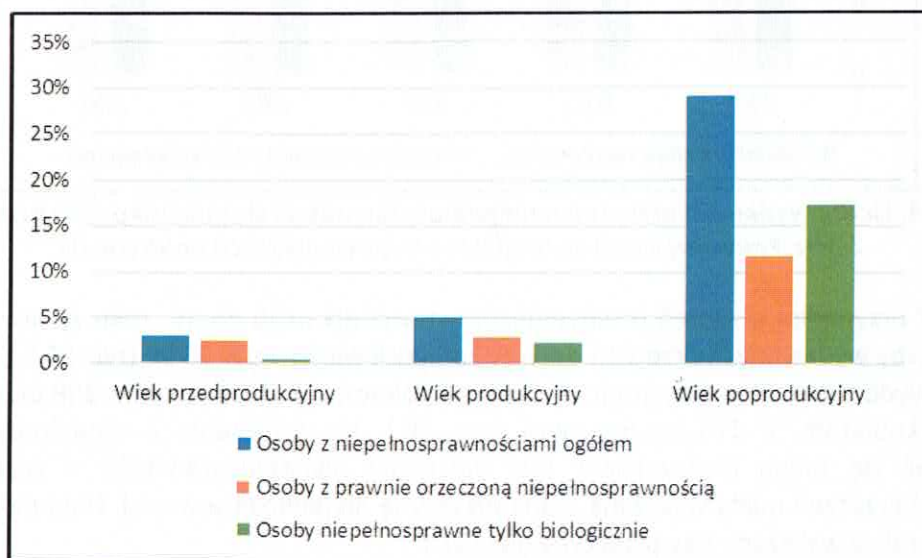
Uwzględniając ekonomiczne grupy wieku wskazać należy, że największa grupa osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Wrocławskim to osoby w wieku poprodukcyjnym. Narodowy Spis Powszechny zdiagnozował 7 641 seniorów z niepełnosprawnościami. Było wśród nich 3 097 osób posiadających orzeczenie i 4 544 niepełnosprawnych biologicznie. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 53,5% osób z niepełnosprawnościami ogółem, 42,9% osób z orzeczoną niepełnosprawnością i aż 64,3% z niepełnosprawnością biologiczną. Najmniejszą grupą osób z niepełnosprawnościami były osoby w wieku przedprodukcyjnym – to łącznie 1 229 osób. Osoby w wieku przedprodukcyjnym najczęściej posiadają orzeczenia o niepełnosprawności – tylko 157 osób nie miało orzeczenia (ryc. 52.). Wskazuje to na fakt, że seniorzy odczuwają ograniczenia biologiczne, ale znacznie częściej niż inne kategorie wiekowe nie występują o formalne orzeczenie o niepełnosprawności.

Udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie ludności Powiatu Wrocławskiego według ekonomicznych grup wieku jest najmniejszy wśród osób w wieku przedprodukcyjnym – dla osób niepełnosprawnych ogółem wyniósł 2,9%, a z orzeczeniem 2,5%. Największy udział niepełnosprawnych dotyczy kategorii osób w wieku poprodukcyjnym – niepełnosprawni w ogóle stanowili aż 29,0% seniorów, w tym osoby z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością 11,8% (ryc. 53.).

Ryc. 52. Udział osób według ekonomicznych grup wieku wśród osób niepełnosprawnych – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

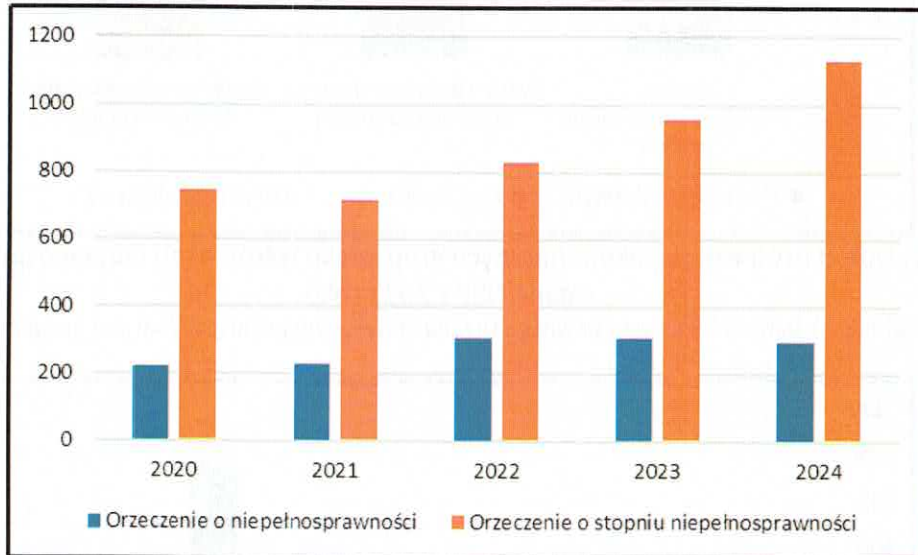
Ryc. 53. Udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie ludności Powiatu Wrocławskiego według ekonomicznych grup wieku – dane NSP z 2021 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>.

Główną instytucją orzekającą o niepełnosprawności jest Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu, który wydaje orzeczenia mieszkańcom Miasta Wrocław i Powiatu Wrocławskiego. Do zadań Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu należy przede wszystkim wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji dla osób z niepełnosprawnością, wydawanie kart parkingowych dla osób z niepełnosprawnością, a także informowanie klientów, osób zainteresowanych i przedstawicieli środowiska lokalnego o dostępnych formach pomocy i zasadach ich przyznawania. Niepełnosprawność orzeka się na czas określony lub na stałe. Ponieważ czas obowiązywania orzeczenia bywa różny, liczba wydanych orzeczeń wskazuje na liczbę osób korzystających z usług Powiatowego Zespołu ds.

Orzekania o Niepełnosprawności i uzyskujących orzeczenia, a także zmiany w tym zakresie, nie jest jednak miarą liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu.

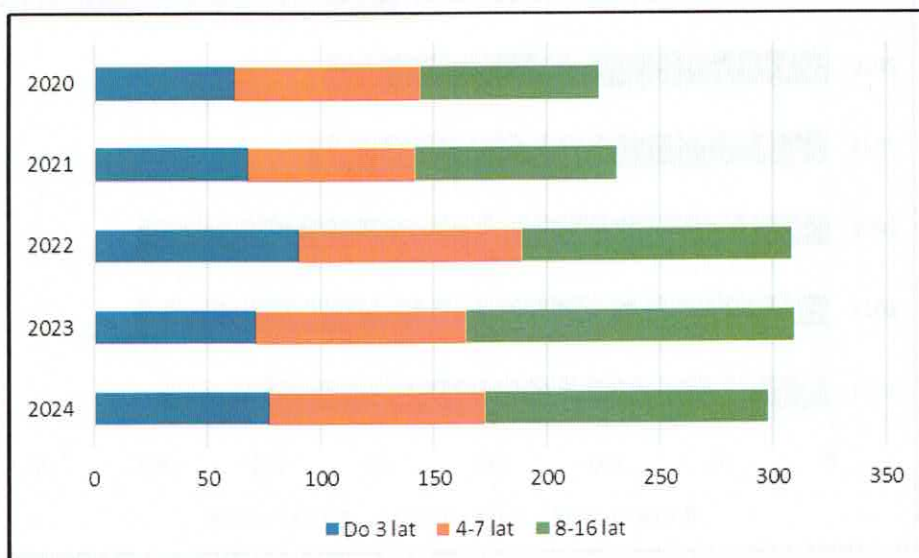
W 2024 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu wydał mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego 298 orzeczeń o niepełnosprawności dla dzieci do 16. roku życia oraz 1 129 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Liczba wydawanych orzeczeń, szczególnie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób dorosłych, systematycznie rośnie. W latach 2020-2021 mniejsza liczba orzeczeń związana była z pandemią Covid-19 (ryc. 54.).

Ryc. 54. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

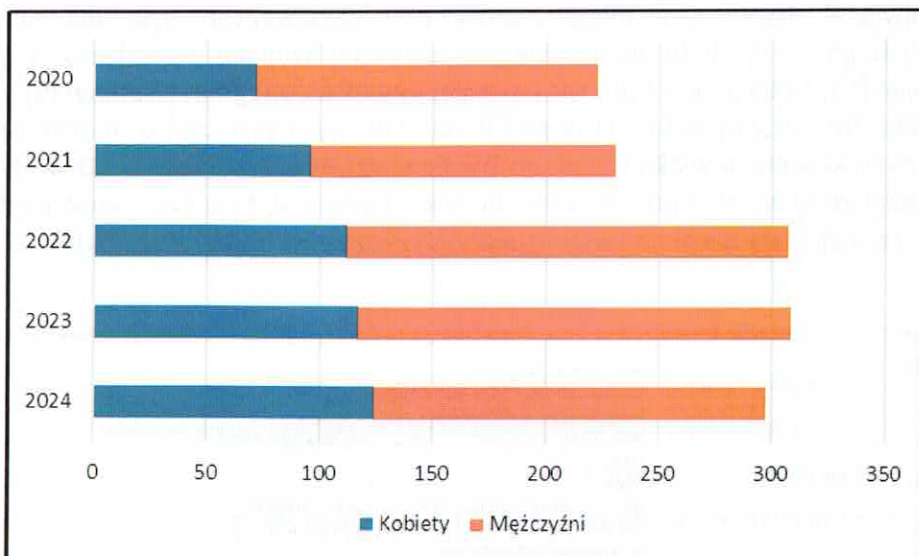
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

W przypadku orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16. roku życia największy wzrost liczby wydawanych orzeczeń dotyczy kategorii wiekowej 8-16 lat (ryc. 55.). Orzeczenia częściej wydawane są mężczyznom, a rzadziej kobietom. W 2024 roku na 298 orzeczeń 124 wydano kobietom, a 174 mężczyznom (ryc. 56.). Na orzeczeniu o niepełnosprawności znajdować się mogą maksymalnie trzy przyczyny niepełnosprawności – przeważająca większość orzeczeń miała wskazaną jedną przyczynę niepełnosprawności. Najmniejsza liczba orzeczeń miała wskazane trzy przyczyny (ryc. 57.).

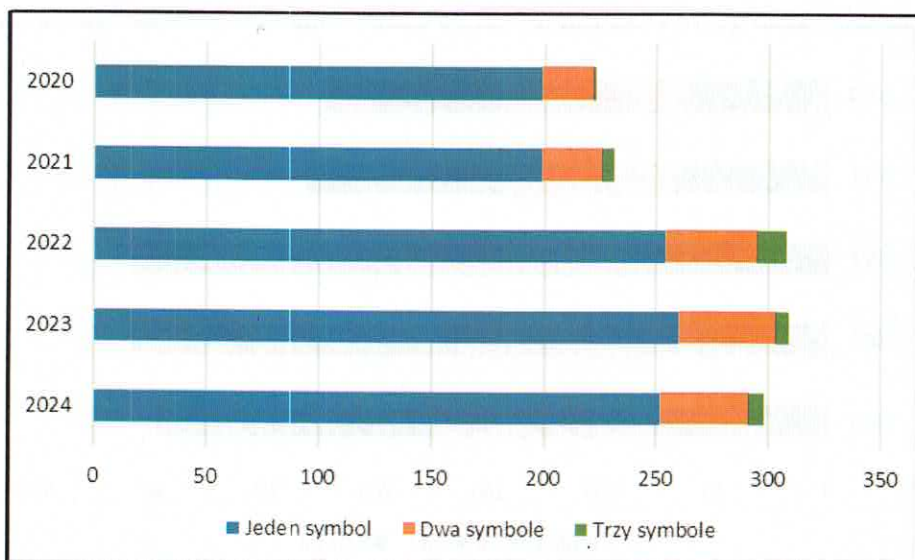
Ryc. 55. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia według wieku beneficjentów

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 56. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia według płci

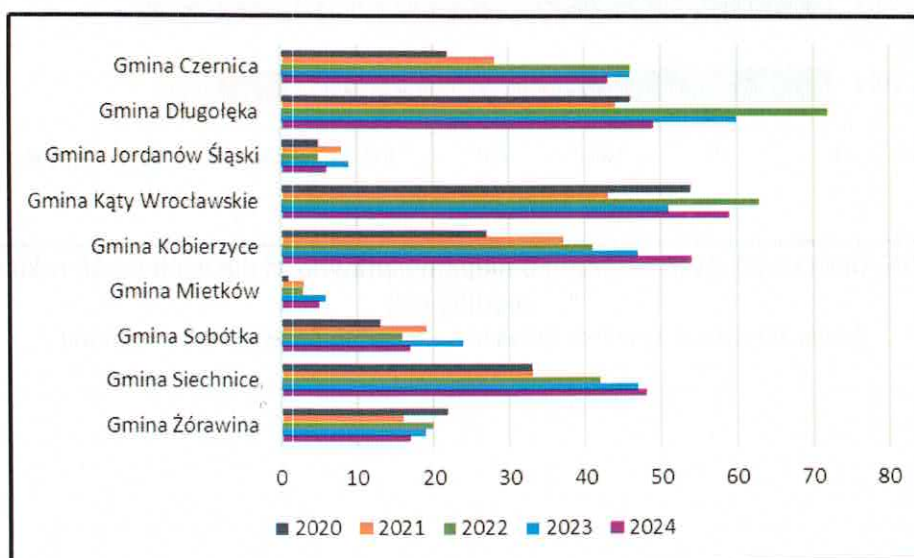
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 57. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia według liczby symboli przyczyn niepełnosprawności

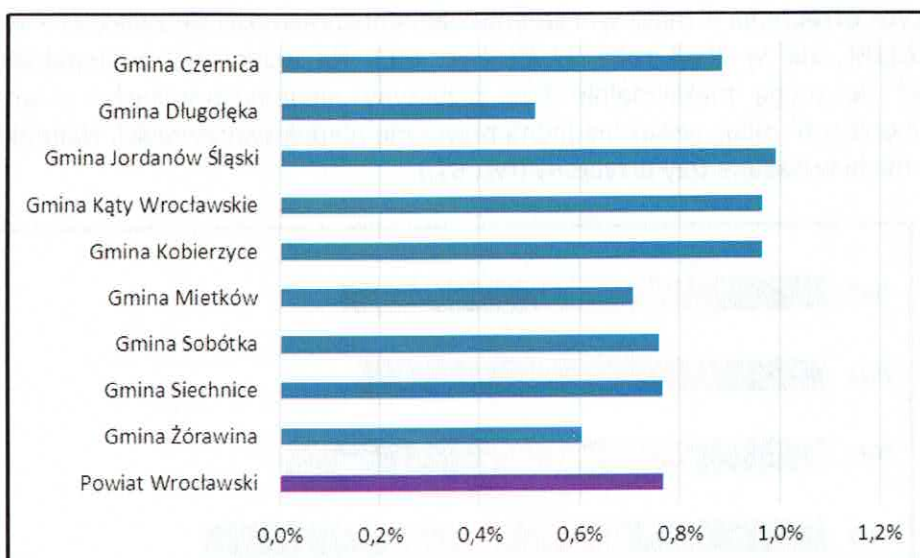
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Najwięcej orzeczeń o niepełnosprawności wydawanych było dla mieszkańców największych gmin. W 2024 roku najwięcej orzeczeń wydano mieszkańcom gmin Kąty Wrocławskie (59) i Kobierzyce (54), zaś najmniej mieszkańcom gmin Mietków (5) i Jordanów (6) (ryc. 58.). Warto spojrzeć na stosunek liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności do liczby mieszkańców w wieku do 16 lat. Dla Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku wyniósł on 0,8%. Najwyższy odsetek odnotowano dla gmin Jordanów, Kąty Wrocławskie i Kobierzyce (po 1,0%), zaś najniższy dla gmin Długołęka (0,5%) i Żórawina (0,6%) (ryc. 59.).

Ryc. 58. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla osób do 16 roku życia według gmin

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 59. Stosunek wydanych orzeczeń o niepełnosprawności do liczby mieszkańców w wieku do 16 lat w 2024 roku

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Z perspektywy wsparcia osób z niepełnosprawnościami istotna jest przyczyna niepełnosprawności. Orzeczenie o niepełnosprawności może zawierać maksymalnie trzy wskazania na przyczyny niepełnosprawności. W przypadku dzieci do 16. roku życia w 2024 roku najczęściej wskazywanymi przyczynami niepełnosprawności były całościowe zaburzenia rozwojowe oraz choroby neurologiczne. Najbardziej występujące przyczyny niepełnosprawności to choroby układu pokarmowego, moczowo-płciowego, choroby narządu wzroku i choroby psychiczne (tabela 44.).

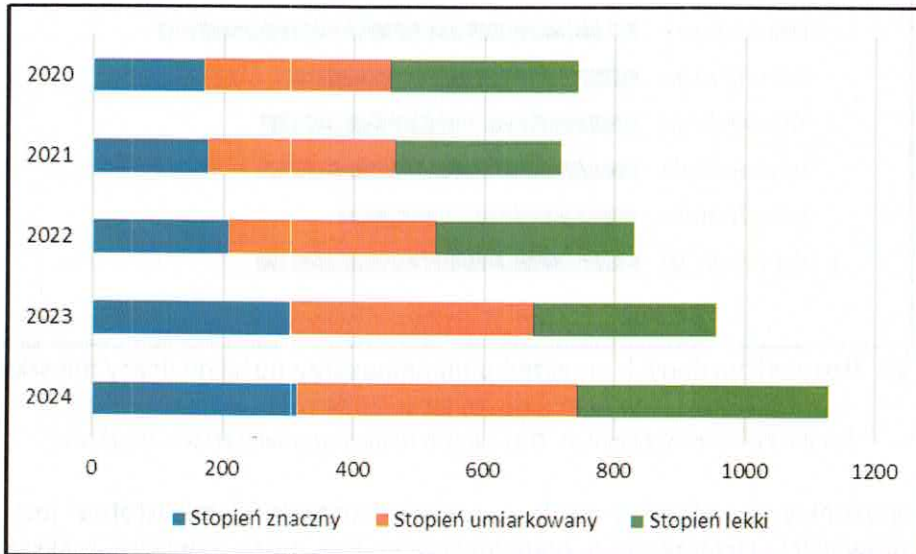
Tabela 44. Przyczyny niepełnosprawności orzeczone u osób do 16. roku życia w 2024 roku

Przyczyny niepełnosprawności	Czernica	Długoleka	Jordanów Śląski	Kąty Wrocławskie	Kobierzycy	Mietków	Sobótka	Siechnice	Żórawina	Powiat Wrocławski
01-U	2	1	0	7	7	2	0	3	1	23
02-P	0	1	1	1	3	0	1	1	1	9
03-L	3	3	0	4	5	0	1	1	0	17
04-O	3	0	0	1	1	0	0	1	0	6
05-R	6	3	0	4	4	1	3	1	1	23
06-E	2	2	1	1	2	0	0	2	1	11
07-S	5	3	1	2	3	0	0	3	0	17
08-T	0	0	0	1	1	0	0	1	0	3
09-M	2	2	0	0	1	0	0	0	0	5
10-N	12	11	2	22	19	2	2	9	5	84
11-I	5	7	0	5	9	1	2	10	1	40
12-C	15	18	3	24	13	1	10	21	8	113

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

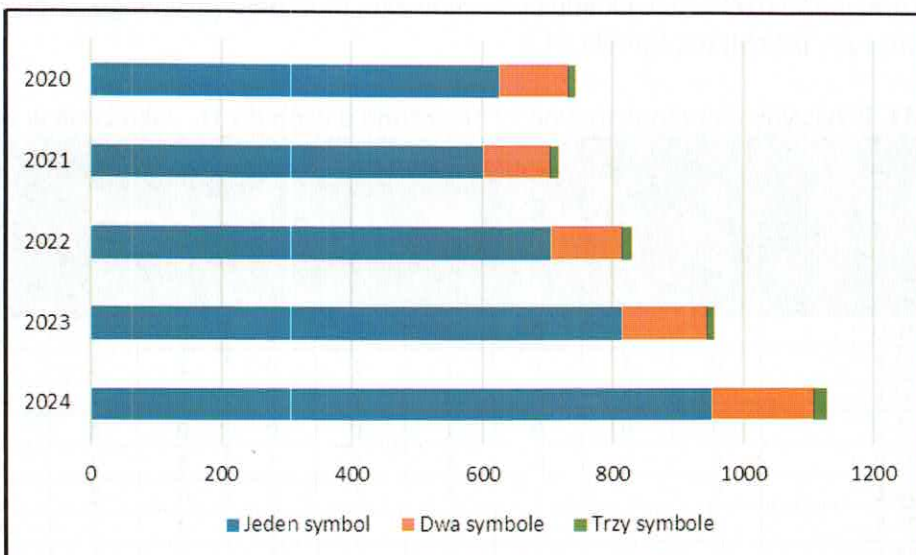
W przypadku osób od 16. roku życia wydane orzeczenie zawiera stopień niepełnosprawności. Najbardziej orzekany jest znaczny stopień niepełnosprawności, liczba osób uzyskujących orzeczenia o stopniu umiarkowanym i lekkim jest zbliżona. Odsetek osób

uzyskujących orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności się zwiększa – w 2020 roku było to 23,0%, zaś w 2024 roku 27,7% (ryc. 60.). Na orzeczeniu o niepełnosprawności znajdować się mogą maksymalnie trzy przyczyny niepełnosprawności – przeważająca większość orzeczeń miała wskazaną jedną przyczynę niepełnosprawności. Najmniejsza liczba orzeczeń miała wskazane trzy przyczyny (ryc. 61.).

Ryc. 60. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według stopnia niepełnosprawności

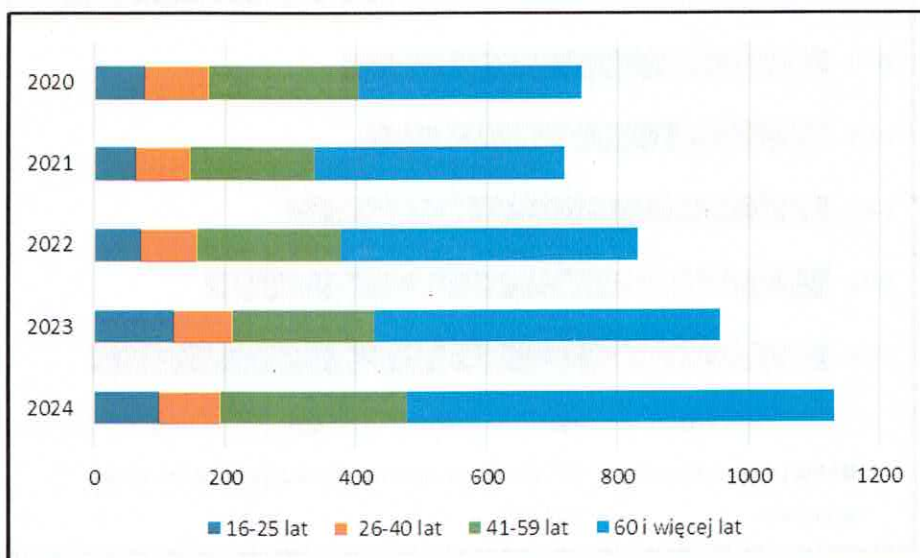
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 61. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według liczby symboli przyczyn niepełnosprawności

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

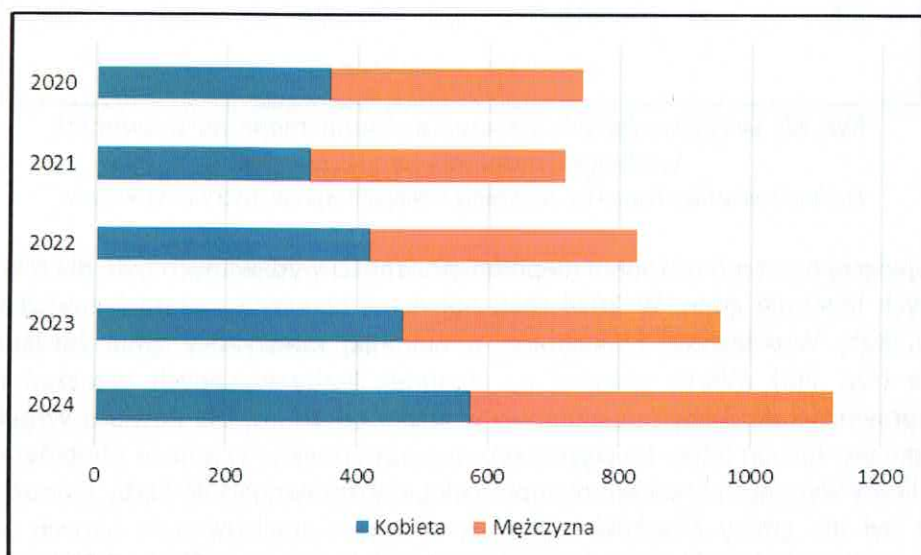
Analiza wieku beneficjentów orzeczeń o niepełnosprawności wskazuje, że orzeczenia najczęściej są wydawane osobom w wieku 60 lat i więcej, a następnie osobom w wieku 41-59 lat. Młodsze osoby uzyskują orzeczenia znacznie rzadziej. W 2024 roku seniorzy stanowili 57,6% osób uzyskujących orzeczenia o niepełnosprawności (ryc. 62.).

Ryc. 62. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według wieku beneficjentów

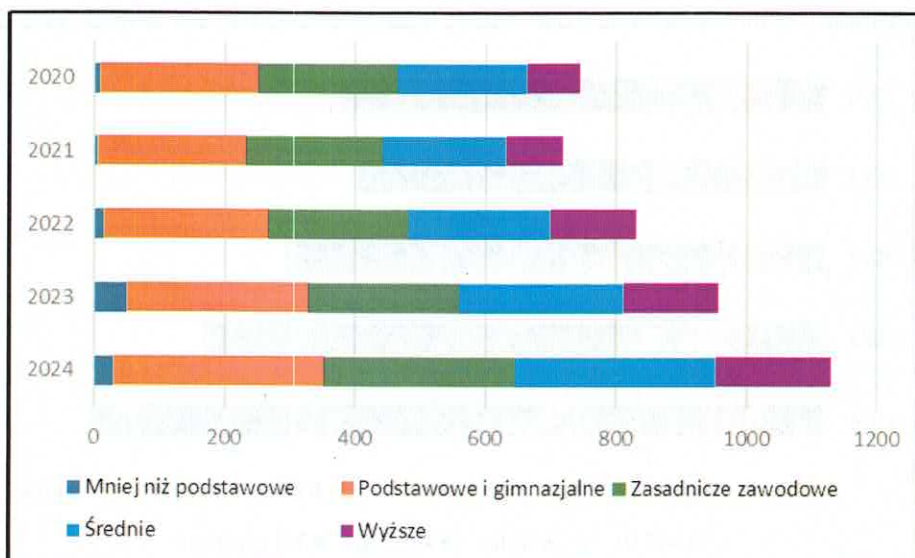
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Struktura osób uzyskujących orzeczenia o niepełnosprawności jest wyrównana – podobna liczba mężczyzn i kobiet otrzymuje orzeczenia (ryc. 63.). Zróżnicowany jest poziom wykształcenia osób uzyskujących orzeczenia o niepełnosprawności – możemy wskazać na trzy podobne liczebnie kategorie: osób z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, zasadniczym zawodowym oraz średnim. Znacznie rzadziej osoby otrzymujące orzeczenia mają wyższe wykształcenie, ale udział osób z wyższym wykształceniem w ogólnej liczbie osób uzyskujących orzeczenia wzrósł – z 10,8% w 2020 roku do 15,7% w 2024 roku (ryc. 64.). Wskazuje to na trudności osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostępu do wykształcenia, ale wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym obrazuje pozytywną zmianę w tym zakresie. Osoby uzyskujące orzeczenia o niepełnosprawności najczęściej nie pracują – w 2024 roku pracujący stanowili zaledwie 16,3% osób uzyskujących orzeczenia (ryc. 65.).

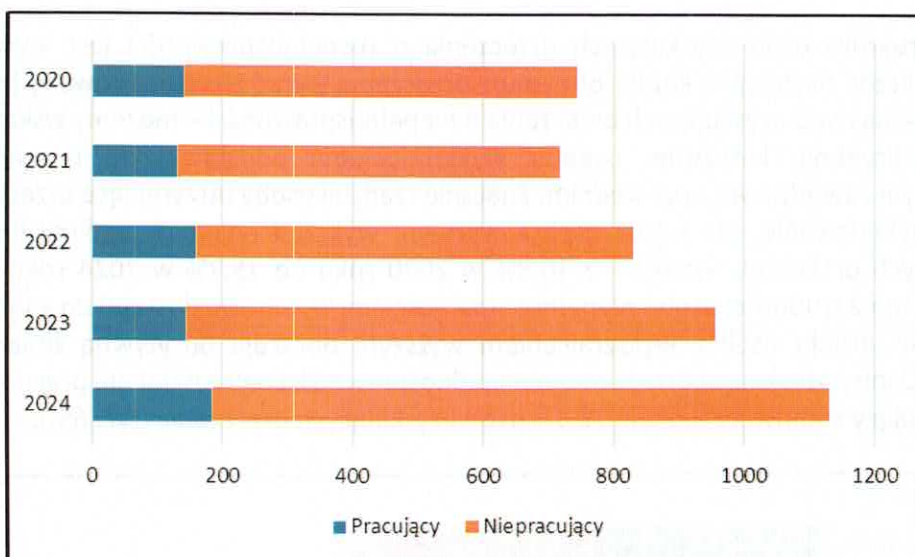
Ryc. 63. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według płci beneficjentów

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 64. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według wykształcenia beneficjentów

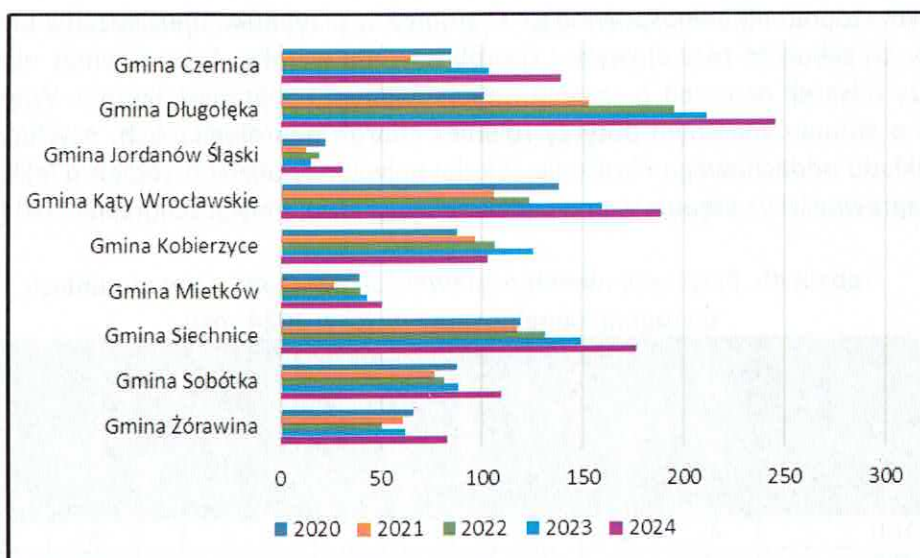
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 65. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według zatrudnienia beneficjentów

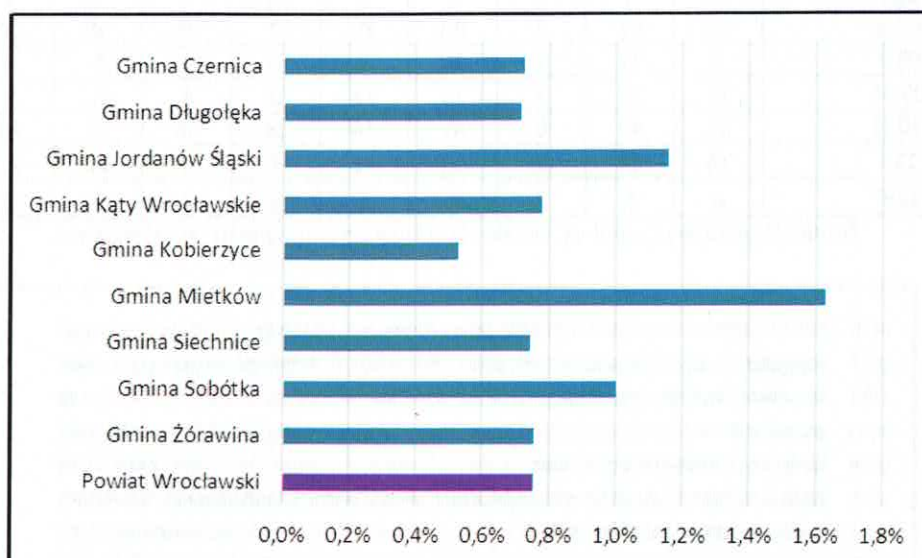
Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Najwięcej orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydawanych było dla mieszkańców największych liczebnie gmin. W 2024 roku najwięcej orzeczeń otrzymali mieszkańcy gmin Długołęka, Kąty Wrocławskie i Siechnice, a najmniej mieszkańcy gmin Jordanów Śląski i Mietków (ryc. 66.). Warto spojrzeć na stosunek liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności do liczby mieszkańców w wieku od 16 lat. Dla Powiatu Wrocławskiego w 2024 roku wyniósł on 0,8%. Najwyższy odsetek odnotowano w gminie Mietków – aż 1,6%. Stosunek liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności do liczby ludności w wieku od 16 lat był dla gminy Mietków najwyższy w całym analizowanym okresie 2020-2024 i systematycznie rósł. Wysoki odsetek notujemy w gminie Jordanów Śląski (1,2%) – tu znaczący wzrost nastąpił w 2024 roku. Najniższy odsetek – 0,5% – dotyczył gminy Kobierzyce (ryc. 67.).

Ryc. 66. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności według gmin

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 67. Stosunek wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności do liczby mieszkańców w wieku od 16 lat

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Analiza przyczyn niepełnosprawności wskazywanych w orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności pokazuje znaczną odmienną przyczyn niepełnosprawności wśród osób dorosłych i dzieci (por. tabela 44. i 45.). W przypadku osób od 16. roku życia w 2024 roku najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności były upośledzenie narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne. Najrzadziej występowały epilepsja i całościowe zaburzenia rozwojowe (tabela 45.). Wiąże się to z faktem, że większość osób z niepełnosprawnościami to osoby w podeszłym wieku, w którym tego typu choroby występują często.

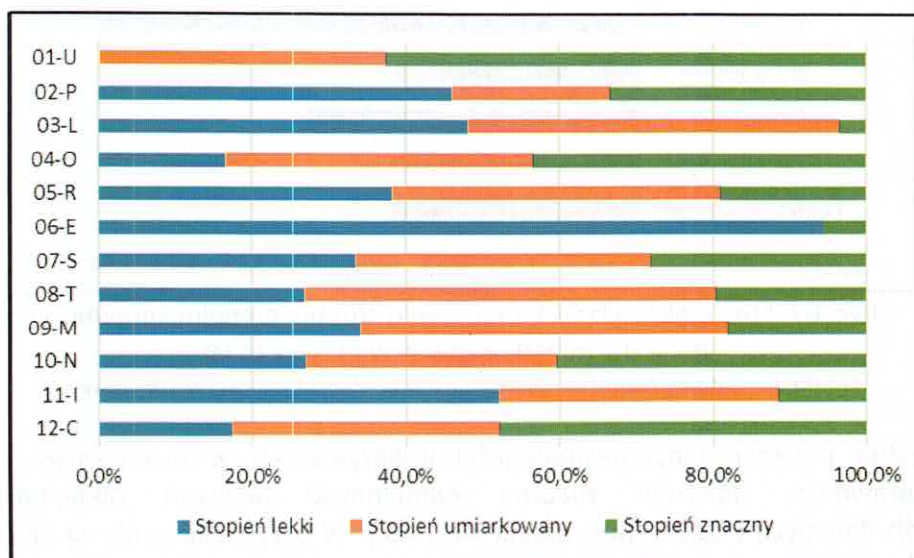
Analizując przyczyny niepełnosprawności warto zwrócić również uwagę na stopnie niepełnosprawności, bowiem wskazują one na fakt niezdolności do pracy oraz samodzielnej egzystencji i zakres niezbędnej opieki i pomocy ze strony innych. Największy odsetek orzeczeń

o znacznym stopniu niepełnosprawności występuje w przypadku upośledzenia umysłowego, całościowych zaburzeń rozwojowych i chorób narządu wzroku. Tutaj również obserwujemy największy odsetek orzeczeń o stopniu umiarkowanym i znacznym łącznie. Większy udział orzeczeń o stopniu znacznym dotyczy również chorób neurologicznych, psychicznych oraz chorób układu oddechowego i krążenia. Z kolei największy udział orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności występuje w przypadku epilepsji i tzw. innych schorzeń (11-I) (ryc. 68.).

Tabela 45. Przyczyny niepełnosprawności orzeczone na orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności w 2024 roku

Przyczyny niepełnosprawności	Czerwnica	Długoleka	Jordanów Śląski	Kąty Wrocławskie	Kobierzyce	Mietków	Sobótka	Stechnice	Żórawina	Powiat Wrocławski
01-U	4	1	0	8	5	1	1	6	6	32
02-P	14	53	12	20	8	5	7	10	12	141
03-L	7	9	4	14	8	2	2	8	2	56
04-O	1	8	2	5	3	0	1	8	2	30
05-R	40	59	11	42	36	14	25	47	26	300
06-E	2	4	1	6	0	0	3	0	2	18
07-S	33	57	3	43	20	7	28	45	20	256
08-T	5	17	1	10	4	4	6	5	4	56
09-M	14	32	3	15	12	2	5	22	6	111
10-N	23	49	6	41	18	14	16	37	14	218
11-I	14	24	5	18	11	7	12	12	10	113
12-C	4	5	2	4	1	2	2	3	0	23

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

Ryc. 68. Udział orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności w orzeczeniach wskazujących na określone przyczyny niepełnosprawności

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu.

1.2.7. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu i finansowane głównie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Działania w tym zakresie obejmują:

- dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych;
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami;
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami;
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Środki przekazywane Powiatowi Wrocławskiemu z PFRON na realizację tych działań w latach 2020-2024 wzrosły niemal dwukrotnie – w 2020 roku wykorzystano 1 511 231,00 zł, zaś w 2024 roku aż 2 936 170,51 zł. Podkreślić należy, że Powiat wykorzystuje fundusze niemalże w 100%. O rozdzieleniu środków na poszczególne zadania decyduje Rada Powiatu Wrocławskiego. Liczba składanych wniosków rośnie. Wiele wniosków nie uzyskuje dofinansowania, ze względu na ograniczone środki finansowe oraz niespełnianie przez wnioskodawców kryteriów. Zdarzają się również wnioski z brakami formalnymi, które nie zostają uzupełnione. W okresie pandemii Covid-19 częściej miały miejsce rezygnacje z przyznanych dofinansowań, szczególnie w odniesieniu do udziału w turnusach rehabilitacyjnych.

Największe środki finansowe przeznaczane są na dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej oraz na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Z dofinansowań, szczególnie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzysta najwięcej osób. Dofinansowania te dotyczą najczęściej aparatów słuchowych, protez, obuwia ortopedycznego, ortez, wózków inwalidzkich, balkoników, materacy, poduszek przeciwoleżynowych, pionizatorów, gorsetów korekcyjnych, aparatów do leczenia bezdechu, szkieł okularowych oraz innych środków pomocniczych, np. zbiorników na insulinę, sensorów, cewników, pieluchomajtek. Dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dotyczą sprzętu wykorzystywanego w aktywnej rehabilitacji, m.in. łózek rehabilitacyjnych, rowerów, kombinezonów do elektrostymulacji czy sensorycznych placów zabaw.

Osoby z niepełnosprawnościami korzystać mogą również z dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Dofinansowania likwidacji barier architektonicznych dotyczą najczęściej przystosowania łazienek, poszerzenia drzwi w mieszkaniu, zakupu podnośników, krzeseł schodowych oraz zakupu sprzętu wspomagającego komunikację (laptopy, telefony, drukarki, słuchawki). Bariery komunikacyjne likwidowane są przede wszystkim przez zakup sprzętu elektronicznego: laptopów, monitorów, telefonów, drukarek, tabletów, myszy, oprogramowania do komunikacji wspomagającej i alternatywnej „Mówik”. Likwidacja barier technicznych z kolei obejmuje zakup podnośników transportowych, podnośników transportowo-kąpielowych, krzesełek schodowych i innych.

Zainteresowaniem cieszy się również dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. W 2023 roku zadanie to nie było finansowane, zaś w roku 2024 przeznaczono na nie środki znacznie niższe niż w latach 2021-2022.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami polega na dofinansowywaniu wniosków organizacji pozarządowych, które realizują działania na rzecz tych osób. Najczęściej są to wycieczki i imprezy o charakterze integracyjnym. Wsparcie w ostatnich latach uzyskiwały następujące organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych z Siechnic oraz Stowarzyszenie „Krzyś – Byś Kolorowo Żył”.

Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnościami prowadzona jest również w ramach warsztatów terapii zajęciowej. Na terenie Powiatu Wrocławskiego funkcjonuje, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej Warsztat Terapii Zajęciowej w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim. Przeznaczony jest on dla 40 osób z niepełnosprawnościami, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy zarobkowej. Warsztat czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00 i zapewnia minimum 7 godzin zajęć. Uczestnicy dowożeni są na zajęcia busami. Terapia zajęciowa przebiega zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii każdego uczestnika. Prowadzona jest w następujących pracowniach: gospodarstwa domowego, plastycznej, dydaktyczno-komputerowej, rękodzieła, modelarskiej (pracownia sezonowa w okresie jesienno-zimowym), ogrodniczej (pracownia sezonowa w okresie wiosenno-letnim) i reedukacji z elementami muzykoterapii. Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej finansowana jest ze środków PFRON i środków własnych Powiatu Wrocławskiego. Powiat Wrocławski pokrywa również częściowo wydatki związane z uczestnictwem mieszkańców Powiatu w warsztatach terapii zajęciowej na terenie innych powiatów – w 2024 roku dotyczyło to 23 osób, z czego 20 we Wrocławiu.

Informacje dotyczące wysokości wydatkowanych środków oraz liczby złożonych i dofinansowanych wniosków w ramach działań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami zestawiono w tabelach 46. oraz 47.

Tabela 46. Wysokość środków wydatkowanych przez Powiat Wrocławski z PFRON na wsparcie osób z niepełnosprawnościami

	2020	2021	2022	2023	2024
Dofinansowanie do uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	58890,00	149891,00	146156,00	0,00	95494,15
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością	27780,00	38451,00	56578,00	56999,38	78819,08
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	443887,00	552904,00	643918,00	824506,40	973381,68
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	199999,00	235741,00	289761,00	300000,00	449902,00
Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	771675,00	829871,00	1005118,00	1152556,20	1338573,60
Ogółem	1502231,00	1806858,00	2141531,00	2334061,98	2936170,51

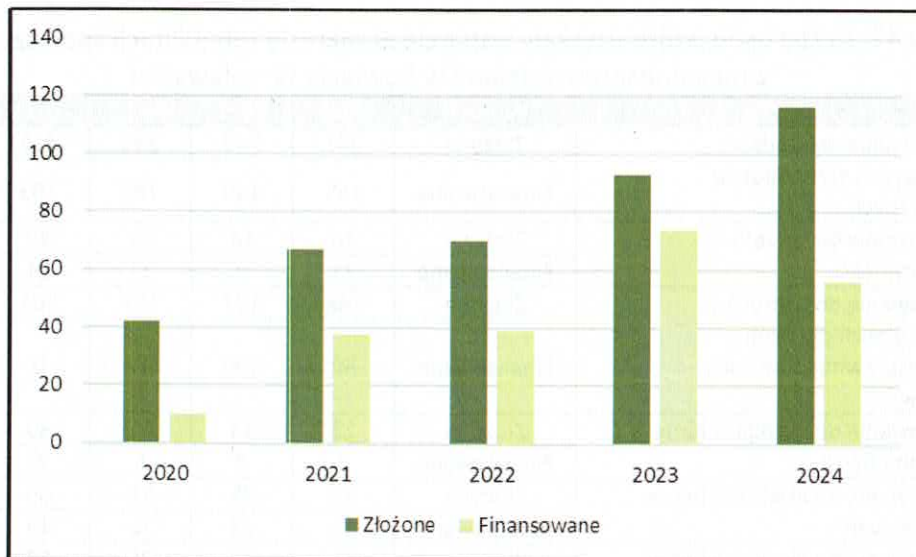
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Tabela 47. Liczba osób, które uzyskały wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Wrocławskim

Działania	Wnioski	2020	2021	2022	2023	2024
Dofinansowanie do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Złożone	241	249	345	412	400
	Finansowane	155	160	183	303	338
Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	Złożone	18	14	21	42	56
	Finansowane	11	9	13	14	33
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów	Złożone	148	127	152	204	136
	Finansowane	50	109	97	0	26
Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych	Złożone	22	13	21	30	24
	Finansowane	7	7	6	5	12
Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu	Złożone	27	25	25	66	61
	Finansowane	18	23	10	19	43
Dofinansowanie do likwidacji barier technicznych	Złożone	11	18	26	20	25
	Finansowane	5	16	11	12	18
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami	Złożone	4	4	6	5	4
	Finansowane	4	4	4	5	4

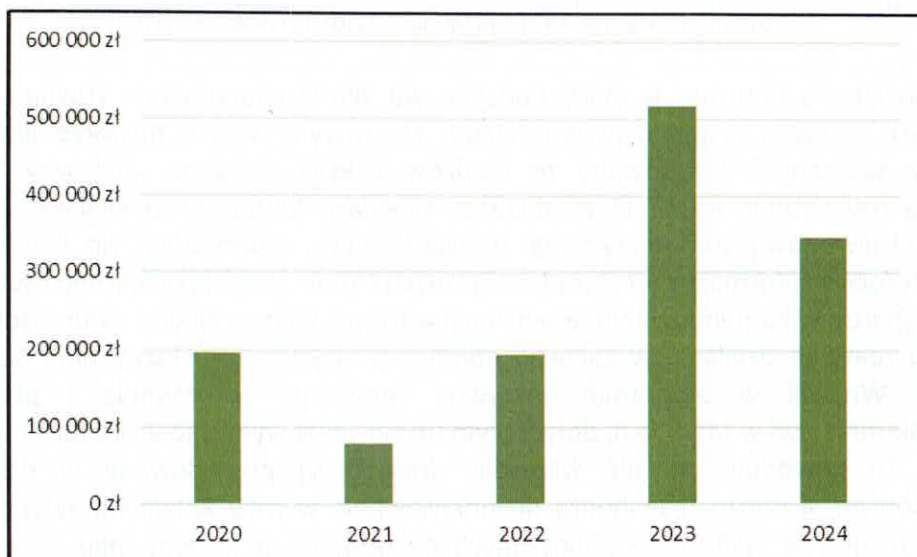
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu realizuje również programy wspierające osoby z niepełnosprawnościami. Kluczowym w tym obszarze jest program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków PFRON. Program „Aktywny Samorząd” umożliwia uzyskiwanie wsparcia w obszarze likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, co dotyczy barier transportowych, w poruszaniu się, w uczestnictwie w społeczeństwie informacyjnym, barier związanych z koniecznością opieki nad osobą zależną, a także wsparcia w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej. Osobny moduł programu realizuje działania w zakresie pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Wnioski w programie „Aktywny Samorząd” w Module I przyjmowane są do 31 sierpnia, zaś w Module II, dotyczącym uzyskiwania wyższego wykształcenia dwa razy w roku. To powoduje, że nie wszystkie wnioski są procedowane w danym roku kalendarzowym, a często przechodzą do finansowania w roku kolejnym. Wiąże się z tym znaczące różnice w wydatkach ponoszonych na program w danym roku, co szczególnie widoczne było w związku z pandemią Covid-19. Jednocześnie zauważyć należy, że liczba składanych i finansowanych wniosków rośnie (zob. ryc. 69. oraz 70.).

Ryc. 69. Wnioski złożone i finansowane w danym roku w ramach programu „Aktywny Samorząd”

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Ryc. 70. Wydatki na program „Aktywny Samorząd”

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

W latach 2020-2023 realizowany był „Program wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze likwidacji barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania, finansowany ze środków PFRON. W analizowanym okresie ze wsparcia w postaci zakupu samochodu przystosowanego do przewożenia osób z niepełnosprawnością skorzystały Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich i Warsztat Terapii Zajęciowej w Małkowicach. W Niepublicznym Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym przy Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym dla Dzieci w Jasz kotlu zrealizowany został projekt „Wymiana windy hydraulicznej na elektryczną”, zaś Gmina Jordanów Śląski zrealizowała projekt „Montaż platformy i krzeselka schodowego w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej”.

Powiat Wrocławski od 2021 roku realizował wsparcie w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz Powiatu Wrocławskiego. Program realizowany był poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego oraz całodobowego. Opieka wytchnieniowa dzienna była realizowana na terenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich lub w miejscu zamieszkania. Opieka całodobowa wdrożona została w 2022 roku i była świadczona w Domu Opieki Św. Józefa w Małkowicach, prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej. Liczba osób korzystających z programu wskazana została w tabeli 48. Zdecydowanie większym zainteresowaniem cieszy się opieka całodobowa. Powiat Wrocławski realizował również Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, w ramach którego udzielał wsparcia asystenckiego osobom posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Liczbę osób, które skorzystały ze wsparcia przedstawiono w tabeli 48.

Tabela 48. Liczba osób korzystających z opieki i wsparcia w ramach Programu „Opieka Wytchnieniowa” oraz Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” prowadzonych przez Powiat Wrocławski

Forma wsparcia	2021	2022	2023	2024
Opieka wytchnieniowa dzienna	8	5	5	8
Opieka wytchnieniowa całodobowa	-	24	27	32
Asystentura osobista	3	5	5	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Powiat Wrocławski uczestniczy w projekcie Województwa Dolnośląskiego „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny Uczeń”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Projekt umożliwia uczniom z niepełnosprawnościami uzyskanie stypendium. W 2024 roku stypendium otrzymało 35 uczniów w wysokości po 3 500,00 zł.

Powiat Wrocławski bierze również udział w programach „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” mieszkanie dla absolwenta na lata 2022-2026 i „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” dostępne mieszkanie na lata 2022-2026. Celem Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” mieszkanie dla absolwenta na lata 2022-2026 jest zapewnienie beneficjentom samodzielnych mieszkań, zaś programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” dostępne mieszkanie na lata 2022-2026 zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych.

Powiat realizował również inne programy wspierające osoby z niepełnosprawnościami - Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” oraz „Program aktywizacji społecznej poprzez rehabilitację osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności - pilotaż z udziałem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu” w ramach współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Rehabilitacji – „CREATOR Sp. z o. o.” finansowany w ramach NFZ.

Zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami wdraża Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami z terenu Powiatu Wrocławskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu w latach 2023-2025 wzrosła w porównaniu z okresem 2020-2022. Osoby zarejestrowane jako bezrobotne to głównie osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności w średnim wieku i z niskim wykształceniem, co może im utrudniać podjęcie zatrudnienia (tabela 49.).

Tabela 49. Liczba osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami z terenu Powiatu Wrocławskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrocławiu

Wyszczególnienie		31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2024	30.06. 2025
Niepełnosprawni bezrobotni ogółem		74	97	87	106	92	108
Płeć	mężczyźni	48	59	46	67	62	65
	kobiety	26	38	41	39	30	43
Stopień niepełnosprawności	znaczny	0	2	1	1	2	2
	umiarkowany	8	14	19	26	22	26
	lekki	66	81	67	79	68	80
Wiek	18-24	3	6	7	5	7	9
	25-34	9	10	7	12	8	14
	35-44	11	18	11	18	14	21
	45-54	10	23	28	27	25	27
	55-59	16	22	19	22	22	26
	60 i więcej lat	16	18	15	22	16	11
Wykształcenie	wyższe	8	7	7	6	4	12
	policealne i średnie zawodowe	17	23	14	26	18	21
	średnie ogólnokształcące	4	6	7	8	8	6
	zasadnicze zawodowe	25	29	30	34	31	33
	gimnazjalne	1	3	2	3	1	4
	podstawowe i poniżej	19	29	27	29	30	32

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu.

Powiatowy Urząd Pracy dysponował znaczącą liczbą miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, zarówno na terenie Powiatu Wrocławskiego, jak i we Wrocławiu. W 2024 roku było to 217 miejsc na terenie Powiatu i 777 na terenie Wrocławia.

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu realizował wsparcie osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w ramach usług i instrumentów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy, realizował również Program „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. W 2024 roku ze szkoleń skorzystały dwie osoby z niepełnosprawnościami, a jedna osoba uzyskała środki na podjęcie działalności gospodarczej w ramach Programu „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław”. W latach 2020-2023 osoby bezrobotne z niepełnosprawnościami nie korzystały ze szkoleń oraz ze wsparcia w postaci środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej. W latach 2020-2024 nie udzielono dofinansowania na realizację zadania związanego z wyposażeniem stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej. W tych zakresach nie były składane wnioski przez osoby z niepełnosprawnościami.

Realizację działań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami wspiera Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, która jest organem opiniotwórczo-doradczym Starosty Powiatu Wrocławskiego.

Do zakresu działalności Rady należą:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych;

- opiniowanie projektu Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- ocena realizacji Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu Wrocławskiego pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Rada składa się z 5 członków, którzy powoływani są spośród przedstawicieli działających na terenie Powiatu Wrocławskiego, organizacji pozarządowych i fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego. W kadencji 2020-2024 członkami Rady były następujące osoby:

- Marcin Seretny – Przewodniczący Rady – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach, Dyrektor Domu Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach;
- Ewa Walerzak – Wiceprzewodnicząca Rady – Prezes Stowarzyszenia „KRZYŚ – Być Kolorowo Żył” z Kątów Wrocławskich;
- Piotr Duszeńko – Sekretarz – Pełnomocnik Wójta ds. Społecznych Gminy Długołęka;
- Joanna Brytkowska-Hehn – Członek – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach;
- Ryszard Kuczyński – Członek – Wiceprzewodniczący Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego Oddział Dolnośląski.

Z kolei skład Rady w kadencji 2025-2028 tworzą:

- Aneta Towarnicka – Przewodnicząca Rady – przedstawiciel Stowarzyszenia „KRZYŚ – Być Kolorowo Żył” z Kątów Wrocławskich (do listopada 2025 r. Wiceprzewodnicząca Rady);
- Ryszard Kuczyński – Wiceprzewodniczący Rady – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego Oddz. Dolnośląski we Wrocławiu (do listopada 2025 r. Przewodniczący Rady);
- Grażyna Szymańska – Sekretarz – przedstawiciel Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Sobótce;
- Urszula Stępak – Członek – przedstawiciel Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kątach Wrocławskich;
- Patrycja Kobak – Członek – przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicy.

1.2.8. Działania w zakresie aktywizacji i integracji seniorów

Działania w zakresie aktywizacji i integracji seniorów realizowane są przez gminy Powiatu Wrocławskiego, przez instytucje kultury, sportu i rekreacji, a także przez pomoc społeczną. W obszarze tym aktywne są również organizacje pozarządowe o charakterze senioralnym.

Główną instytucją, która w Powiecie Wrocławskim realizuje zadania w zakresie aktywizacji i integracji seniorów jest Powiatowy Klub Seniora z siedzibą w Kątach Wrocławskich, przy ul. 1 Maja 43C. Jest ona dzienną formą wsparcia przeznaczoną dla 30 osób powyżej 60 roku życia – mieszkańców Powiatu Wrocławskiego. Obłożenie placówki jest pełne, zwolnione miejsca są zajmowane przez nowych uczestników. W 2024 roku do Klubu dołączyło 6 nowych osób. Frekwencja na zajęciach w Klubie jest bardzo wysoka. Powiatowy Klub Seniora realizuje działania aktywizujące w pięciu głównych obszarach: edukacji, kulturze, integracji, rekreacji

i profilaktyce zdrowotnej. Zajęcia edukacyjne obejmują między innymi dydaktykę w zakresie bezpieczeństwa, w tym cyberbezpieczeństwa, edukacji prawnej, a także zajęcia związane z historią oraz rękodziełem. Dostęp do kultury jest zapewniany poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych. Integracja to bieżąca aktywność w ramach Klubu, ale również imprezy o charakterze okolicznościowym, np. Walentynki, Dzień Kobiet, Bal Seniora, Dzień Seniora. Zajęcia rekreacyjne obejmują spacer i wycieczki, z kolei zajęcia z zakresu profilaktyki prozdrowotnej to systematyczne zajęcia ruchowe i taneczne, warsztaty dietetyczne i inne. Członkowie Klubu angażują się również w działania wolontariackie.

Powiat Wrocławski organizuje Powiatowy Dzień Seniora, w związku z obchodami Ogólnopolskiego Dnia Seniora, przypadającego na dzień 14 listopada. W 2024 roku impreza odbyła się po raz piąty, aby podkreślić obecność osób starszych w społeczeństwie oraz docenić rolę jaką pełnią w życiu rodzinnym i społecznym. W ramach Dnia Seniora program artystyczny prezentują uczestnicy Powiatowego Klubu Seniora.

Podkreślić należy, że również inne imprezy adresowane do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, na przykład „Biała Niedziela” w Powiecie Wrocławskim uwzględniają potrzeby seniorów.

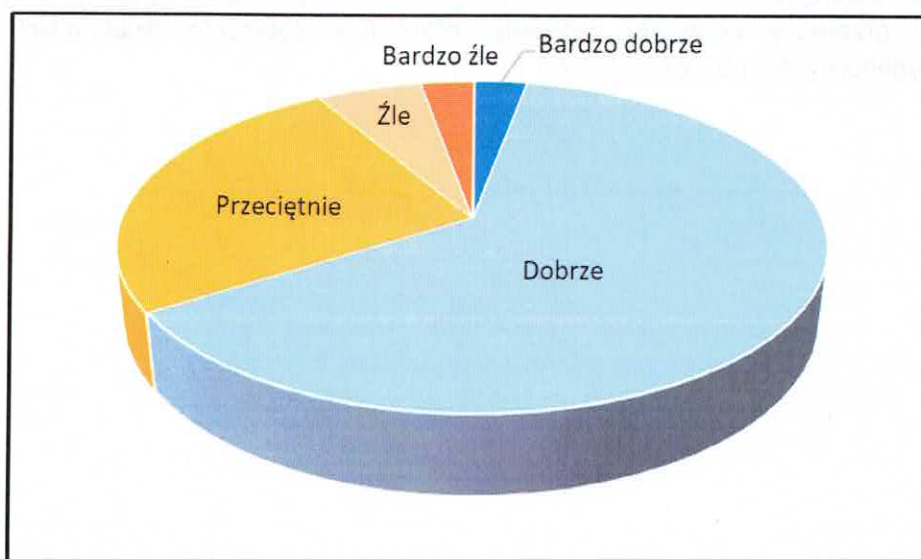
W Powiecie Wrocławskim funkcjonuje Rada Seniorów Powiatu Wrocławskiego. Rada ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Powiatowa Rada Seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku. W kadencji 2025-2029 Rada liczy 19 członków. Prezydium Rady tworzą: Przewodnicząca: Jolanta Kruzel (Gmina Długołęka), Pierwsza Wiceprzewodnicząca: Urszula Stępak (Gmina Kąty Wrocławskie) oraz Druga Wiceprzewodnicząca: Alicja Krasny (Gmina Długołęka).

1.3. Analiza problemów społecznych

1.3.1. Identyfikacja problemów społecznych

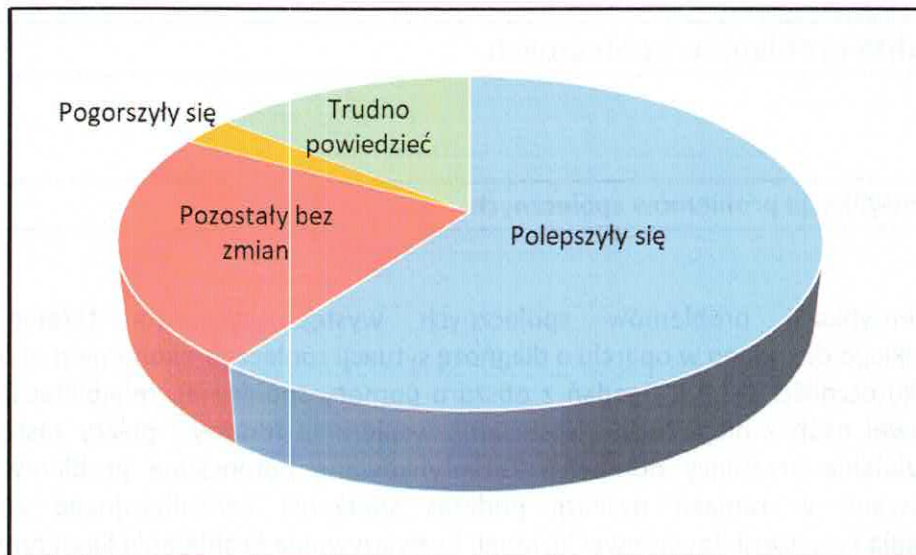
Identyfikacji problemów społecznych występujących na terenie Powiatu Wrocławskiego dokonano w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz analizę stanu i skuteczności realizacji zadań z obszaru pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Zidentyfikowane potencjalne problemy społeczne zweryfikowano w ramach dyskusji podczas spotkania konsultacyjnego Zespołu ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030 oraz poprzez ankietę diagnostyczną o wypełnienie której poproszono ekspertów w obszarze rozwiązywania problemów społecznych: radnych Rady Powiatu Wrocławskiego, kierowników ośrodków pomocy społecznej z gmin wchodzących w skład Powiatu Wrocławskiego oraz członków Zespołu ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030.

Respondentów poproszono o ocenę ogólnych warunków życia na terenie Powiatu Wrocławskiego. Generalnie ocenili je oni jako dobre – takiej odpowiedzi udzieliły 22 osoby, zaś 9 osób oceniło te warunki jako przeciętne (ryc. 71.). Zdecydowana większość ankietowanych wskazała, że w ciągu ostatnich 5 lat warunki życia na terenie Powiatu Wrocławskiego polepszyły się, mniejsza część osób wskazała, że pozostały bez zmian (ryc. 72.). Warunki życia i zmiana w tym zakresie są więc oceniane pozytywnie.

Ryc. 71. Ocena ogólnych warunków życia na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35)

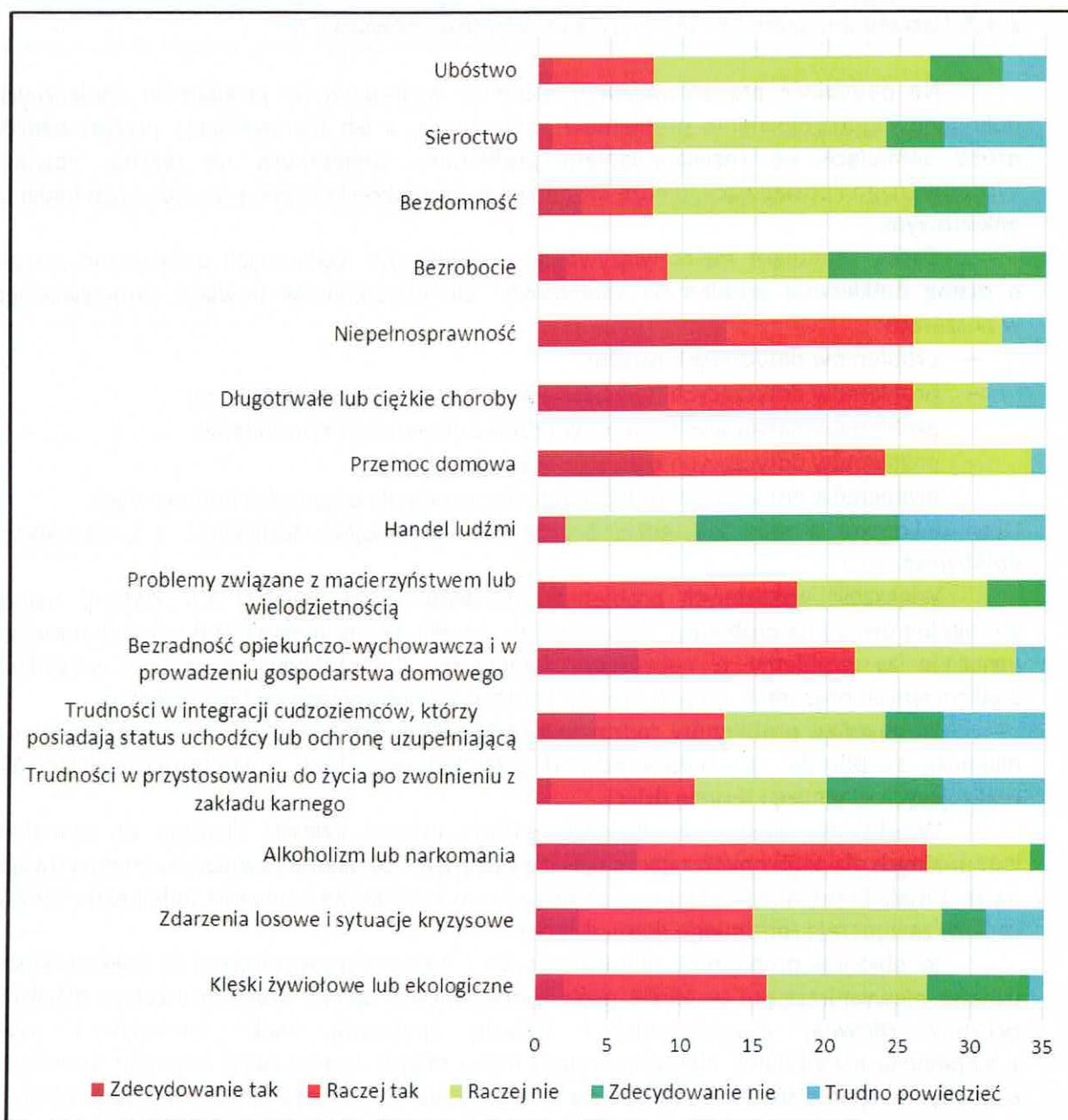
Źródło: Opracowanie własne.

Ryc. 72. Zmiana ogólnych warunków życia na terenie Powiatu Wrocławskiego w ciągu ostatnich 5 lat – wyniki badania ankietowego (n=35)

Źródło: Opracowanie własne.

Ankietowani zapytani o występowanie trudnych sytuacji życiowych na terenie Powiatu Wrocławskiego wskazali przede wszystkim na uzależnienia, niepełnosprawność, długotrwałe lub ciężkie choroby, przemoc domową, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemy związane z macierzyństwem lub wielodzietnością. Najczęściej wskazywano na występowanie problemu handlu ludźmi, mniej osób wskazało też na ubóstwo, bezrobocie czy bezdomność (ryc. 73.). Opinie te wpisują się we wskazywane w sprawozdaniach ośrodków pomocy społecznej gmin Powiatu Wrocławskiego powody udzielania pomocy społecznej, w których do dominujących powodów udzielania pomocy społecznej należały długotrwałe lub ciężkie choroby i niepełnosprawność. Na ważność problemu przemocy domowej wskazują informacje dotyczące działalności zespołów interdyscyplinarnych (zob. rozdz. 1.2.2. i 1.2.4.).

Ryc. 73. Występowanie trudnych sytuacji życiowych na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35)

Źródło: Opracowanie własne.

W oparciu o przeprowadzone analizy za kluczowe problemy społeczne występujące na terenie Powiatu Wrocławskiego uznano:

- problemy związane z realizacją funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- problemy związane z zapewnieniem opieki w ramach pieczy zastępczej dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców;
- problemy związane z niepełnosprawnością;
- problemy związane z długotrwałymi lub ciężkimi chorobami;
- uzależnienia;
- przemoc domową;
- występowanie sytuacji kryzysowych;
- problemy związane z funkcjonowaniem instytucji pomocowych.

1.3.2. Uszczegółowienie i hierarchizacja problemów społecznych

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy występowania problemów społecznych dokonano uszczegółowienia problemów społecznych, a ich hierarchizację przeprowadziły osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie Powiatu Wrocławskiego i posiadające wiedzę ekspercką w tym zakresie w przeprowadzonym badaniu ankietowym.

Osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych poproszone zostały o ocenę dotkliwości problemów społecznych dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w obszarach:

- problemów dotyczących rodzin;
- problemów dotyczących funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- problemów dotyczących seniorów i osób z niepełnosprawnościami;
- problemów dotyczących kryzysów i uzależnień;
- problemów dotyczących funkcjonowania instytucji i organizacji pomocowych.

Ocen dokonano w skali 1-5, gdzie 1 oznaczało najmniejszą dotkliwość, a 5 największą dotkliwość.

Większość wskazanych problemów uzyskało ocenę powyżej 3,5. Zwrócić należy szczególną uwagę na problemy, które uzyskały średnią ocenę powyżej 4,0 – bowiem można uznać je za problemy o najwyższej dotkliwości. Zidentyfikowano je we wszystkich analizowanych obszarach, co wskazuje na konieczność interwencji na tych polach.

W obszarze problemów rodzin za najistotniejsze uznano długi czas oczekiwania na diagnozę w poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz brak dostępności specjalistów realizujących diagnozę i terapię dzieci.

W obszarze pieczy za niezwykle istotną uznano kwestię dostępu do mieszkań komunalnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą. Zwrócono również szczególną uwagę na zbyt małą liczbę miejsc w pieczy zastępczej oraz brak zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.

W obszarze problemów seniorów i osób z niepełnosprawnościami za najistotniejsze uznano niewystarczające wsparcie osób wymagających opieki, które opuszczają placówki ochrony zdrowia, osamotnienie i izolację społeczną osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, niewystarczającą liczbę miejsc w ośrodkach wsparcia dziennego oraz zbyt małą ilość środków z PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Za kluczowe w obszarze kryzysów i uzależnień uznano rosnącą liczbę osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, rosnącą liczbę osób doznających kryzysów psychicznych i osób z zaburzeniami psychicznymi.

Analiza obszaru dotyczącego funkcjonowania instytucji pomocowych wykazała, że najistotniejszym problemem są nieatrakcyjne wynagrodzenia oferowane pracownikom realizującym zadania w obszarze rozwiązywania problemów społecznych, z czym wiąże się rotacja kadr. Zwrócono również uwagę na niedostateczną liczbę pracowników, przeciążenie pracowników, wypalenie zawodowe, a także trudności we współpracy z sądami i podmiotami ochrony zdrowia. Szczegółowe problemy społeczne i ocenę ich dotkliwości zestawiono w tabelach 50.-54.

Tabela 50. Średnia ocena dotkliwości problemów społecznych w obszarze problemów dotyczących rodzin na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35), ocena dokonywana w skali 1-5

Problemy szczegółowe	Ocena
Trudności w realizacji funkcji rodzicielskich skutkujące koniecznością wspierania rodziny	3,54
Trudności w realizacji funkcji rodzicielskich skutkujące koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	3,31
Deficyty kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	3,71
Brak dostępności specjalistów realizujących diagnozę i terapię dzieci	4,43
Długi czas oczekiwania na diagnozę w poradni psychologiczno-pedagogicznej	4,49

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 51. Średnia ocena dotkliwości problemów społecznych w obszarze pieczy zastępczej na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35), ocena dokonywana w skali 1-5

Problemy szczegółowe	Ocena
Zbyt mała liczba miejsc w pieczy zastępczej	4,43
Brak zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka	4,29
Nieatrakcyjne wynagrodzenie osób prowadzących zawodowe formy pieczy zastępczej	4,03
Ograniczona oferta specjalistycznego wsparcia dla dzieci umieszczonych w pieczy	4,03
Trudny dostęp do mieszkań komunalnych dla osób opuszczających pieczę zastępczą	4,60

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 52. Średnia ocena dotkliwości problemów społecznych w obszarze problemów dotyczących seniorów i osób z niepełnosprawnościami na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35), ocena dokonywana w skali 1-5

Problemy szczegółowe	Ocena
Trudność w dostępie do informacji dotyczącej możliwości wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami	3,31
Niewystarczająca liczba miejsc w domach pomocy społecznej	3,89
Niewystarczające wsparcie osób wymagających opieki, które opuszczają placówki ochrony zdrowia	4,20
Niewystarczająca liczba miejsc w domach dziennego pobytu	4,11
Niewystarczająca liczba miejsc w środowiskowych domach samopomocy	4,09
Niewystarczająca oferta klubów seniora	3,20
Niewystarczający zakres asystentury osób z niepełnosprawnościami	3,63
Niewystarczający zakres opieki wytchnieniowej	3,60
Bariery architektoniczne utrudniające codzienne funkcjonowanie	3,34
Zbyt mała ilość środków z PFRON dla wsparcia wszystkich osób wymagających rehabilitacji społecznej	4,09
Osamotnienie i izolacja społeczna osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	4,17

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 53. Średnia ocena dotkliwości problemów społecznych w obszarze kryzysów i uzależnień na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35), ocena dokonywana w skali 1-5

Problemy szczegółowe	Ocena
Rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi	4,03
Rosnąca liczba osób doznających kryzysów psychicznych	4,14
Rosnąca liczba osób uzależnionych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym uzależnień behawioralnych	4,14
Kryzysy wywołane doznawaniem przemocy domowej i życiem w rodzinach, w których występuje przemoc	3,69
Niewystarczające wsparcie specjalistyczne dla osób doświadczających przemocy domowej, w tym dla dzieci i młodzieży	3,83
Ograniczona dostępność miejsc w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	3,66

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 54. Średnia ocena dotkliwości problemów społecznych w obszarze problemów i ograniczeń funkcjonowania instytucji i organizacji pomocowych na terenie Powiatu Wrocławskiego – wyniki badania ankietowego (n=35), ocena dokonywana w skali 1-5

Problemy szczegółowe	Ocena
Niedostateczna liczba pracowników realizujących zadania diagnostyczno-pomocowe	4,09
Częsta rotacja personelu związana z trudnością wykonywanej pracy	4,00
Nieatrakcyjne wynagrodzenia oferowane pracownikom realizującym zadania w obszarze rozwiązywania problemów społecznych	4,54
Duże obciążenie pracą pracowników realizujących zadania diagnostyczno-pomocowe	4,23
Wypalenie zawodowe pracowników służb społecznych	4,26
Trudności we współpracy podmiotów pomocy społecznej z sądami	4,06
Trudności we współpracy pomocy społecznej z podmiotami ochrony zdrowia	4,00
Trudności we współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej	2,80
Mała liczba organizacji pozarządowych realizujących działania pomocowe	3,43
Ograniczone wsparcie organizacji pozarządowych ze strony jednostek samorządu terytorialnego	3,26
Niewykorzystany potencjał seniorów	3,46

Źródło: Opracowanie własne.

Respondenci zapytani o inne szczegółowe problemy społeczne, które w ich opinii wywołują znaczącą dotkliwość społeczną (ocena 4-5 w skali 1-5) wskazali na atomizację społeczną, dezintegrację społeczności lokalnych, brak wsparcia wzajemnego mieszkańców, deficyt lokalnych liderów, deficyty kompetencji społecznych dzieci, młodzieży i dorosłych, wykluczenie komunikacyjne niektórych miejscowości, osamotnienie rodziny (brak wsparcia międzypokoleniowego), zbyt małą liczbę szkół specjalnych, zbyt małą liczbę placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (w tym o profilu socjoterapeutycznym) oraz nieadekwatne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (bazowanie na rozmowach, brak profesjonalnych treningów umiejętności społecznych, treningów zastępowania agresji).

1.3.3. Grupy dotknięte i zagrożone problemami społecznymi

W analizie problemów społecznych konieczne jest również zwrócenie uwagi na grupy, które są najczęściej zagrożone i dotknięte problemami społecznymi. Analiza problemów społecznych wykazała, że do grup dotkniętych i zagrożonych problemami społecznymi, do których będą kierowane działania projektowane w *Strategii* należą:

- rodziny z dziećmi, w szczególności rodzice o niskich kompetencjach opiekuńczych i wychowawczych;
- dzieci i młodzież, w szczególności wymagające diagnozy w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzebujące terapii i wsparcia;
- rodziny w których występują sytuacje kryzysowe, w tym przemoc domowa;
- dzieci pozbawione opieki rodziców, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- młodzież opuszczająca pieczę zastępczą;
- osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie;
- osoby z problemami psychicznymi i zaburzeniami psychicznymi;
- osoby starsze.

1.4. Analiza interesariuszy *Strategii*

Strategia tworzona jest z myślą o mieszkańcach Powiatu Wrocławskiego. To oni są głównymi interesariuszami, do których kierowane są działania zaplanowane w niniejszym dokumencie. Jednocześnie konkretne działania adresowane są do określonych kategorii mieszkańców, czy konkretnych podmiotów, np. organizacji pozarządowych. Interesariuszami *Strategii* są również podmioty odpowiadające za jej tworzenie i wdrażanie, jak też wszyscy ci, którzy mogą być potencjalnie zainteresowani działaniami określonymi w dokumencie.

Wśród interesariuszy *Strategii* można więc wyróżnić trzy kategorie: interesariuszy mających wpływ na opracowanie i realizację dokumentu, interesariuszy, do których kierowane są działania oraz interesariuszy, których działania dotyczą jedynie w sposób pośredni. Analizę interesariuszy zaprezentowano w tabeli 55.

Kluczowymi interesariuszami mającymi wpływ na opracowanie i realizację *Strategii* są władze Powiatu Wrocławskiego oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Istotną rolę w zakresie integracji wysiłków różnych podmiotów zaangażowanych w opracowanie i realizację *Strategii* odgrywa Zespół ds. opracowania i realizacji Powiatowej *Strategii* Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030.

Kluczowi interesariusze, do których kierowane są działania określone w *Strategii*, to mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego dotknięci problemami społecznymi, których samodzielnie nie są w stanie rozwiązać i potrzebują wsparcia instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.

Głównymi interesariuszami, na których *Strategia* oddziałuje pośrednio są mieszkańcy Gmin. Pamiętać bowiem należy, że osoby, które aktualnie nie korzystają z pomocy w związku z trudnymi sytuacjami życiowymi, mogą – w przypadku wystąpienia takiej sytuacji – potrzebować wsparcia.

Tabela 55. Interesariusze *Strategii*

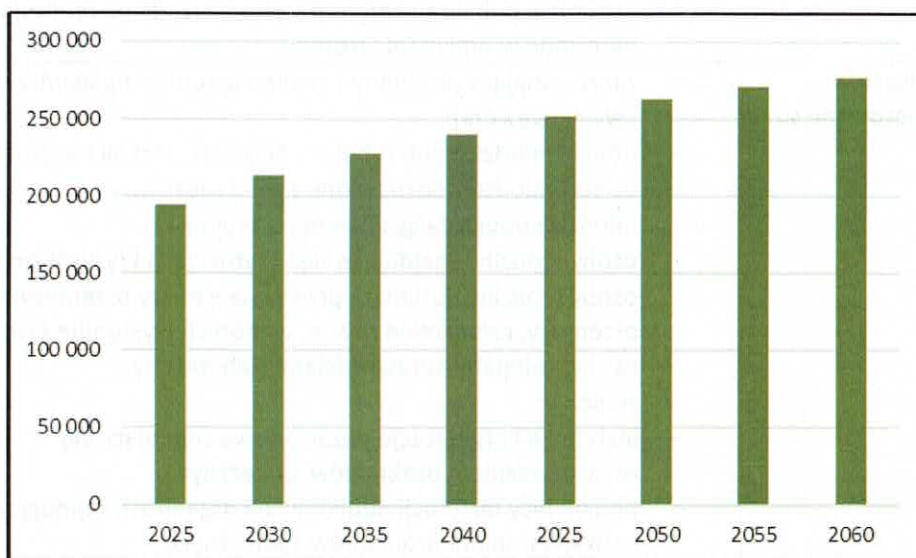
Kategorie interesariuszy	Interesariusze
Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację <i>Strategii</i>	<ul style="list-style-type: none"> – władze Powiatu Wrocławskiego: Rada Powiatu, Zarząd Powiatu; – Starostwo Powiatowe we Wrocławiu; – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu; – Zespół ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030; – Gminy Powiatu Wrocławskiego, w szczególności ośrodki pomocy społecznej/ centra usług społecznych z tych Gmin; – instytucje publiczne i organizacje pozarządowe realizujące zadania określone w niniejszej <i>Strategii</i>.
Interesariusze, do których kierowane są działania	<ul style="list-style-type: none"> – rodzice mający problemy z realizacją funkcji opiekuńczej i wychowawczej; – dzieci i młodzież potrzebujące diagnozy, terapii i wsparcia; – dzieci i młodzież pozbawione opieki rodziców; – młodzież opuszczająca pieczę zastępczą; – osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych; – osoby i rodziny dotknięte przemocą – ofiary przemocy, sprawcy przemocy, członkowie rodzin, w których występuje przemoc; – osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny; – seniorzy; – instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych; – pracownicy instytucji publicznych i organizacji zajmujący się rozwiązywaniem problemów społecznych.
Interesariusze, których działania w dotyczą jedynie w sposób pośredni	<ul style="list-style-type: none"> – wszyscy mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego; – instytucje, organizacje i podmioty prywatne działające na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Źródło: Opracowanie własne.

1.5. Prognoza zmian w okresie objętym *Strategią*

1.5.1. Prognoza demograficzna

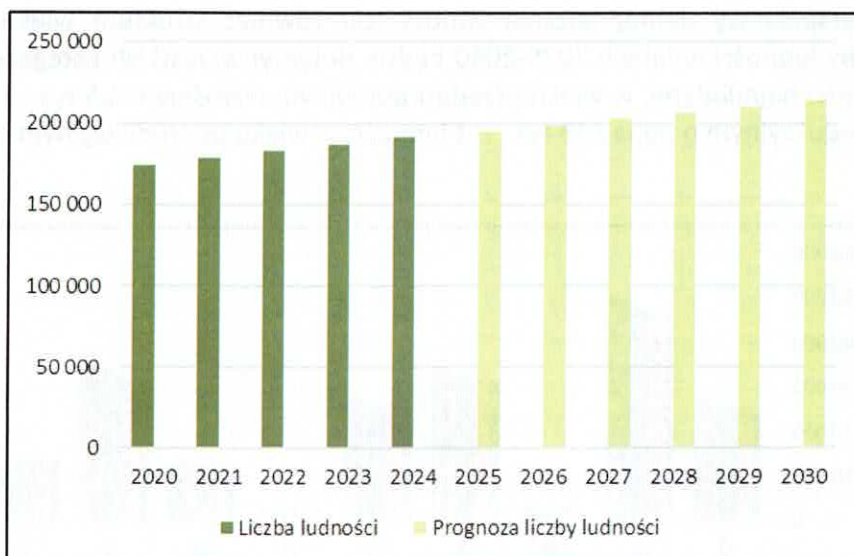
Prognoza liczby ludności do 2060 roku przygotowana przez GUS wskazuje, że liczba mieszkańców Powiatu Wrocławskiego będzie dynamicznie rosła – z prognozowanych 194 541 w 2025 roku do 276 755 w roku 2060 (ryc. 74.).

Ryc. 74. Prognoza liczby ludności w Powiecie Wrocławskim na lata 2025-2060

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

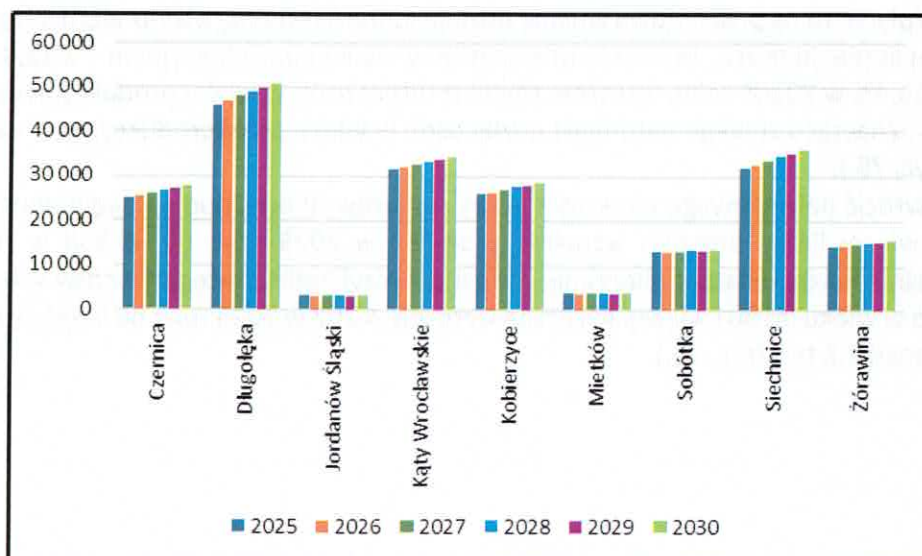
W okresie objętym niniejszą *Strategią*, a więc w perspektywie roku 2030 liczba ludności wzrośnie do 213 634 osób, a więc o 19 093 osoby w porównaniu z rokiem 2025. Trend ten stanowi kontynuację dotychczasowego trendu wzrostu liczby ludności na terenie Powiatu (ryc. 75.).

Ryc. 75. Ludność w Powiecie Wrocławskim w latach 2020-2030 – stan faktyczny i prognoza

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

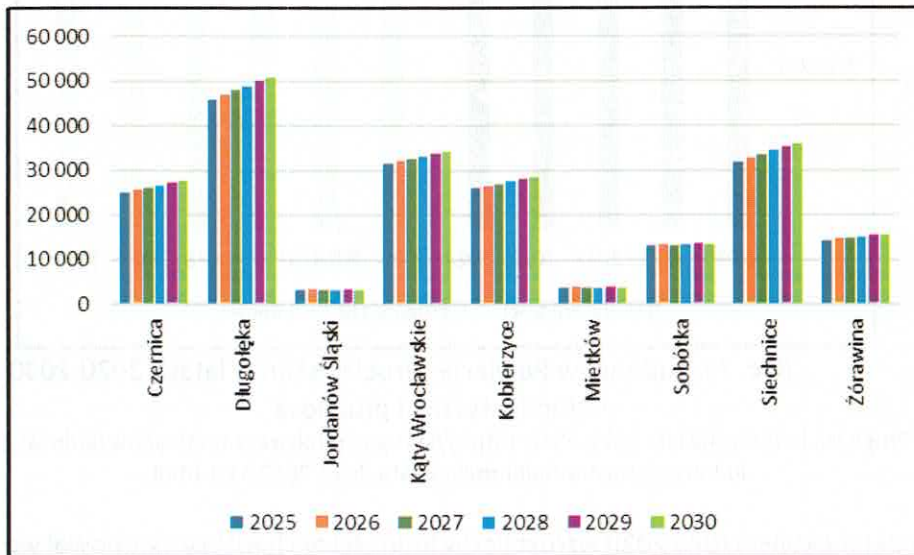
W perspektywie roku 2030 wzrost liczby ludności nie będzie występował we wszystkich gminach Powiatu Wrocławskiego. Wzrost liczby ludności będzie występował przede wszystkim w gminach położonych w bezpośredniej bliskości Wrocławia. W gminach Jordanów Śląski, Mietków i Sobótka nastąpi minimalny wzrost liczby ludności, jednak ważne jest to, że w żadnej z gmin nie będzie występował spadek liczby ludności (ryc. 76.).

Ryc. 76. Prognoza liczby ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego na lata 2025-2030

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

Z perspektywy demograficznej istotna jest również struktura wiekowa ludności. Wzrost liczby ludności w latach 2025-2030 będzie dotyczył wszystkich kategorii wiekowych. Liczba ludności najmłodszej, w wieku przedprodukcyjnym wzrośnie o 1,5 tys., liczba ludności w wieku produkcyjnym o ponad 13 tys., zaś ludności w wieku poprodukcyjnym o ponad 4 tys. (ryc. 77.).

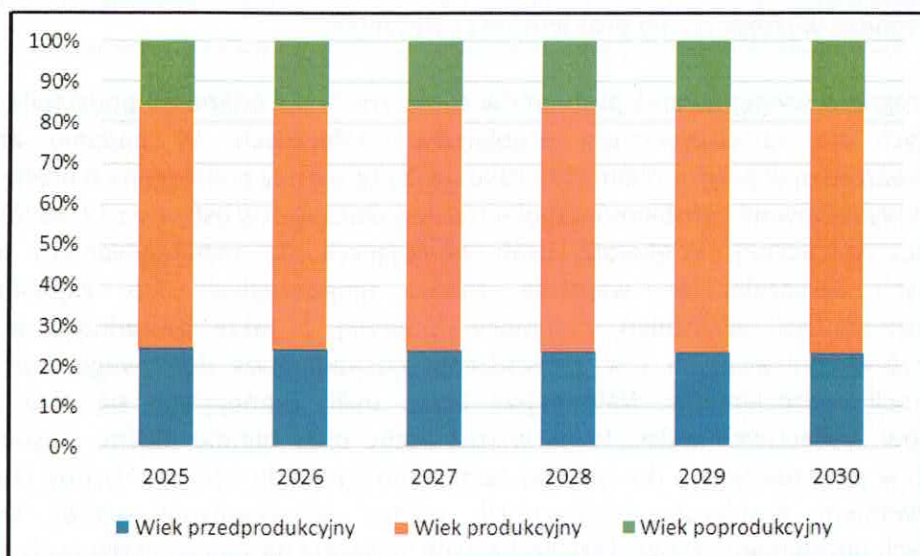

Ryc. 77. Prognoza liczby ludności w Powiecie Wrocławskim według ekonomicznych grup wieku na lata 2025-2030

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

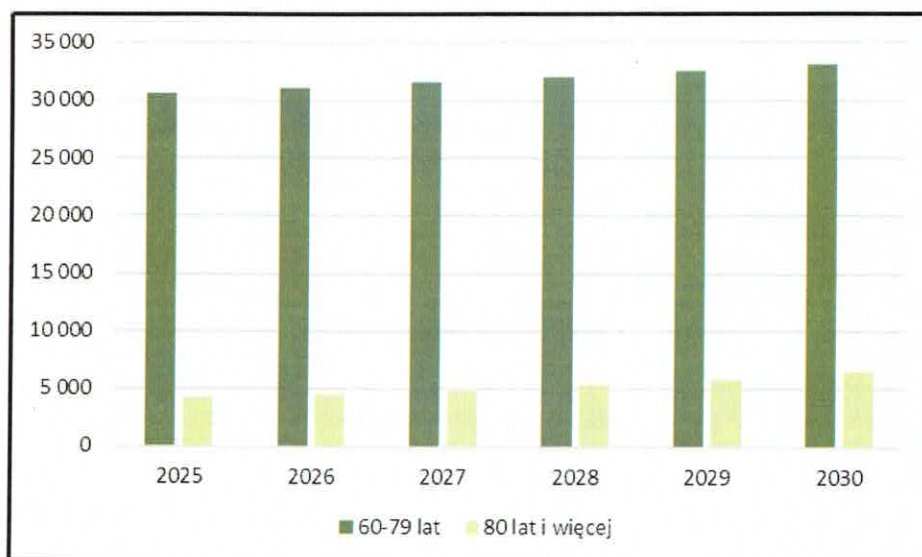
Wpłynie to na procentową zmianę udziału ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności. Wzrośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 15,8 % w 2025 roku do 16,4% w 2030 roku, wzrośnie również udział osób w wieku produkcyjnym – z 59,6% do 60,5%. Znacząco zmaleje natomiast udział osób w wieku przedprodukcyjnym – z 24,5% do 23,1% (ryc. 78.).

Zwrócić należy uwagę na wzrost liczby seniorów. Biorąc pod uwagę ludność w wieku 60 lat i więcej liczba ludności wzrośnie z 34 789 w 2025 roku do 39 558 w roku 2030. Jednocześnie bardzo znaczący liczebnie wzrost dotyczył będzie kategorii sędziwych seniorów, czyli osób w wieku lat 80 i więcej. Ich liczba wzrośnie 4 207 w 2025 roku do 6 485 w roku 2030, czyli o ponad 2,2 tys. (ryc. 79.).

Ryc. 78. Prognoza udziału ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w Powiecie Wrocławskim na lata 2025-2030

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

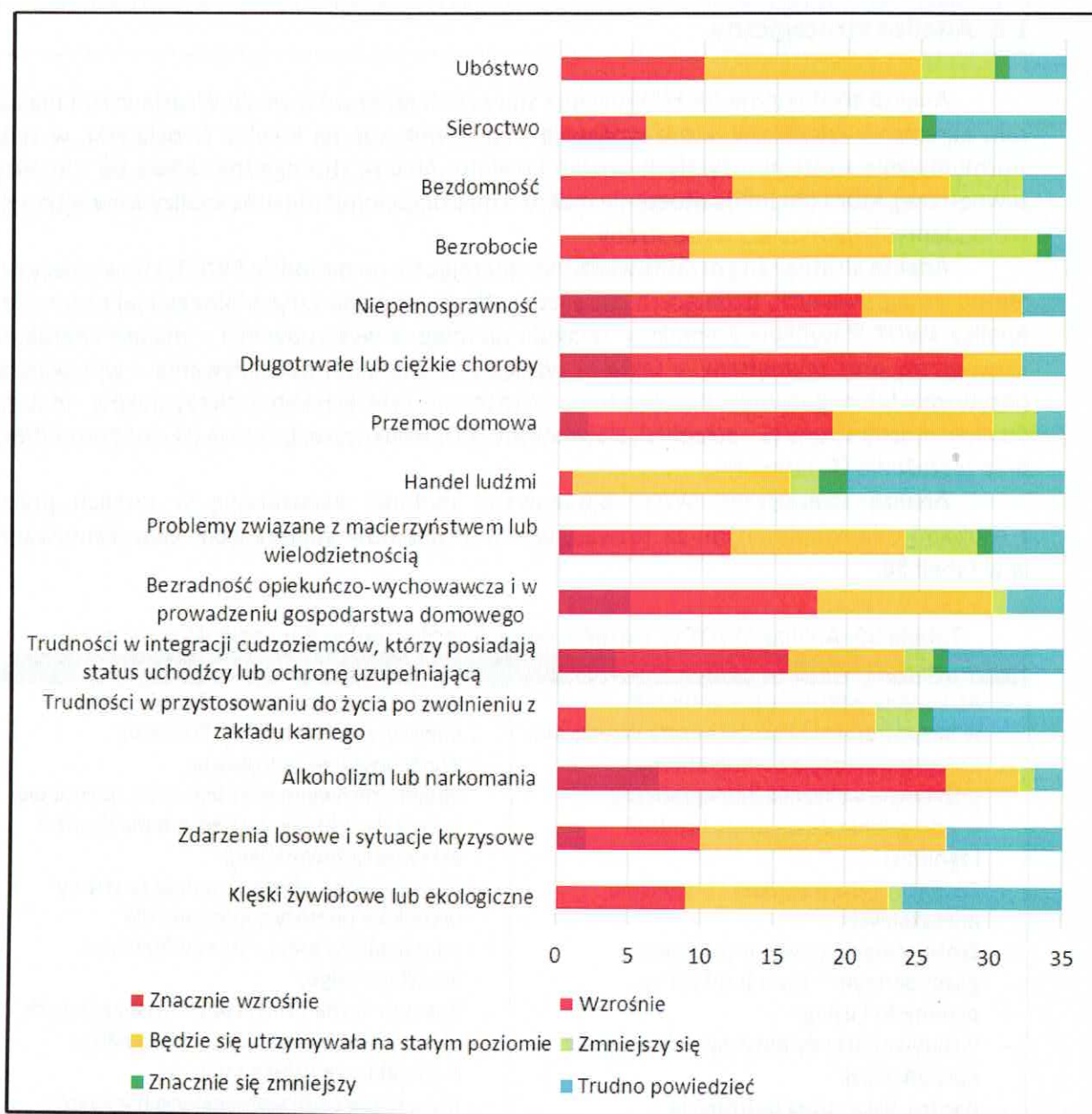
Ryc. 79. Prognoza liczby ludności w wieku lat 60 i więcej w Powiecie Wrocławskim

Źródło: Prognoza ludności na lata 2023-2060, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>.

Taki wzrost liczby najstarszych seniorów niesie wyzwanie dla systemów ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Oznacza bowiem zwiększone zapotrzebowanie na usługi opieki zdrowotnej dla seniorów, w tym opieki geriatrycznej, a także zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie ze strony pomocy społecznej, szczególnie w zakresie pomocy w codziennym funkcjonowaniu oraz opieki całodobowej dla osób, które nie będą w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku.

1.5.2. Prognoza występowania problemów społecznych

Prognozy występowania problemów społecznych dokonano na podstawie ocen osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. W badaniu ankietowym przeprowadzonym w październiku 2025 roku osoby te zostały poproszone o ocenę jak zmieni się zakres występowania problemów społecznych wskazanych w ustawie z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Większość osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych wskazała, że wzrośnie zakres długotrwałych lub ciężkich chorób, niepełnosprawności, uzależnień, przemocy domowej, a także bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz trudności w integracji cudzoziemców. Najmniejsza liczba osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych wskazała na wzrost liczby ofiar handlu ludźmi i osób mających trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych rzadko prognozowały spadek liczby osób dotkniętych problemami. Największa liczba osób wskazała na spadek liczby osób dotkniętych bezrobociem (ryc. 80.).

Ryc. 80. Prognoza zmian w zakresie problemów społecznych na terenie Powiatu Wrocławskiego w perspektywie 2030 roku – wyniki badania ankietowego (n=35)

Źródło: Opracowanie własne.

1.6. Analiza strategiczna

Analiza strategiczna funkcjonowania sfery społecznej w Powiecie Wrocławskim ma na celu określenie czynników, które wpływają i będą wpływać na Powiat Wrocławski, w celu sformułowania strategii przyszłych działań Powiatu. Analiza strategiczna składa się z analizy zewnętrznej, która obejmuje otoczenie makro- i mikroekonomiczne oraz analizy wewnętrznej, która identyfikuje mocne i słabe strony.

Analizę strategiczną przeprowadzono opierając się na metodzie SWOT, która należy do metod zintegrowanych, badających daną jednostkę samorządu terytorialnego i jej otoczenie. Analiza SWOT klasyfikuje czynniki ze względu na miejsce występowania – mające charakter wewnętrzny oraz zewnętrzny, a także ze względu na charakter oddziaływania – wpływające pozytywnie lub negatywnie. Pozwala to na wyróżnienie czterech kategorii czynników – należą do nich: mocne strony (S – *streghts*), słabe strony (W – *weaknesses*), szanse (O – *opportunities*) oraz zagrożenia (T – *threats*).

Analizę strategiczną SWOT opracowano metodą warsztatową w ramach pracy z osobami odpowiedzialnymi za rozwiązywanie problemów społecznych. Zaprezentowano ją w tabeli 56.

Tabela 56. Analiza SWOT w zakresie sytuacji społecznej w Powiecie Wrocławskim

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Atrakcyjne położenie geograficzne, w bezpośredniej bliskości miasta Wrocławia; – Korzystna sytuacja demograficzna - pozytywne wskaźniki demograficzne w odniesieniu do migracji, urodzeń i zgonów; – Rosnąca liczba mieszkańców i budynków mieszkalnych; – Zróżnicowanie powiatu w zakresie gospodarczym – rozwój rolnictwa, przemysłu i usług; – Pozytywne trendy dotyczące działalności gospodarczej; – Bardzo niska stopa bezrobocia rejestrowanego; – Duża liczba ofert pracy i oferta wsparcia osób bezrobotnych ze strony Powiatowego Urzędu Pracy; – Szeroka oferta w zakresie ochrony zdrowia we Wrocławiu; – Podmioty ochrony zdrowia wspierające osoby długotrwale i ciężko chore prowadzone przez podmioty pozarządowe i prywatne: Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Jaskotlu, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla Dzieci w Wierzbicach, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Małkowicach, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Słoneczniki” w Świętej Katarzynie; 	<ul style="list-style-type: none"> – Wykluczenie komunikacyjne niektórych miejscowości na terenie Powiatu; – Występowanie bezrobocia długookresowego oraz bierności zawodowej w związku z brakiem chęci lub możliwości aktywizacji zawodowej; – Zróżnicowana oferta wsparcia ze strony ośrodków pomocy społecznej dla mieszkańców gmin z terenu Powiatu Wrocławskiego; – Rosnąca liczba osób i rodzin wymagających różnorodnych form pomocy i wsparcia o charakterze usługowym; – Duża liczba osób wymagających wsparcia pomocy społecznej w związku ciężkimi lub przewlekłymi chorobami, niepełnosprawnością oraz ubóstwem; – Rosnąca liczba osób wymagająca wsparcia w sytuacjach kryzysowych, w tym w związku z przemocą domową; – Rosnąca liczba rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo; – Rosnąca liczba dzieci wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej; – Niskie zainteresowanie pełnieniem funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, trudności z pozyskaniem kandydatów na rodziców zastępczych; – Nieatrakcyjne wynagrodzenie osób prowadzących zawodowe formy pieczy

<ul style="list-style-type: none"> – Dom pomocy społecznej: Dom Opieki św. Józefa w Małkowicach prowadzony przez Caritas Archidiecezji Wrocławskiej; – Dostęp do terapii zajęciowej w dwóch miejscowościach: Warsztat Terapii Zajęciowej: w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim; – Podmioty zajmujące się leczeniem uzależnień na terenie Powiatu prowadzone przez podmioty pozarządowe i prywatne: Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dorosłych w Milejowicach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nadzija Sylwia Dereń w Siedlcu (ośrodek leczenia uzależnień bliżej niescharakteryzowanych); – Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej przez Powiat; – Szeroka oferta szkolnictwa ponadpodstawowego dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego w mieście Wrocławiu, szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez Powiat w Krzyżowicach i Sobótce; – Zadowalająca oferta w zakresie edukacji specjalnej: Zespół Szkół Specjalnych im. św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich oferujący możliwość pobytu w internacie; – Zadowalająca sytuacja finansowa Powiatu; – Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych i filie umożliwiające dostęp do wsparcia i terapii w różnych miejscowościach na terenie Powiatu; – Aktywna działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostki zajmującej się wspieraniem rodzin, osób z niepełnosprawnościami, repatriantów, uchodźców i osób z kartą Polaka oraz pieczę zastępczą na terenie Powiatu; – Jednostki Powiatu Wrocławskiego realizujące zadania z zakresu rozwiązywania problemów społecznych zlokalizowane w kompleksie w Kątach Wrocławskich: Powiatowe Centrum Usług Społecznych, Mieszkanie Treningowe, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowy Klub Seniora; – Dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i jedna placówka typu 	<p>zastępczej w relacji do wynagrodzeń wypłacanych przez inne jednostki samorządu (miasta na prawach powiatu);</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zbyt mała liczba miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej; – Niewystarczająca oferta specjalistycznego wsparcia dla dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych; – Niewystarczająca oferta wsparcia specjalistycznego dla rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo; – Trudny dostęp do mieszkań komunalnych, w tym dla osób opuszczających pieczę zastępczą; – Brak dostępności specjalistów realizujących diagnozę i terapię dzieci, w szczególności psychiatrów dziecięcych; – Długi czas oczekiwania na diagnozę w poradni psychologiczno-pedagogicznej; – Trudność w dostępie do informacji dotyczącej możliwości wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami; – Niewystarczająca liczba miejsc w domu pomocy społecznej oraz ośrodkach wsparcia dziennego; – Zbyt mała ilość środków z PFRON dla wsparcia wszystkich osób wymagających rehabilitacji społecznej; – Niewykorzystany potencjał seniorów; – Trudności we współpracy z sądami i podmiotami ochrony zdrowia we wsparciu osób w trudnych sytuacjach życiowych; – Ograniczone wsparcie organizacji pozarządowych ze strony jednostek samorządu terytorialnego; – Zbyt mała liczba etatów w instytucjach pomocowych, częsta rotacja personelu związana z trudnością wykonywanej pracy; – Nieatrakcyjne wynagrodzenia oferowane pracownikom realizującym zadania w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
---	--

<p>interwencyjnego zlokalizowane w kompleksie instytucji w Kątach Wrocławskich;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Podmioty rodzinnej pieczy zastępczej, w tym rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka; – Zawodowe podmioty rodzinnej pieczy zastępczej posiadające kwalifikacje do pełnienia swojej funkcji; – Specjalistyczne wsparcie dla rodzin zastępczych; – Rozwój wsparcia specjalistycznego dla zawodowych podmiotów rodzinnej pieczy zastępczej ze strony organizacji pozarządowych; – Rozwój programów opieki wytchnieniowej; – Organizacje pozarządowe aktywne w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami; – Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w rehabilitacji społecznej i zawodowej finansowane ze środków PFRON; – Realizacja specjalnych programów działań wspierających osoby z niepełnosprawnościami przez PCPR, np. programu „Aktywny Samorząd”; – Liczne kluby seniora działające na terenie Powiatu; – Organizacje pozarządowe wspierające osoby w sytuacjach kryzysowych, w tym w sytuacji przemocy domowej; – Zawarte przez Powiat Wrocławski porozumienia zabezpieczające miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz w Domu dla Matek z Dziećmi. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Wdrażanie działań zaplanowanych w <i>Strategii</i> i programach działań w sferze społecznej; – Rozwój sektora pozarządowego oraz współpracy organizacji pozarządowych z Powiatem Wrocławskim i gminami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych; – Powstawanie podmiotów ekonomii społecznej; – Zacieśnienie współpracy instytucji pomocy społecznej; – Rozwój współpracy sektora pomocy społecznej z sektorem ochrony zdrowia; – Zwiększenie dostępu mieszkańców do informacji dotyczących możliwych form wsparcia; 	<ul style="list-style-type: none"> – Rosnące potrzeby i ograniczanie środków na działania z zakresu rozwiązywania problemów społecznych; – Wzrost liczby osób i rodzin dotkniętych trudnymi sytuacjami życiowymi; – Negatywny wpływ sytuacji społeczno-gospodarczej na kondycję psychiczną mieszkańców; – Zagrożenia związane z sytuacją międzynarodową; – Zwiększanie się liczby gospodarstw jednoosobowych, szczególnie wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami; – Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, osłabianie więzi rodzinnych;

<ul style="list-style-type: none"> – Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, w tym wykorzystanie potencjału seniorów; – Pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych; – Rozwój usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> – Spadek aktywności społecznej, w tym w zakresie wolontariatu i działań organizacji pozarządowych; – Niespójność systemu polityki społecznej państwa utrudniająca realizację zadań; – Brak specjalistów chętnych do pracy na stanowiskach związanych z realizacją działań pomocowych w jednostkach Powiatu Wrocławskiego.
---	---

Źródło: Opracowanie własne.

2. Część programowa

1.2. Kluczowe założenia, wizja i misja *Strategii*

W ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* przyjęto następujące założenia:

- spójność *Strategii* z dokumentami wyższej rangi;
- spójność dokumentów niższej rangi (programów działań w sferze społecznej) ze *Strategią*;
- realizację *Strategii* w latach 2026-2030;
- konsultowanie założeń dokumentu z gminami Powiatu Wrocławskiego;
- wytyczenie celów strategicznych, kierunków działań i zadań w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej i prognozę zmian w okresie objętym *Strategią*;
- uwzględnienie w *Strategii* zadań nakładanych na powiat jako jednostkę samorządu terytorialnego;
- współpracę Powiatu Wrocławskiego z gminami oraz organizacjami pozarządowymi w realizacji celów strategicznych.

Część programowa strategii rozwiązywania problemów społecznych opiera się na wizji funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego w sferze społecznej i jej misji. Wizja w strategii rozwiązywania problemów społecznych wskazuje na pożądany obraz przyszłości, który ma zostać osiągnięty dzięki realizacji dokumentu. Określa rangę i atrakcyjność jednostki samorządu terytorialnego, wskazuje na jej kluczowy cel działania w sferze społecznej.

Misja wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje jednostki samorządu terytorialnego. Wskazuje kierunki działania. Poprzez misję jednostka samorządu komunikuje interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym, jakie są jej dążenia, zamiary i wartości, na których się opiera.

Wizja i misja Powiatu Wrocławskiego w sferze rozwiązywania problemów społecznych została przedstawiona na ryc. 81. Realizacji wizji i misji podporządkowane będą cele strategiczne, kierunki działań i zadania wytyczone w niniejszym dokumencie.

Wizja Powiatu Wrocławskiego

Powiat Wrocławski zapewniający mieszkańcom wsparcie w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez działalność instytucji powiatowych oraz współpracę z gminami i organizacjami pozarządowymi.

Misja Powiatu Wrocławskiego

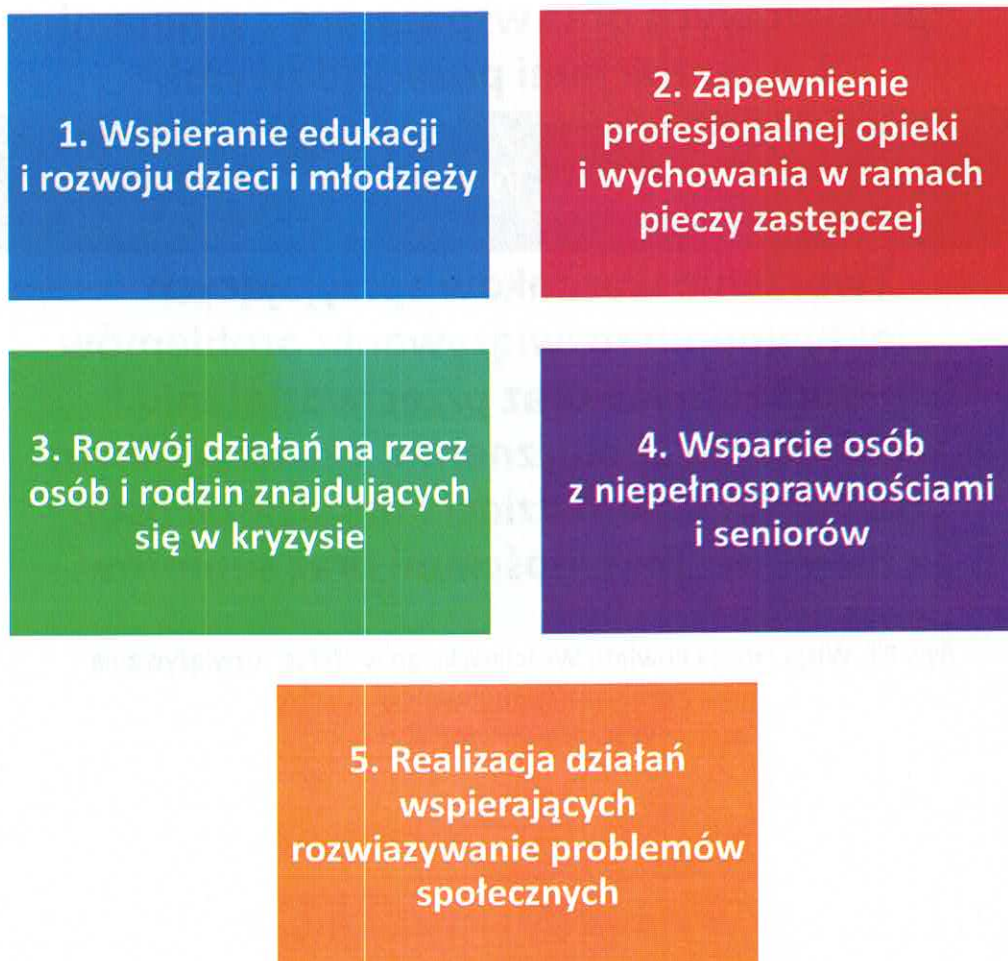
Tworzenie warunków sprzyjających efektywnemu rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Ryc. 81. Wizja i misja Powiatu Wrocławskiego w sferze rozwiązywania problemów społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

2.2. Cele strategiczne

Cele strategiczne strategii rozwiązywania problemów społecznych wskazują kluczowe kierunki interwencji w zakresie rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych. W oparciu o diagnozę sfery społecznej w Powiecie Wrocławskim, analizę problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania wytyczono pięć celów strategicznych przewidzianych do realizacji na lata 2026-2030. Przedstawiono je na ryc. 82.

Ryc. 82. Cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030

Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja założonych celów pozwoli na rozwiązanie zdiagnozowanych jako najbardziej uciążliwe kwestii i problemów społecznych dotyczących mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, dzięki czemu poprawi się jakość życia.

Cel strategiczny 1. Wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży zakłada wsparcie rodzin we właściwej realizacji ich funkcji, szczególnie funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz emocjonalnej, a także diagnozy, terapii i wsparcia dzieci potrzebujących pomocy w funkcjonowaniu w środowisku, w tym środowisku szkolnym i relacjach społecznych.

Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej skoncentrowany jest na wsparciu rozwoju i funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, zarówno pieczy rodzinnej, jak też instytucjonalnej, a także zapewnieniu pomocy w procesie usamodzielniania dla zapewnienia dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziców możliwie najlepszego wsparcia.

Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie jest nastawiony na wsparcie osób w sytuacjach kryzysowych, w tym w związku z przemocą domową.

Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów zakłada rozwijanie i wdrażanie działań zapewniających rehabilitację społeczną, zawodową i wsparcie osobom z niepełnosprawnościami, wsparcie opiekunów osób zależnych, a także aktywizację i wsparcie seniorów oraz wsparcie osób chorych i niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych jest odpowiedzią na zdiagnozowaną potrzebę tworzenia odpowiednich warunków realizacji zadań pomocowych, a także podejmowania wspólnych, partnerskich działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych z innymi instytucjami publicznymi oraz z organizacjami pozarządowymi.

2.3. Usługi społeczne realizowane w ramach *Strategii*

Cele strategiczne ukierunkowują działania realizowane w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* na określone usługi społeczne z katalogu usług określonych w art. 2 ust 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. W ramach *Strategii* realizowane będą usługi z zakresu:

- polityki prorodzinnej;
- wspierania rodziny;
- systemu pieczy zastępczej;
- pomocy społecznej;
- wspierania osób niepełnosprawnych.

Głównym realizatorem usług będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, przy wsparciu instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych.

2.4. Kierunki działań i zadania

Przyjęte cele strategiczne są priorytetowymi obszarami interwencji, w ramach których będą podejmowane działania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych. Cele strategiczne są konkretyzowane poprzez określenie kierunków działań, a następnie wskazanie zadań, czyli planowanych do realizacji przedsięwzięć. Cele strategiczne, kierunki działań i zadania wytyczne do realizacji w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* zestawiono w tabeli 57.

Tabela 57. Cele strategiczne, kierunki działań i zadania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030*

Cele strategiczne	Kierunki działań	Zadania
1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży	1.1. Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży	1.1.1. Utworzenie filii Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Gniechowicach
		1.1.2. Rozwój nowych form terapii i wsparcia w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych
		1.1.3. Zwiększenie dostępności terapii w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych dzięki zatrudnieniu nowych kadr
	1.2. Wsparcie rodziców w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych	1.2.1. Promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich
		1.2.2. Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin
		1.2.3. Udzielanie rodzicom specjalistycznego poradnictwa
2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej	2.1. Wsparcie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	2.1.1. Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej
		2.1.2. Zwiększenie wynagrodzeń w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej
		2.1.3. Wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej
	2.2. Wsparcie dzieci i młodzieży-umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2.2.1. Profesjonalizacja i rozwój form wsparcia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
		2.2.2. Bieżąca modernizacja i doposażanie placówek opiekuńczo-wychowawczych
	2.3. Przygotowanie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integracja społeczna	2.3.1. Psychologiczne i pedagogiczne budowanie świadomości młodzieży umieszczonej w pieczy zastępczej w zakresie usamodzielniania
		2.3.2. Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w Powiatowym Mieszkaniu Treningowym
		2.3.3. Realizacja programów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej

3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie	3.1. Wsparcie osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych	3.1.1. Zapewnianie specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego
		3.1.2. Zapewnianie poradnictwa prawnego
	3.2. Przeciwdziałanie przemocy domowej	3.2.1. Zapewnianie miejsc pobytu dla osób doznających przemocy domowej
		3.2.2. Udzielanie pomocy specjalistycznej dla osób doznających/stosujących przemoc domową
4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów	4.1. Likwidacja barier utrudniających osobom z niepełnosprawnościami udział w życiu społecznym i zawodowym	4.1.1. Zapewnienie dostępu do wsparcia i terapii w instytucjach i poza nimi
		4.1.2. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
		4.1.3. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
		4.1.4. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, w transporcie i infrastrukturze drogowej
	4.2. Odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami	4.2.1. Zapewnienie opieki wytchnieniowej dziennej
		4.2.2. Zapewnienie opieki wytchnieniowej całonocnej
	4.3. Rozwój polityki senioralnej	4.3.1. Zapewnianie dostępu do opieki w domu pomocy społecznej
		4.3.2. Realizacja działań integracyjnych i przeciwdziałających osamotnieniu seniorów
	4.4. Rozwój opieki nad osobami niesamodzielnymi ze względu na stan zdrowia	4.4.1. Wspieranie rozwoju opieki nad osobami niesamodzielnymi ze względu na stan zdrowia

5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	5.1. Rozwój kadr wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	5.1.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych
		5.1.2. Zapewnienie adekwatnych wynagrodzeń pracownikom służb społecznych
	5.2. Współpraca w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	5.2.1. Bieżąca współpraca jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
		5.2.2. Działalność konsultacyjna, doradcza i inicjatywna rad społecznych w Powiecie Wrocławskim
		5.2.3. Upowszechnianie informacji o ofercie pomocowej na poziomie lokalnym
	5.3. Intensyfikacja współpracy z organizacjami pozarządowymi	5.3.1. Organizowanie cyklicznych forów organizacji pozarządowych i spotkań partnerskich
		5.3.2. Zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym

Źródło: Opracowanie własne.

2.5. Sposób realizacji *Strategii*, ramy finansowe i wskaźniki realizacji zadań

Dla realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* przyjęto system wdrażania składający się z trzech etapów:

- Etapu opracowania dokumentu, zrealizowanego w roku 2025;
- Etapu wdrażania *Strategii* w latach 2026-2030;
- Etapu ewaluacji *Strategii* i realizacji prac nad nowym dokumentem w 2030 roku.

Przyjęcie *Strategii* jest pierwszym krokiem do rozwiązania zdiagnozowanych kwestii i problemów społecznych, przy wykorzystaniu pomysłów i rozwiązań zawartych w dokumencie. Aby strategia spełniła swoje zadanie konieczne jest bieżące monitorowanie realizacji celów i zadań oraz ich efektów, jak również stałe diagnozowanie potrzeb w sferze społecznej, a w razie potrzeby korekta celów, kierunków działań i zadań strategicznych tak, aby jak najlepiej odpowiadały one na bieżące potrzeby społeczne.

Realizacja *Strategii* wymaga zbudowania systemu wdrażania dokumentu, zapewniającego wysoką jakość realizacji zadań i odpowiedni przepływ informacji. Zgodnie z art. 112 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie koordynuje powiatowe centrum pomocy rodzinie. W związku z tym liderem i koordynatorem działań realizowanych w ramach *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, przy wsparciu Starostwa Powiatowego oraz innych instytucji prowadzonych przez Powiat Wrocławski, a także instytucji realizujących działania społeczne prowadzonych przez gminy Powiatu Wrocławskiego i organizacje pozarządowe.

Większość zadań zawartych *Strategii* realizowana będzie w trybie ciągłym, w całym okresie wdrażania dokumentu, a więc w latach 2026-2030.

Realizacja *Strategii* wymaga zapewnienia środków finansowych na konkretne zadania. Trudność określenia ram finansowych dokumentu wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy *Strategii*, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania. Uniemożliwia to precyzyjne określenie wysokości funduszy przeznaczonych na realizację *Strategii* w poszczególnych latach. Środki przewidziane na realizację zadań uwzględnione zostaną w budżecie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, a także budżetach pozostałych podmiotów realizujących działania określone w dokumencie. Środki finansowe pochodzą przede wszystkim z budżetu Powiatu Wrocławskiego, w tym środków z budżetu państwa przekazywanych Powiatowi Wrocławskiemu, środków pozyskiwanych w ramach projektów krajowych, w szczególności projektów ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz projektów finansowanych ze środków europejskich, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków finansowych organizacji pozarządowych, a także opłat od beneficjentów działań.

Rezultaty realizowanych zadań muszą być weryfikowalne i mierzalne. Dla analizy rezultatów realizacji zadań określono wskaźniki, czyli fakty i zjawiska, które pokazują, że zadanie zostało wdrożone, a planowana zmiana została zrealizowana.

Dla każdego zadania zaplanowanego w ramach *Strategii* sporządzono matrycę zadania w której określono zakres zadania, beneficjentów, harmonogram realizacji zadania, główne źródła finansowania, realizatorów oraz wskaźniki realizacji zadania.

MATRYCE ZADAŃ

Nazwa zadania	1.1.1. Utworzenie filii Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Gniechowicach
Zakres zadania	Zadanie obejmuje utworzenie nowej filii Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Gniechowicach, na terenie Gminy Kąty Wrocławskie, w celu zwiększenia dostępności diagnostyki i terapii dzieci i młodzieży.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	2026
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba filii Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Nazwa zadania	1.1.2. Rozwój nowych form terapii i wsparcia w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych
Zakres zadania	Zadanie zakłada inwestowanie w doskonalenie kadry i uruchamianie nowych form terapii, a także realizację wsparcia psychoterapeutycznego w ramach stażu dla psychoterapeutów.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba dostępnych form terapii Liczba dzieci korzystających z dostępnych form terapii

Nazwa zadania	1.1.3. Zwiększenie dostępności terapii w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych dzięki zatrudnieniu nowych kadr
Zakres zadania	Zadanie zakłada zwiększenie liczby etatów i zatrudnienie nowych kadr w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, dzięki czemu zwiększy się dostępność terapii.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba etatów w Powiatowym Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Nazwa zadania	1.2.1. Promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację działań promujących prawidłowe metody wychowawcze i postawy rodzicielskie poprzez akcje promocyjne, informacyjne, a także wykłady, prelekcje i warsztaty dla rodziców i opiekunów.
Beneficjenci	Rodzice
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu, ośrodki pomocy społecznej/centra pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba podmiotów zaangażowanych w promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich

Nazwa zadania	1.2.2. Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację zajęć edukacyjnych dla rodziców, które mają na celu wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.
Beneficjenci	Rodzice
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z zajęć edukacyjnych

Nazwa zadania	1.2.3. Udzielanie rodzicom specjalistycznego poradnictwa
Zakres zadania	Zadanie obejmuje udzielanie rodzicom potrzebującym wsparcia w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego.
Beneficjenci	Rodzice
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa

Nazwa zadania	2.1.1. Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację działań promujących podejmowanie tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej i pełnienia funkcji rodzica zastępczego lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, w szczególności w ramach zawodowych form pieczy rodzinnej (rodzina zastępcza zawodowa, rodzinny dom dziecka).
Beneficjenci	Dzieci i młodzież pozbawione opieki rodziców
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, środki pozyskane w ramach projektów, środki własne organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba działań promocyjnych

Nazwa zadania	2.1.2. Zwiększenie wynagrodzeń w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej
Zakres zadania	Zadanie zakłada systematyczne zwiększanie wynagrodzeń osób zawodowo pełniących funkcję rodzica zastępczego lub prowadzących rodzinne domy dziecka w celu zapewnienia adekwatnego wynagrodzenia, motywacji do pracy i przeciwdziałania rezygnacji z pracy.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież pozbawione opieki rodziców, osoby prowadzące zawodowo podmioty rodzinnej pieczy zastępczej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Średni wzrost wynagrodzenia w zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej

Nazwa zadania	2.1.3. Wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje zapewnienie niezbędnego wsparcia specjalistycznego osobom prowadzącym rodzinne formy pieczy zastępczej oraz dzieciom i młodzieży umieszczonym w pieczy poprzez zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistów zatrudnionych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i udzielanie pomocy adekwatnej do zdiagnozowanych potrzeb.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież pozbawione opieki rodziców, osoby prowadzące podmioty rodzinnej pieczy zastępczej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, środki pozyskane w ramach projektów, środki własne organizacji pozarządowych, środki sponsorów prywatnych
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych we Wrocławiu, organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka korzystających ze wsparcia

Nazwa zadania	2.2.1. Profesjonalizacja i rozwój form wsparcia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację działań profesjonalizujących pomoc i wsparcie dzieci i młodzieży umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przede wszystkim poprzez szkolenie kadry, wzmacnianie kadry, wdrażanie nowych rozwiązań oraz zapewnianie odpowiedniej terapii i wsparcia osobom umieszczonym w placówkach.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież przebywający w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pracownicy zatrudnieni w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, środki pozyskane w ramach projektów, środki własne organizacji pozarządowych oraz instytucji realizujących wsparcie i szkolenia
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 1 w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 2 w Kątach Wrocławskich, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne realizujące działania szkoleniowe i wspierające
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób uzyskujących wsparcie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych Liczba personelu biorąca udział w szkoleniach lub innych formach zwiększania kwalifikacji

Nazwa zadania	2.2.2. Bieżąca modernizacja i doposażanie placówek opiekuńczo-wychowawczych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację działań w zakresie bieżącej modernizacji i doposażania placówek opiekuńczo-wychowawczych w odpowiednie urządzenia, wyposażenie i sprzęt umożliwiający dzieciom i młodzieży zaspokajanie potrzeb i rozwój w placówkach.
Beneficjenci	Dzieci i młodzież przebywający w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, środki pozyskane w ramach projektów, środki własne organizacji pozarządowych, środki innych instytucji i podmiotów prywatnych
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Interwencyjnego w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 1 w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego nr 2 w Kątach Wrocławskich
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba placówek korzystających z modernizacji i doposażenia

Nazwa zadania	2.3.1. Wsparcie młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej w procesie usamodzielniania
Zakres zadania	Zadanie zakłada wdrażanie przez specjalistów pracujących z młodzieżą przebywającą w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej działań w obszarze budowania poczucia sprawstwa, świadomości praw i obowiązków związanych z usamodzielnianiem, przygotowania do opuszczenia pieczy odpowiednio wcześniej, optymalnie od 16 roku życia. Zapewni to możliwość wytyczenia przez młodego człowieka swojej planowanej ścieżki życiowej i przygotowanie niezbędnego wsparcia.
Beneficjenci	Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, podmioty rodzinnej pieczy zastępczej, podmioty instytucjonalnej pieczy zastępczej
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych działaniami w zakresie usamodzielniania

Nazwa zadania	2.3.2. Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w Powiatowym Mieszkanu Treningowym
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wdrażanie wsparcia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w Powiatowym Mieszkanu Treningowym w celu przygotowania wychowanków pieczy do samodzielnego życia. Wsparcie zakłada zapewnienie pomocy w utrwalaniu umiejętności codziennych, takich jak: zarządzanie finansami, trening kulinarny, utrzymanie porządku oraz wsparcie w zdobyciu wykształcenia i pracy.
Beneficjenci	Młodzież przebywająca w Powiatowym Mieszkanu Treningowym
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowe Mieszkanie Treningowe w Kątach Wrocławskich
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób przebywających w Powiatowym Mieszkanu Treningowym

Nazwa zadania	2.3.3. Realizacja programów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej
Zakres zadania	Zadanie przewiduje opracowanie i realizację programów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej, a w ich ramach zaprojektowanie i wdrażanie adekwatnego wsparcia.
Beneficjenci	Osoby pełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób objętych usamodzielnianiem

Nazwa zadania	3.1.1. Zapewnianie specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego
Zakres zadania	Zadanie zakłada organizację specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego dla osób wymagających wsparcia i pomocy w różnych trudnych sytuacjach życiowych, w tym w związku z przemocą domową.
Beneficjenci	Osoby i rodziny w sytuacjach kryzysowych, w tym w sytuacji przemocy domowej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego Liczba osób korzystających z poradnictwa pedagogicznego

Nazwa zadania	3.1.2. Zapewnianie poradnictwa prawnego
Zakres zadania	Zadanie zakłada organizację specjalistycznego poradnictwa prawnego dla osób w sytuacjach trudnych i kryzysowych, wymagających wsparcia prawnego i pomocy prawnika.
Beneficjenci	Osoby i rodziny w sytuacjach kryzysowych, w tym w sytuacji przemocy domowej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego

Nazwa zadania	3.2.1. Zapewnianie miejsc pobytu dla osób doznających przemocy domowej
Zakres zadania	Zadanie zakłada organizację systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej poprzez zapewnienie dostępu do miejsc pobytu, w których mogłyby czasowo bezpiecznie przebywać.
Beneficjenci	Osoby doznające przemocy domowej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z miejsc pobytu w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz Ośrodku Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej

Nazwa zadania	3.2.2. Udzielanie pomocy specjalistycznej dla osób doznających/stosujących przemoc domową
Zakres zadania	Zadanie zakłada organizację pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy domowej, realizację oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy domowej.
Beneficjenci	Osoby doznające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc domową
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, dotacja z budżetu państwa
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba ofiar przemocy domowej korzystających z pomocy specjalistycznej Liczba sprawców przemocy domowej korzystających z pomocy specjalistycznej

Nazwa zadania	4.1.1. Zapewnienie dostępu do wsparcia i terapii w instytucjach i poza nimi
Zakres zadania	Zadanie przewiduje wsparcie osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie pomocy dostosowanej do zdiagnozowanych potrzeb osoby z niepełnosprawnościami w ramach wsparcia w środowisku (w miejscu zamieszkania) oraz w ośrodkach wsparcia.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, PFRON, środki pozyskane w ramach projektów, budżety organizacji pozarządowych
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich i Filia w Siechnicach, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Małkowicach wraz z Filią w Dobroszowie Oleśnickim
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z asystentury Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z Powiatowego Środowiskowego Dom Samopomocy Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z Warsztatów Terapii Zajęciowej

Nazwa zadania	4.1.2. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje udzielanie wsparcia finansowego osobom z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej oraz dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadanie z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, PFRON
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z poszczególnych form wsparcia Środki wydatkowane na zadania zakresu rehabilitacji społecznej

Nazwa zadania	4.1.3. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację wsparcia w zakresie rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami przez Powiatowy Urząd Pracy w celu przeciwdziałania bezrobociu i zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, PFRON
Realizatorzy	Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z poszczególnych form wsparcia Środki wydatkowane na zadania zakresu rehabilitacji zawodowej

Nazwa zadania	4.1.4. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, w transporcie i infrastrukturze drogowej
Zakres zadania	Zadanie przewiduje zwiększanie dostępności infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, a także innych osób z ograniczeniami w przemieszczaniu się poprzez likwidację barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej, transporcie i infrastrukturze drogowej.
Beneficjenci	Osoby z niepełnosprawnościami, osoby z ograniczeniami w przemieszczaniu się
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, PFRON, środki pozyskane w ramach projektów
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w transporcie i infrastrukturze drogowej

Nazwa zadania	4.2.1. Zapewnienie opieki wytchnieniowej dziennej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie opieki wytchnieniowej dziennej dla osób z niepełnosprawnościami w celu odciążenia opiekunów.
Beneficjenci	Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, Fundusz Solidarnościowy, środki pozyskane w ramach projektów
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba opiekunów korzystających z opieki wytchnieniowej dziennej

Nazwa zadania	4.2.2. Zapewnienie opieki wytchnieniowej całodobowej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie całodobowej opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami w celu odciążenia opiekunów.
Beneficjenci	Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, Fundusz Solidarnościowy, środki pozyskane w ramach projektów
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Dom Opieki św. Józefa w Małkowicach, domy pomocy społecznej
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba opiekunów korzystających z opieki wytchnieniowej całodobowej

Nazwa zadania	4.3.1. Zapewnianie dostępu do opieki w domu pomocy społecznej
Zakres zadania	Zadanie obejmuje wsparcie osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności w domu pomocy społecznej w ramach usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców.
Beneficjenci	Osoby starsze, chore, z niepełnosprawnościami, wymagające całodobowej opieki
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, budżety gmin Powiatu Wrocławskiego, środki własne beneficjentów i ich rodzin
Realizatorzy	Ośrodki pomocy społecznej/centra pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Dom Opieki św. Józefa w Małkowicach, domy pomocy społecznej
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z opieki w Domu Opieki św. Józefa w Małkowicach Liczba osób z Powiatu Wrocławskiego korzystających z opieki w domach pomocy społecznej Liczba osób z Powiatu Wrocławskiego oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej

Nazwa zadania	4.3.2. Realizacja działań integracyjnych i przeciwdziałających osamotnieniu seniorów
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację działań wspierających seniorów w środowisku lokalnym poprzez realizację zadań o charakterze integracyjnym, przeciwdziałającym osamotnieniu, edukacyjnym, sportowym i rekreacyjnym, rozwijających kompetencje osób starszych poprzez działalność klubów seniora, organizację imprez integracyjnych, okolicznościowych i inicjatyw międzypokoleniowych.
Beneficjenci	Osoby starsze, mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, budżety gmin Powiatu Wrocławskiego, budżety organizacji pozarządowych, środki pozyskane w ramach projektów, środki własne beneficjentów
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, ośrodki pomocy społecznej/centra pomocy społecznej w gminach Powiatu Wrocławskiego, Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, gminne kluby seniora
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób korzystających z Powiatowego Klubu Seniora w Kątach Wrocławskich Liczba klubów seniora na terenie Powiatu Wrocławskiego Liczba działań realizowanych na rzecz seniorów przez Powiat Wrocławski Liczba ośrodków wsparcia dla seniorów na terenie Powiatu Wrocławskiego

Nazwa zadania	4.4.1. Wspieranie rozwoju opieki nad osobami niesamodzielnymi ze względu na stan zdrowia
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację działań diagnozujących liczbę miejsc oraz zapotrzebowanie na miejsca w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, podejmowanie działań informacyjnych, wspierających osoby chore i z niepełnosprawnościami, niesamodzielne ze względu na stan zdrowia oraz ich rodziny w celu zapewnienia dostępności opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych. Zadanie przewiduje monitorowanie zapotrzebowania na ten rodzaj opieki i ewentualne projektowanie rozwiązań w zakresie rozwoju form opieki dedykowanych osobom niesamodzielnym ze względu na stan zdrowia.
Beneficjenci	Osoby chore i osoby z niepełnosprawnościami, niesamodzielne ze względu na stan zdrowia
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla dorosłych Liczba miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla dzieci i młodzieży Liczba osób oczekujących na miejsce w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla dorosłych Liczba osób oczekujących na miejsce w zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla dzieci i młodzieży

Nazwa zadania	5.1.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników służb społecznych – przede wszystkim poprzez szkolenia, ale również kursy, studia wyższe, studia podyplomowe, wizyty studyjne i inne formy nabywania nowej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Podnoszenie kwalifikacji obejmuje zarówno podnoszenie kwalifikacji zawodowych, jak i umiejętności oraz kompetencji tzw. miękkich.
Beneficjenci	Pracownicy pomocy społecznej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego, środki pozyskane w ramach projektów, środki instytucji publicznych i organizacji pozarządowych realizujących szkolenia
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich, Powiatowe Mieszkanie Treningowe w Kątach Wrocławskich
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba osób podnoszących kwalifikacje

Nazwa zadania	5.1.2. Zapewnienie adekwatnych wynagrodzeń pracownikom służb społecznych
Zakres zadania	Zadanie obejmuje realizację działań w zakresie systematycznego wzrostu wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i podmiotów realizujących działania pomocowe w celu motywacyjnym oraz przeciwdziałania odejściom pracowników do podmiotów zapewniających wyższe wynagrodzenia.
Beneficjenci	Pracownicy pomocy społecznej
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, Powiatowe Centrum Usług Społecznych im. Św. Jana Pawła II, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich, Powiatowe Mieszkanie Treningowe w Kątach Wrocławskich
Wskaźniki realizacji zadania	Średni wzrost wynagrodzenia pracowników służb społecznych

Nazwa zadania	5.2.1. Bieżąca współpraca jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
Zakres zadania	Zadanie zakłada realizację bieżącej systematycznej współpracy powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej między sobą, z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej gmin Powiatu Wrocławskiego oraz jednostkami Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Miasta Wrocław w celu najbardziej efektywnej realizacji działań pomocowych.
Beneficjenci	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, podmioty realizujące działania pomocowe
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej i jednostki realizujące działania pomocowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej i podmioty realizujące działania pomocowe prowadzone przez gminy Powiatu Wrocławskiego, Miasto Wrocław, Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z którymi współpracuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu Liczba innych podmiotów realizujących działania pomocowe z którymi współpracuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu

Nazwa zadania	5.2.2. Działalność konsultacyjna, doradcza i inicjatywna rad społecznych w Powiecie Wrocławskim
Zakres zadania	Zadanie zakłada kontynuację i rozwijanie działalności rad społecznych w Powiecie Wrocławskim: Rady Seniorów Powiatu Wrocławskiego i Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Powiatu Wrocławskiego w celu reprezentowania środowisk senioralnych i osób z niepełnosprawnościami, pełnienia funkcji doradczych i inicjatywnych w sferze realizacji zadań istotnych z perspektywy osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
Beneficjenci	Osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Rada Powiatu Wrocławskiego, Zarząd Powiatu Wrocławskiego, Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Rada Seniorów Powiatu Wrocławskiego, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Powiatu Wrocławskiego
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba posiedzeń rad

Nazwa zadania	5.2.3. Upowszechnianie informacji o ofercie pomocowej na poziomie lokalnym
Zakres zadania	Zadanie zakłada bieżącą weryfikację kanałów przekazywania informacji o ofercie pomocowej i informowanie o dostępnych formach wsparcia zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, w szczególności za pośrednictwem reprezentantów lokalnej społeczności i organizacji pozarządowych.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu Wrocławskiego
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej/centra pomocy rodzinie, sołtysi i rady sołeckie, organizacje pozarządowe
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba stron internetowych zawierających informacje o ofercie pomocowej Liczba profili w mediach społecznościowych zawierających informacje o ofercie pomocowej Liczba akcji informacyjnych i promocyjnych realizowanych za pośrednictwem materiałów drukowanych

Nazwa zadania	5.3.1. Organizowanie cyklicznych forów organizacji pozarządowych i spotkań partnerskich
Zakres zadania	Zadanie zakłada organizację cyklicznych forów oraz spotkań partnerskich dla organizacji pozarządowych współpracujących z Powiatem Wrocławskim, realizujących działania na terenie Powiatu Wrocławskiego oraz potencjalnie zainteresowanych poszerzeniem działalności na teren Powiatu Wrocławskiego w celu nawiązania współpracy, zacieśnienia kontaktów, omówienia możliwych wspólnych inicjatyw i form współpracy.
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba zorganizowanych forów i spotkań partnerskich

Nazwa zadania	5.3.2. Zlecanie realizacji zadań organizacjom pozarządowym
Zakres zadania	Zadanie obejmuje zlecanie realizacji zadań organizacjom pozarządowym w obszarach określonych w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi, zarówno w trybie konkursowym, jak i w trybie tzw. małych grantów (art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe
Harmonogram realizacji zadania	2026-2030
Źródła finansowania	Budżet Powiatu Wrocławskiego
Realizatorzy	Starostwo Powiatowe we Wrocławiu
Wskaźniki realizacji zadania	Liczba ogłaszanych konkursów ofert Kwoty wydatkowane na zadania zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym w trybie otwartego konkursu ofert Kwoty wydatkowane na zadania zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym w trybie art. 19a

2.6. Zadania publiczne zlecane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

W *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* założono włączanie organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w realizację zadań publicznych.

Priorytetowe zadania publiczne, które zlecane będą do realizacji organizacjom pozarządowym corocznie określane będą w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi. W *Strategii* założono, że w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – zależnie od zidentyfikowanych potrzeb – zlecane będą przede wszystkim zadania należące do następujących obszarów sfery zadań publicznych określonych w art. 4 ust 1. ww. ustawy:

- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza;
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- turystyka i krajoznawstwo;
- ratownictwo i ochrona ludności;
- promocja i organizacja wolontariatu.

Strategia zakłada wspieranie rozwoju i działalności organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej oraz zlecanie zadań publicznych zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem, stąd przewiduje możliwość korekty wskazanych obszarów włączania organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych.

2.7. Zgodność Strategii z dokumentami wyższej rangi

Dla właściwej realizacji celów społecznych cele strategiczne projektowane w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* powinny wpisywać się w cele strategiczne dokumentów strategicznych przyjmowanych na poziomie krajowym oraz regionalnym tak, by przyczynić się do ich realizacji w skali lokalnej – Powiatu Wrocławskiego. Zgodność *Strategii* z dokumentami strategicznymi wyższej rangi zestawiono w tabeli 58.

Tabela 58. Zgodność celów strategicznych *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* z dokumentami strategicznymi wyższej rangi

Dokument strategiczny wyższej rangi	Cele strategiczne dokumentu wyższej rangi	Adekwatne cele strategiczne <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030</i>
<i>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</i>	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych
<i>Strategia Demograficzna 2040</i>	Cel szczegółowy I. Wzmocnienie rodziny	Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030</i>	Cel szczegółowy 4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne	Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030</i>	Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów

		Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych
<i>Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej</i>	Obszar I. Solidarna wspólnota lokalna	Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów
<i>Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030</i>	Priorytet I. Niezależne życie Priorytet II. Dostępność	Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych
<i>Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)</i>	Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności Cel strategiczny 5. Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością	Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych
<i>Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność</i>	Obszary dotyczące ogółu osób starszych: Obszar 1: Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie Obszar 2: Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej Obszar 5: Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego i zaniedbaniom wobec osób starszych Obszar 6: Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych: Obszar 1: Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług	Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

	wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych Obszar 3: Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnym osobom starszym	
<i>Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030</i>	Cel strategiczny 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych
<i>Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030</i>	Cel strategiczny 1. Budowa potencjału rodziny dolnośląskiej Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska Cel strategiczny 4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe Cel strategiczny 6. Upowszechnianie i rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i o ograniczonej sprawności w życiu codziennym i społeczności lokalnej Cel strategiczny 7. Pobudzanie i wspieranie aktywności seniorów w perspektywie indywidualnej i społecznej Cel strategiczny 8. Wzmocnienie autonomii i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnościami Cel strategiczny 9. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb	Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

	<p>Cel strategiczny 10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień</p> <p>Cel strategiczny 11. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</p> <p>Cel strategiczny 12. Wspieranie i rozwój potencjału instytucji pomocy i integracji społecznej</p>	
<p><i>Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej 2023-2031</i></p>	<p>Cel szczegółowy: Kształtowanie świadomości społecznej. Informacja</p> <p>Cel szczegółowy: Rozwój</p> <p>Cel szczegółowy: Wsparcie</p>	<p>Cel strategiczny 1. Realizacja gminnej polityki prorodzinnej</p> <p>Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie kryzysom i trudnym sytuacjom życiowym</p>
<p><i>Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030</i></p>	<p>Cel szczegółowy: Profilaktyka</p> <p>Cel szczegółowy: Wsparcie</p>	<p>Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie kryzysom i trudnym sytuacjom życiowym</p>
<p><i>Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027</i></p>	<p>Cel: Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności</p> <p>Cel: Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę oraz usług dla ich opiekunów i rodzin</p> <p>Cel: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci</p> <p>Cel: Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób doświadczających kryzysu zdrowia psychicznego poprzez poprawę dostępu do kompleksowych form opieki środowiskowej połączonej z opieką medyczną dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb</p>	<p>Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie kryzysom i trudnym sytuacjom życiowym</p> <p>Cel strategiczny 3. Kreowanie polityki senioralnej oraz wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin</p>
<p><i>Strategia Rozwoju Powiatu Wrocławskiego 2030</i></p>	<p>Cel strategiczny 4. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>Cel strategiczny 2. Zapewnienie profesjonalnej opieki i wychowania w ramach pieczy zastępczej</p> <p>Cel strategiczny 3. Rozwój działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie</p> <p>Cel strategiczny 4. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i seniorów</p>

		<p>Cel strategiczny 5. Realizacja działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych</p>
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

2.8. Realizacja *Strategii*, monitoring i ewaluacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 została przewidziana do realizacji w latach 2026-2030. Głównym realizatorem *Strategii* będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, przy wsparciu instytucji powiatowych, gminnych oraz organizacji pozarządowych i innych podmiotów sektora ekonomii społecznej. Szczegółowo główni realizatorzy poszczególnych zadań wykazani zostali w matrycach zadań w rozdziale 2.5.

Dla prawidłowej realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* Starosta Powiatu Wrocławskiego na mocy Zarządzenia nr 72/2025 z dnia 15 września 2025 roku powołał Zespół ds. opracowania i realizacji Powiatowej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030*. Zadaniem zespołu, skupiającego przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwa Powiatowego, Powiatowego Klubu Seniora, Powiatowego Mieszkania Treningowego, Powiatowego Centrum Usług Społecznych, Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy, Rady Powiatu Wrocławskiego, Powiatowego Urzędu pracy, Domu Opieki św. Józefa Caritas Archidiecezji Wrocławskiej w Małkowicach oraz rad społecznych: Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście Powiatu Wrocławskiego i Powiatowej Rady Seniorów Powiatu Wrocławskiego, będzie bieżąca współpraca i analiza realizacji poszczególnych zadań oraz osiągania celów. Kluczowe w tym zakresie będą informacje zbierane w ramach monitoringu i ewaluacji.

Monitoring i ewaluacja stanowią istotne źródła informacji, które pozwalają osobom odpowiadającym za interwencję poznać efekty wdrażania zadań. Są one niezwykle istotne w procesie wdrażania strategii, bowiem pozwalają na kontrolę realizowanych działań i ewentualne wprowadzanie korekt. Realizacja *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* zakłada prowadzenie działań monitorujących oraz ewaluacyjnych, umożliwiających śledzenie postępów we wdrażaniu zadań, realizacji kierunków działań i osiąganiu założonych celów, a tym samym realizacji misji Powiatu Wrocławskiego w sferze społecznej i osiągania sformułowanej w dokumencie wizji działania Powiatu Wrocławskiego.

Monitoring to sprawdzanie osiąganych wyników w odniesieniu do określonych w strategii założeń. Obejmuje systematyczne zbieranie informacji dotyczących wdrażanych działań, co umożliwia określenie postępu realizacji zadań w oparciu o określone w dokumencie wskaźniki realizacji, zidentyfikowanie, a następnie rozwiązanie ewentualnych problemów. Działania monitorujące będą prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz innych wykonawców działań w trybie ciągłym, a monitoring realizacji działań, przygotowany w formie raportu rocznego, będzie analizowany przez Zespół po każdym roku obowiązywania *Strategii*. Podstawą monitoringu będzie informacja ilościowa i jakościowa o realizowanych działaniach w ramach każdego z celów, kierunków działań i zadań, w tym określenie wskaźników realizacji zadań określonych w matrycach zadań w rozdziale 2.5. Bieżące monitorowanie realizacji *Strategii* umożliwi ocenę wdrażania zadań i osiągania celów, pozwoli też na ewentualną modyfikację i dokonywanie korekt w dokumencie w przypadku zidentyfikowanych potrzeb. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji *Strategii*.

Ewaluacja koncentruje się na ocenie rezultatów wdrażania interwencji publicznej w kategoriach realizacji zadań, osiągania efektów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych.

Monitorowanie i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych celów. Dla każdego celu strategicznego określono odpowiednie wskaźniki. Ocena realizacji *Strategii* dokonywana będzie po zakończeniu roku kalendarzowego i przekazywana Radzie Powiatu Wrocławskiego w sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.

Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym społeczną misję i wizję działalności Powiatu Wrocławskiego oraz wytyczającym cele strategiczne, kierunki działań oraz zadania prowadzące do rozwiązywania problemów społecznych, zapobiegania występowaniu problemów społecznych oraz zapewnienia wsparcia osobom i rodzinom – mieszkańcom Powiatu Wrocławskiego.

Prace nad *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* prowadzone były w roku 2025, obejmowały przeprowadzenie pogłębionej diagnozy, składającej się z analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej, analizy stanu i skuteczności pomocy społecznej, wspierania osób z niepełnosprawnościami i organizacji pieczy zastępczej, analizy występowania problemów społecznych, określenia interesariuszy oraz prognozy zmian w okresie objętym *Strategią*. Na podstawie diagnozy przeprowadzono analizę strategiczną oraz określono kluczowe założenia, wizję i misję Powiatu Wrocławskiego w sferze społecznej oraz wyznaczono cele strategiczne, kierunki działań i zadania do realizacji na lata 2026-2030.

Za realizację *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030* odpowiedzialny jest Zespół ds. opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030. Kieruje nim dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, które jest głównym realizatorem określonych w dokumencie zadań. Realizacja zadań wymaga jednak również zaangażowania innych instytucji powiatowych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej czy edukacji, instytucji prowadzonych przez gminy Powiatu Wrocławskiego, a także podmiotów ekonomii społecznej. Realizacja *Strategii* powinna więc stanowić impuls do dalszego rozwoju współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz współpracy Powiatu Wrocławskiego z sektorem ekonomii społecznej.

Przyjmowane w kolejnych latach programy działań w sferze społecznej powinny być spójne z celami strategicznymi i kierunkami działań wyznaczonymi w *Strategii*, co przyczyni się również do jej realizacji. Konieczne jest również prowadzenie bieżącego monitoringu realizacji celów i zadań *Strategii*, a w razie zdiagnozowanej potrzeby ich korygowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wrocławskiego na lata 2026-2030 ma przede wszystkim służyć mieszkańcom Powiatu. Realizacja misji i urzeczywistnienie wizji określonych w *Strategii* powinno doprowadzić do stworzenia efektywnego systemu wsparcia mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych, a dzięki temu zapewnienia wysokiej jakości życia wszystkim mieszkańcom, szczególnie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz wymagającym wsparcia i pomocy.

DYREKTOR
Arleta Szmigielska